SALĂ DE LECTURĂ

CEAUȘESCU — „Om al anului 1981"

Președintelui României i-a fost conferită prestigioasa distincție internațională a Adunării pentru Integrarea Națională din India PENTRU SERVICIILE VALOROASE ȘI EXCEPȚIONALE ADUSE OMENIRII ȘI SECURITĂȚII INTERNAȚIONALE.

Luciditatea alianței cu viitorul

La București, timp de două zile, al doilea Congres al educației politice și culturii socialiste a prilejuit o amplă dezbatere asupra puterii de cuprindere a culturii, asupra menirii culturii în societatea noastră. Opiniile afirmate, atît în plen cît și în secții, au acreditat o remarcabilă unitate de vederi în jurul ideilor generoase ale recentei plenare lărgite a C.C. al P.C.R., ale expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu rostite atunci și se poate spune că distanța de la gînd la faptă, astăzi, cînd ne referim la puterea de înrîurire a conștiințelor țării, ne este tuturor mult mai limpede.

Debutînd prin caldul cuvînt de salut al tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, forumul de la București a procedat la o necesară trecere în revistă a momentelor de altitudine înregistrate de spiritualitatea românească în ultimii ani, fără să se evite, firește, nici neîmplinirile, nici domeniile în aria cărora rezultatele au fost sub așteptări. Și raportul Consiliului Culturii și Educației Socialiste, privit prin perspectiva dezbaterii ulterioare la care a fost supus, a constituit o bună introducere pentru intervenții de substanță, diversificate și constructive. O unitate de vederi care se realizează prin confruntare lucidă fiind mereu preferabilă consensului circumstanțial și pasiv. „...Au fost formulate numeroase și importante propuneri cu privire la îmbunătățirea activității din toate domeniile de educație și cultură. Toate acestea — recomanda tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea din încheierea lucrărilor Congresului — vor trebui studiate temeinic de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, de organismele și organele de partid și de stat, pentru a reține tot ceea ce va considera că poate contribui la îmbunătățirea activității". Aceste concluzii

(Continuare în pagina 2)

MIHAI PELIN

ANUL XXXI (1412)
Vineri, 2 iulie 1982

Lacăra

Săptămînal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

Actul medical nu suportă mediocritatea

– Interviu cu tovarășul EUGEN PROCA, ministrul sănătății –

— Se pare că pentru a-și rezolva unele din marile probleme, medicina are nevoie și de elaborarea unor planuri pe termen lung. Care este părerea dv. ?

— Planurile pe termen lung sînt indispensabile pentru dezvoltarea medicinei noastre. În momentul de față, nevoile de perfecționare continuă a ocrotirii sănătății, și care decurg din directivele Congresului al XII-lea al partidului, s-au concretizat pînă în prezent în șase planuri pe termen lung referitoare îndeosebi la maladiile cardio-vasculare, neoplazice, diabet, bolile provocate de alimentația nerațională, tuberculoze, educația și cultura sanitară și la problemele recuperării.

— **Ce conțin ele ?**

— Evidența tuturor bolnavilor respectivi, deci posibilitatea planificării bazei materiale, urmărirea eficientă a măsurilor adoptate, posibilitatea formării și dezvoltării corespunzătoare a cadrelor ; într-un cuvînt crearea condițiilor necesare prevenirii și combaterii eficiente a afecțiunilor cu pondere mare în morbiditate.

Pe de altă parte experiența altor țări arată că adoptarea și urmărirea perseverentă a unor asemenea programe are rezultate nesperate. Aș vrea numai să subliniez scăderea numărului de infarcte de miocard în urma aplicării unor metode simple dar moderne de prevenire, depistare și tratament. Dealtfel, asemenea pro-

(Continuare în pagina 18)

N. GRIGORE MARAȘANU

Nota redacției
Prima parte a interviului a apărut în numărul trecut.

Tata

Odată sau de două ori pe an
se uită lung la mine un țăran ;
la mîna mea-nvățată drept să ție
creionu-ngîndurării pe hîrtie...

și nu-i pot spune (glasul meu e rău)
că-i mulțumesc din suflet de privire,
că m-a văzut cum strădui în neștire
spre-ngăduirea sufletului său...

ADRIAN PINTEA

Semănătorii de lumini

Am celebrat, la 30 iunie, Ziua în...ătorului. Copiii noștri și copilul din ...i, care nu moare niciodată, au adre... din nou, în această zi, omagiul ...agostei și al recunoștinței lor învă...torilor și profesorilor, acestor eroi ai ...lei mai trudite și mai nobile dintre ...esiile ce zidesc edificiul culturii ...amului.

...rau, cîndva, foarte puțini, apariția ...lii fiind pe atunci, după cum spunea ...doveanu, mai rară și mai scurtă ...t ivirea stelelor cu coadă. Și totuși, ...erva un alt scriitor-cărturar, aceste ...nete au vestit, pe cerul unor epoci ...unecate, apariția acelor sori eterni ...culturii noastre, punînd o cunună ...foc pe fruntea marilor noștri oa...i, marcîndu-le începuturile, spri...ndu-le devenirile. Pe fruntea lui Tudor, amintea același, recunoaștem lumina lui Gheorghe Lazăr, pe fruntea lui Eminescu lumina lui Aron Pumnul, pe frontispiciul unei întregi culturi lumina lui Maiorescu. Purtători de lumini prin noaptea secolelor, trecîndu-și din mînă în mînă acea cunună ce trebuia să întraureasă fruntile generațiilor, acești educatori ai sufletului națiunii au ars ei înșiși cu întreaga lor ființă în sacra operă a dăltuirii minților și conștiințelor, mistuindu-se deseori, mistuindu-și existențele pînă la cenușă, nemaiștiind de nimic altceva decît de trudnica și de nobila lor lu-

Continuare în pagina 15)

ILIE PURCARU

...u o gospodărire judicioasă a energiei ...ombustibililor

... 30 iunie, a apărut **Decretul ...bilirea unor măsuri pentru ...a judicioasă și reducerea în ... a consumului de energie elec...gie termică, gaze naturale și ...stibili.** Un decret impus de ne...sigurării condițiilor necesare ... economiei naționale, în ve...derii bazei de materii prime ...e energetice, prin amplificarea ...i de extracție a cărbunelui, ...gazelor naturale și prin accen...ramului energetic. Un complex ...derivat din orientările stabilite ...ul al XII-lea al P.C.R. privind promovarea unei politici ferme de gospodărire rațională și de reducere a consumurilor de resurse energetice, de economisire strictă a combustibililor și energiei în toate sectoarele de activitate. Măsuri care impun, de asemenea, reconsiderarea atentă a tuturor soluțiilor de îmbunătățire a structurii producției industriale și descoperirea de înlocuitori pentru principalele surse de materii prime cu caracter energetic.

Decretul, apărut în ziua de miercuri,

(Continuare în pagina 7)

ANDREI PETRESCU

Vacanță !... Dar undeva, într-un cotlon al sufletului, păstrăm, chiar și atunci cînd ne jucăm, un gînd de dragoste pentru 30 iunie — Ziua educatorilor noștri.
Fotografie de SORIN POSTOLACHE

„Întreaga muncă politico-educativă trebuie să aibă ca obiectiv fundamental ridicarea nivelului de conștiință al oamenilor muncii, lărgirea orizontului lor de cunoaștere și înțelegere, creșterea gradului de pregătire științifică, tehnică și culturală".

din Cuvîntul de salut adresat Congresului de tovarășa ELENA CEAUȘESCU –

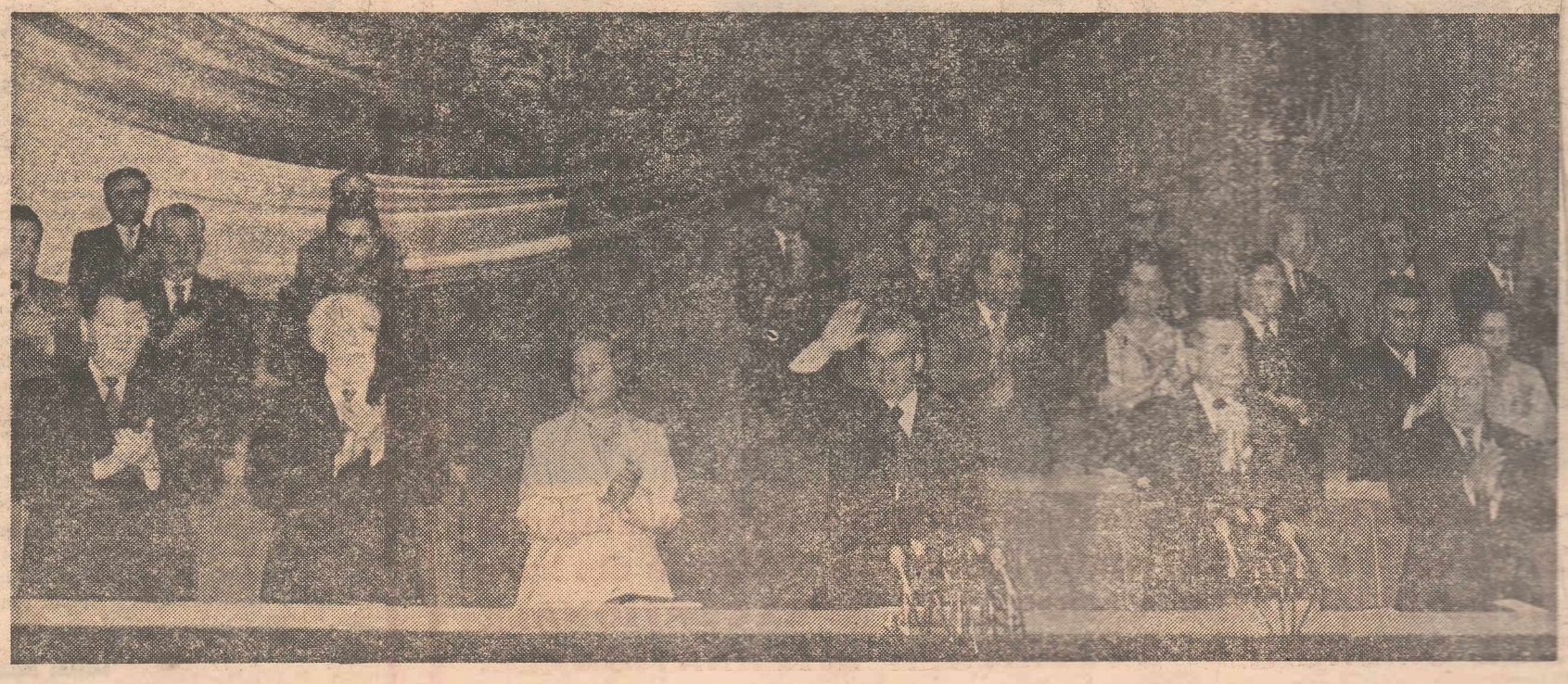

Cel de-al II-lea Congres al educației politice și culturii socialiste constituie o nouă și grăitoare expresie a profundului democratism al orînduirii noastre, a preocupării consecvente a partidului și statului de a asigura dezbaterea largă cu oamenii muncii, cu întregul popor, a tuturor problemelor care privesc mersul înainte al patriei pe calea progresului economic și social.

Conducînd întreaga operă de construcție socialistă, partidul și statul situează pe primul plan dezvoltarea puternică a forțelor de producție, întărirea și modernizarea continuă a bazei tehnico-materiale a țării — ca o condiție fundamentală a progresului susținut al întregii societăți, a creșterii bunăstării materiale și spirituale.

Pornind de la unitatea dialectică dintre forțele de producție și conștiința socialistă, partidul și statul au creat și creează toate condițiile pentru ca, odată cu creșterea și modernizarea bazei tehnico-materiale, să se dezvolte puternic învățămîntul, știința, cultura, să fie întărită continuu întreaga activitate politico-educativă, de formare a omului nou, înaintat, cu un larg orizont de cunoaștere și înțelegere — constructor conștient al socialismului și comunismului.

Întreaga muncă politico-educativă trebuie să aibă ca obiectiv fundamental ridicarea nivelului de conștiință al oamenilor muncii, lărgirea orizontului lor de cunoaștere și înțelegere, creșterea gradului de pregătire științifică, tehnică și culturală.

● În cadrul muncii politico-educative trebuie să punem un mai mare accent pe educarea materialist-științifică a oamenilor muncii, pe îmbogățirea continuă a orizontului lor de cunoaștere și înțelegere a fenomenelor din natură și societate, a legităților care guvernează progresul lumii contemporane.

● Totodată, activitatea educativă trebuie să ducă la întărirea combativității față de mentalitățile înapoiate, față de ideile mistico-religioase, de concepțiile retrograde, naționaliste, șovine, față de orice manifestări care contravin intereselor poporului, ale dezvoltării societății noastre socialiste.

● Sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, toți factorii cu răspunderi în munca de educare comunistă trebuie să militeze permanent pentru ca în fiecare unitate, în fiecare colectiv să fie instaurată trainic o atitudine înaintată față de muncă și față de societate, să se aplice neabătut principiile și normele muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste.

● **În ansamblul muncii politico-educative, un rol deosebit în educarea comunistă și formarea unui larg orizont de gîndire și cunoaștere, a unei înalte conștiințe socialiste revine școlii, învățămîntului de toate gradele.**

Trebuie să acționăm în continuare pentru a pune și mai deplin în valoare uriașul potențial educativ al învățămîntului nostru. Începînd cu preșcolarii, în grădinițe, de la cea mai fragedă vîrstă, este necesar să se acorde o atenție sporită dezvoltării dragostei față de țară și partid, față de cauza socialismului.

Activitățile cultural-educative, programele școlare care se realizează cu copiii, cu elevii, cu tinerii trebuie să contribuie nemijlocit la cultivarea dragostei pentru muncă și pentru învățătură, a dorinței tineretului nostru de a-și însuși cele mai noi cuceriri ale științei și culturii, de a se forma ca buni cetățeni, ca buni constructori ai socialismului.

Dezvoltînd interesul tineretului pentru cunoașterea istoriei naționale, a trecutului glorios de luptă al poporului român, școala trebuie să cultive în rîndul tinerei generații puternice sentimente patriotice, hotărîrea de a servi neabătut țara, partidul și poporul, de a face totul pentru întărirea independenței și suveranității patriei, pentru progresul și înflorirea României socialiste.

● **Trebuie, de asemenea, să dezvoltăm și mai puternic activitatea cultural-educativă de masă, punînd un accent deosebit pe folosirea deplină a bazei materiale pe care o avem în acest domeniu.**

În acest scop este necesar să fie dezvoltat, în continuare, minunatul cadru democratic care este Festivalul național „Cîntarea României" — expresie a muncii și vieții libere a întregului popor, care asigură largi posibilități de afirmare a capacității de creație științifică, tehnică și cultural-artistică a maselor de oameni ai muncii de la orașe și sate, punerea tot mai largă în valoare a talentelor din popor, a geniului creator al națiunii noastre.

Să trecem mai hotărît la organizarea de cercuri ale formațiilor artistice în întreprinderi, pe platforme industriale, în marile săli de sport, pe stadioane, care să răspundă tot mai bine cerințelor colectivelor de oameni ai muncii.

● **Este necesar, totodată, să asigurăm o și mai largă participare la activitatea cultural-educativă a oamenilor de creație, a creației literare și de artă din țara noastră.**

Pornind de la minunatele tradiții ale culturii românești, literatura, muzica, teatrul, pictura, cinematografia, întreaga creație cultural-artistică din țara noastră trebuie să fie și mai organic implicată în viața social-politică a țării, în marea operă de instrucție socialistă pe care o înfăptuiește astăzi poporul nostru.

Inspirîndu-se permanent din neperimatul izvor de omenie, înțelepciune populară, din minunatele realizări ale oamenilor muncii, toți creatorii de literatură sînt chemați să redea cît mai fidel gîndirea și sentimentele maselor largi populare, preocupările și aspirațiile, să înfățișeze convingător marele efort constructiv al poporului nostru, munca eroică și realizările minunate ale constructorilor socialismului în România.

Consiliul Culturii și Educației Socialiste trebuie să acorde o atenție sporită orientării și îndrumării activității de creație, revistelor și publicațiilor literar-artistice. Trebuie să facem în așa fel încît noua calitate, de care vorbim în toate domeniile vieții sociale, să se manifeste plenar și în creația artistică.

● **Este necesar să fie îmbunătățită în continuare activitatea în domeniul presei și radioteleviziunii, care prin sfera lor largă de cuprindere, au un rol deosebit de important în înfăptuirea politicii generale a partidului și statului nostru, în educarea și formarea oamenilor noi.**

Acționînd consecvent pentru promovarea a tot ce este nou și înaintat în practica edificării noastre socialiste, în cunoașterea universală, presa și radioteleviziunea trebuie să combată ferm stările de lucruri și fenomenele negative din viața socială, să-și sporească contribuția în educația socialistă a maselor, în dezvoltarea spiritului patriotic și a elanului revoluționar al celor ce participă la înfăptuirea...

Luciditatea alianței cu viitorul

(Urmare din pagina 1)

exprimîndu-se într-o atmosferă de responsabilitate și justificată mîndrie, fiind concluziile unui forum ce s-a dovedit a fi o elocventă imagine a democrației noastre reale, a democrației românești în haine de lucru.

Cu acest prilej s-au pus bazele unui nou salt calitativ al activității cultural-educative din țara noastră. Totalitatea participanților activi la marea dezbatere a pledat pentru înarmarea oamenilor muncii cu concepția materialist-științifică despre lume și viață, pentru educarea lor în spiritul dragostei față de patrie, popor și partid, pentru amplificarea participării obștești la munca politică și educativă și, totodată, pentru înscrierea tuturor activităților spiritului într-un context al perspectivelor vaste. Calea pe care ne-am angajat nu este lipsită de eforturi, dar țelul este măreț și, odată atins, va răsplăti din plin elanul nostru de astăzi: formarea omului nou, constructor conștient al socialismului multilateral dezvoltat, a cărui conștiință nu presupune numai un cumul de cunoștințe profesionale, ci și capacitatea de a recepta și aprecia exigent valorile veritabile ale timpului nostru, de a trăi din plin bucuria elevată a familiarității cu adevăratele resorturi ale progresului civilizației și istoriei umane.

Deosebit de prețioase ne apar în această lumină precizările tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la aria de cuprindere a culturii, a gestului creator. „Trebuie să pornim permanent de la faptul că educația politică și ridicarea nivelului de cultură — sublinia secretarul general al partidului nostru, președintele României socialiste — presupune o totalitate multilaterală de cunoștințe din toate domeniile economico-sociale, însușirea minunatelor cuceriri ale științei și cunoașterii umane, naționale și universale. Constituie o dovadă a unei înalte culturi realizarea unei producții de bună calitate, atît din punct de vedere tehnic, cît și estetic! Constituie un act de înaltă cultură realizarea unor noi descoperiri, perfecționarea tehnologiilor, impulsionarea activității de cercetare în toate domeniile! Și muncitorul din mină, și brigadierii de la Canalul Dunăre–Marea Neagră, ca și muncitorii de pretutindeni, fac un act de înaltă cultură profesională-tehnică, realizînd minunatele construcții ale socialismului, punînd în ele priceperea, gîndurile, entuziasmul, dăruirea pentru patrie, pentru socialism". Și am citat pe larg aceste cuvinte tocmai datorită faptului că ele sînt mai limpezi și au mai multă adresă decît orice comentariu care s-ar putea încropi pe marginea lor.

În același timp, o intensă și bogată viață spirituală, menită să înnobileze omul, menită să permită afirmarea plenară a personalității celor care, cu abnegație și entuziasm, înfăptuiesc politica științifică și clarvăzătoare a partidului, presupune o producție de o echivalentă calitate chiar în domeniile tradiționale ale culturii, în literatură și arte plastice, în teatru și cinematografie, în muzică și nu în ultimul rînd în spațiile destinate îndeobște culturii de masă, atît de viguros resuscitată și relansată spre izbînzi noi prin Festivalul național al muncii și creației Cîntarea României. Nu întîmplător s-a pornit și în această privință de la evaluarea resurselor reale și a datoriilor încă neonorate și, totodată, s-a așezat un accent cuvenit pe dotările existente, pe amploarea mijloacelor și condițiilor care stau la îndemîna spiritului, a creatorilor. „Dispunem în prezent de o vastă rețea de unități și așezăminte culturale educative — cămine culturale, cluburi și case de cultură, teatre și instituții muzicale, cinematografe, muzee, biblioteci și altele — care asigură accesul larg al maselor la știință, și cultură, la educație, cunoașterea a tot ceea ce gîndirea umană a realizat mai bun în domeniul creației. Trebuie să asigurăm — recomanda tovarășa Elena Ceaușescu în cuvîntul de salut rostit — ca fiecare din aceste unități să-și soare o activitate permanentă, cu zi. să contribuie efectiv la educația politică, științifică și culturală a oamenilor largi, să devină adevărate centre ale educației revoluționare, ale formării omului nou, cu o înaltă conștiință socialistă, patriotică". Bineînțeles, turnînd ființele materiale ale culturii un conținut revoluționar, vibrant prin luciditatea acțiunii lui cu viitorul.

Adeziunea la programul și ideile congresului, vădită prin toate faptele care i-au alcătuit substanța, a fost o unitate în diversitate de bucurie pentru ziua de azi și de mîine a ființei românești. Desigur, dezbaterile declanșate sub cupola sălii polivalente continua și în presă, și la locurile de muncă ale tuturor, însă, cînd lucrurile sînt clare, mai importantă decît vorba este fapta ca atare, acțiunea rodnică, mișcarea înainte dovedită de energiile constructive constitutivă în eroase. Și de acum înainte sînt așteptat faptele, realizările, operele patrimoniu îmbogățit de valorile echivalează cu o șansă în plus în confruntarea cu treptele anevoioase ale depășirii rutinei din noi înșine.

„Constituie o dovadă a unei înalte culturi realizarea unei producții de bună calitate"

din Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

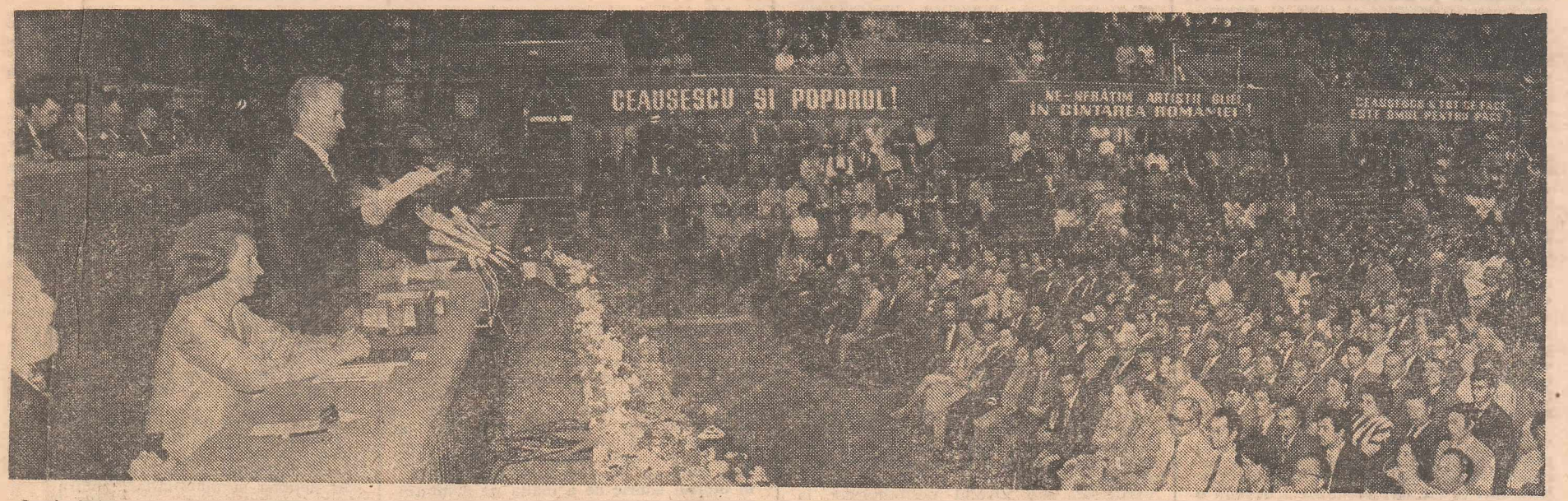

La încheierea celui de-al II-lea Congres al educației politice și culturii socialiste putem afirma cu totală satisfacție că lucrările sale au constituit o puternică manifestare a unității frontului de educație politică și culturală în lupta pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului, a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre socialism a României.

Programul de măsuri privind acțiunile politice și cultural-educative ce vor fi întreprinse în vederea formării omului nou, cu o înaltă conștiință socialistă, constructor devotat al socialismului și comunismului în România, adoptat în unanimitate, asigură unirea tuturor forțelor marelui front al lucrătorilor din domeniul muncii politico-educative și culturale, în desfășurarea în cele mai bune condiții a activității de ridicare a conștiinței revoluționare.

Toate dezbaterile din congres, cît și programul de măsuri adoptat, evidențiază cu putere importanța plenarei Comitetului Central al partidului, a documentelor cu privire la activitatea teoretică și ideologică. **AVEM UN PROGRAM CUPRINZĂTOR DE ACTIVITATE POLITICĂ ȘI CULTURALĂ; ACUM, HOTĂRÎTOR ESTE SĂ TRECEM CU TOATĂ FERMITATEA LA ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA ÎN CELE MAI BUNE CONDIȚII A ÎNTREGII ACTIVITĂȚI.**

...la centrul activității politico-educative și cultu...le trebuie să stea, deci, munca pentru realizarea în ...le mai bune condiții a planului în fiecare unitate, ...rești...erea productivității muncii, a eficienței econo...nice și, pe această bază, asigurarea creșterii mai pu...nice a venitului național, a bogăției naționale a pa...iei noastre — singura cale pentru asigurarea mij...acelor necesare înfăptuirii programului de progres ... civilizație.

Activitatea politico-educativă și culturală de masă trebuie să educe oamenii muncii, întregul popor, îndeosebi tineretul, în spiritul muncii pline de dăruire pentru înflorirea continuă a patriei, pornind de la principiul socialist — nici muncă fără pîine, nici pîine fără muncă. Educația, prin muncă și pentru muncă, trebuie să ducă la făurirea unei înalte conștiințe revoluționare, patriotice a minunaților constructori entuziaști ai societății socialiste și comuniste!

Totodată, este necesar — așa cum am subliniat și la recenta plenară a Comitetului Central al partidului — să educăm oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, întregul tineret al patriei noastre, în spiritul patriotismului revoluționar, al dragostei de țară, de ...d, de popor, al hotărîrii de a servi întotdeauna și ...rice împrejurări cauza socialismului, a bunăstării poporului, a independenței și suveranității României socialiste!

Pe drept cuvînt, în dezbaterile ce au avut loc s-a subliniat necesitatea ridicării pe o treaptă nouă a activității desfășurate în cadrul Festivalului național „Cîntarea României", care oferă un cadru organizatoric larg de participare a maselor la creația cultural-artistică, la îmbogățirea activității în toate domeniile, la tot ce se creează mai de preț în societatea noastră socialistă. Se poate spune că în cadrul Festivalului național „Cîntarea României" oamenii muncii sînt și făuritorii noii creații, și participanții și beneficiarii acestei activități, care demonstrează cu putere forța și energia creatoare, talentul inestimabil al minunatului nostru popor. Avem datoria să ridicăm la un nivel tot mai înalt această activitate, să facem astfel încît să asigurăm desfășurarea în condiții cît mai bune a Festivalului național „Cîntarea României", transformîndu-l într-o puternică forță creatoare a întregii noastre națiuni socialiste, a poporului — adevăratul făuritor al culturii, a tot ce se realizează în patria noastră.

Consiliul Educației și Culturii Socialiste, toate instituțiile și mijloacele cultural-educative trebuie să tragă toate învățămintele din activitatea de pînă acum, din dezbaterile care au avut loc în cadrul congresului — și să acționeze într-o deplină unitate pentru lichidarea lipsurilor ce s-au manifestat, pentru îmbunătățirea întregii activități și asigurarea înfăptuirii politicii partidului în domeniul muncii politico-educative și cultural-artistice, al făuririi unei înalte conștiințe revoluționare, a întregului nostru popor.

CONGRESUL A EVIDENȚIAT CĂ DISPUNEM DE O PUTERNICĂ FORȚĂ, DE UN URIAȘ FRONT EDUCATIV-CULTURAL, CARE REPREZINTĂ GARANȚIA SIGURĂ A ÎNFĂPTUIRII ÎNTREGULUI PROGRAM DE EDUCAȚIE SOCIALISTĂ, DE RIDICARE A CONȘTIINȚEI REVOLUȚIONARE A OAMENILOR MUNCII, FĂRĂ DEOSEBIRE DE NAȚIONALITATE, A ÎNTREGULUI POPOR, DE FORMARE A OMULUI NOU, ÎNARMAT CU CELE MAI ÎNAINTATE CUCERIRI ALE ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII, ALE CUNOAȘTERII UMANE DIN TOATE DOMENIILE. NUMAI PE ACEASTĂ BAZĂ VOM REALIZA SARCINA TRASATĂ DE PROGRAMUL PARTIDULUI, DE CONGRESUL AL XII-LEA, DE ULTIMA PLENARĂ! NUMAI ASTFEL, ÎNARMAT CU CELE MAI ÎNALTE CUNOȘTINȚE DIN TOATE DOMENIILE, POPORUL NOSTRU VA PUTEA SĂ OCUPE UN LOC DEMN ÎN RÎNDUL NAȚIUNILOR LUMII, SĂ SE DEZVOLTE LIBER ȘI INDEPENDENT!

În aceste împrejurări complexe ale vieții internaționale, România se pronunță cu toată hotărîrea pentru încetarea conflictelor existente, a acțiunilor militare și pentru trecerea la soluționarea tuturor problemelor numai și numai pe calea tratativelor. Așa cum am subliniat și în alte împrejurări, oricît de grele ar fi tratativele, oricît de mult și îndelungat timp ar cere acestea, ele reprezintă singura cale rațională.

Încă o dată menționez că este necesar să se facă totul pentru a se renunța la calea militară, pentru soluționarea tuturor problemelor litigioase dintre state numai și numai pe calea tratativelor. Aceasta corespunde atît intereselor popoarelor respective, cît și cauzei generale a colaborării și păcii în întreaga lume.

Ținînd seama de cursa înarmărilor, de creșterea puternică a acumulărilor de armament și a cheltuielilor militare, problema fundamentală a epocii noastre o constituie oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare și, în primul rînd, la dezarmarea nucleară, înlăturarea războaielor din viața omenirii și asigurarea unei păci trainice în lume.

Sesiunea specială pentru dezarmare a Organizației Națiunilor Unite a evidențiat cu putere voința popoarelor de pretutindeni de a se trece cu hotărîre la măsuri concrete de dezarmare. Nimic nu poate justifica continuarea cursei înarmărilor! Nimic nu poate justifica acțiunile militare, acțiunile de forță!

România, poporul nostru au prezentat la O.N.U. propuneri ample, concrete, cu privire la dezarmare, însoțite de semnătura a 18 milioane de cetățeni ai României socialiste, care — la fel ca și alte popoare — și-au manifestat și își manifestă puternic voința și hotărîrea de a se pune capăt înarmărilor, de a se asigura pacea, dreptul națiunilor la viață, la pace și independență!

În activitatea de adîncire a cunoașterii reciproce, de întărire a prieteniei și colaborării dintre popoare, cultura și arta ocupă un loc important. Se impune să acționăm în așa fel încît, prin dezvoltarea colaborării internaționale și în acest domeniu, prin activitatea consacrată lărgirii cunoașterii peste hotare a creației literar-artistice și culturale a poporului nostru, să contribuim la dezvoltarea prieteniei și colaborării dintre popoare, la cauza generală a făuririi unei lumi a prieteniei și conlucrării pașnice.

Partidul și România socialistă vor întări continuu unitatea și colaborarea cu toate partidele și forțele progresiste, democratice de pretutindeni, cu popoarele europene și din întreaga lume, convinse că stă în puterea noastră, a tuturor ca, acționînd cu înalt spirit de răspundere, să asigurăm triumful rațiunii și păcii, realizarea unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră, în care fiecare popor, fiecare națiune, să se poată dezvolta așa cum dorește, fără teama vreunei agresiuni, să-și poată făuri în mod liber bunăstarea și fericirea!

Convorbiri între președintele Nicolae Ceaușescu și Richard Nixon, fost președinte al S.U.A.

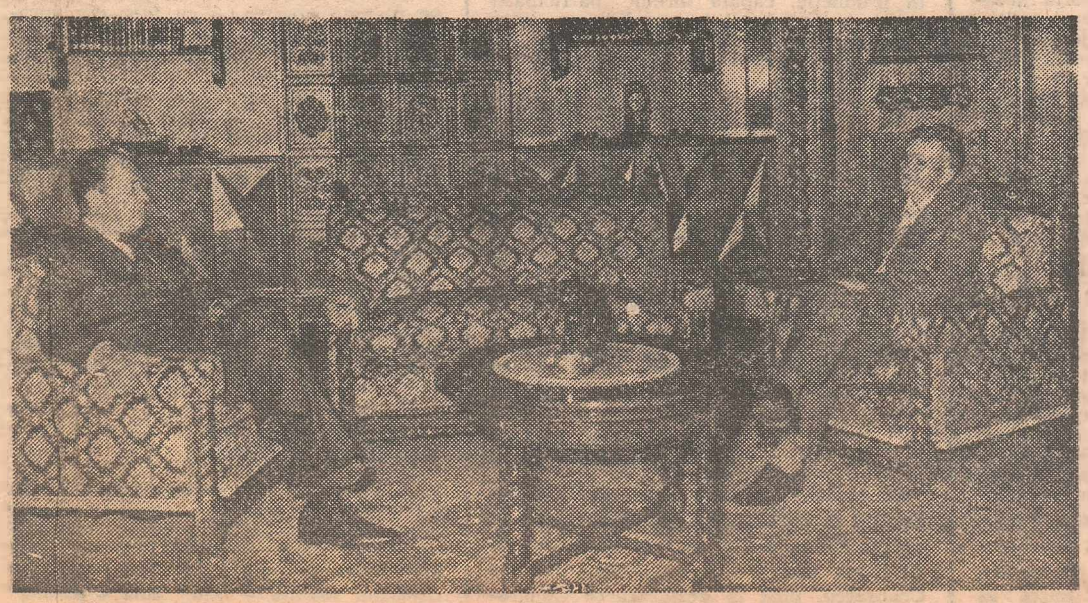

În cadrul schimbului de păreri dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, și Richard Nixon, fost președinte al Statelor Unite ale Americii, care a efectuat o vizită în țara noastră la invitația șefului statului român, au fost abordate probleme privind relațiile româno-americane, precum și aspecte ale situației politice internaționale.

Relevînd cu satisfacție bunele raporturi dintre România și S.U.A., care au cunoscut în ultimii ani o evoluție pozitivă, în spiritul principiilor înscrise în documentele româno-americane și al înțelegerilor la nivel înalt, președintele Nicolae Ceaușescu și Richard Nixon și-au afirmat dorința ca relațiile dintre cele două țări să se amplifice și să se întărească continuu, pe tărîm politic, economic, tehnico-științific, cultural.

Vizita fostului președinte american a prilejuit elogioase aprecieri la adresa personalității șefului statului român. „Președintele Ceaușescu — a spus oaspetele american —, prin înțelegerea atît de profundă a marilor probleme ale lumii, poate contribui și contribuie la soluționarea problemelor globale celor mai arzătoare ale omenirii". Richard Nixon a arătat că președintele Nicolae Ceaușescu „conduce o țară mijlocie, dar care, datorită înțelepciunii și devotiunii sale, datorită înțelegerii față de problemele mondiale, joacă un rol nu mijlociu, ci un rol mare la scară globală mondială".

Schimbul de păreri cu fostul președinte al Statelor Unite s-a bucurat de o înaltă apreciere din partea șefului statului român: „Fiind o personalitate de seamă a vieții politice a Statelor Unite — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu —, sperăm că vizita dumneavoastră în România, discuțiile ce le vom avea vor contribui la dezvoltarea relațiilor dintre popoarele noastre și vor servi cauzei destinderii și păcii, independenței popoarelor". La rîndul său, Richard Nixon a declarat: „Sper că noua administrație, administrația Reagan, și secretarul de stat Shultz vor menține și vor promova relații tot atît de bune cu România, ca acelea pe care le-am avut în timpul administrației mele".

Convorbirile dintre președintele Nicolae Ceaușescu și Richard Nixon, desfășurate într-o atmosferă de cordialitate și prietenie, vor contribui la dezvoltarea relațiilor dintre poporul român și poporul american și vor servi cauzei destinderii, păcii și independenței națiunilor.

ION CODRU ■

Din dezbaterile Congresului

Cuvîntul tovarășului CONSTANTIN ARSENI

Consider o înaltă îndatorire de conștiință să încep prin a vă împărtăși gîndurile de profundă stimă și prețuire, sentimentele de fierbinte dragoste și recunoștință pe care le nutresc membrii Organizației Democrației și Unității Socialiste față de conducătorul înțelept și iubit al poporului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru inițiativa sa privind crearea organizației noastre. Doresc să relev că aceasta este o experiență originală românească, că ține de concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, după care socialismul se construiește cu poporul și pentru popor, oferindu-se astfel posibilitatea tuturor acelora care nu sînt membri de partid să participe direct la conducerea societății, la afirmarea plenară a personalității umane.

Acționînd potrivit principiului că socialismul și democrația sînt de nedespărțit, și la recenta plenară a Comitetului Central, secretarul general al partidului a cerut milioanelor de cetățeni ai țării, inclusiv celor care nu sînt comuniști, să slujească cu abnegație interesele societății, să participe mai activ la rezolvarea problemelor importante ale dezvoltării economico-sociale, să contribuie prin priceperea și inițiativa lor la transpunerea în viață a politicii interne și externe a partidului și statului nostru.

Confirmînd încă o dată justețea și clarviziunea, proprii gîndirii strălucitului om politic, ctitorului de istorie nouă, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Organizația Democrației și Unității Socialiste a devenit o realitate vie și puternică în viața politică a societății noastre, o școală a educației patriotice și revoluționare, a autoconducerii și autoadministrării cetățenești. Avem în prezent o structură organizatorică ce acoperă întreg teritoriul țării, toate unitățile de muncă și colectivitățile umane și ne integrăm tot mai activ atît în sistemul democrației directe, participative, cît și în cel al democrației, reprezentative. Mii de membri ai organizației noastre au fost aleși în consiliile oamenilor muncii din întreprinderi, centrale economice și ministere și alte mii reprezintă organizația în calitate de deputați în consiliile populare de toate nivelurile, precum și în Marea Adunare Națională.

Strîns uniți în Frontul Democrației și Unității Socialiste lucrăm permanent sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, colaborăm îndeaproape cu organizațiile de masă și obștești, desfășurăm largi acțiuni educative în sprijinul producției, al realizării noii revoluții agrare, al înfrumusețării și bunei gospodăriri a localităților, respectării neabătute a legalității socialiste, aplicării principiilor și normelor eticii și echității socialiste.

Avem un sistem propriu de învățămînt politico-ideologic, în cadrul căruia mase largi de oameni ai muncii de la orașe și sate aprofundează hotărîrile partidului, cuvîntările secretarului general, legile țării. Participăm tot mai eficient la întreaga activitate de formare a omului nou, cu o concepție științifică despre lume și viață, cu o temeinică pregătire profesională, înarmat cu valorile autentice ale cunoașterii umane, ale creației artistice și literare, ale civilizației și culturii socialiste.

În centrul activității politico-educative punem în mod consecvent dezvoltarea iubirii de țară, încrederea nemărginită în partidul comuniștilor, în minunatul exemplu de patriotism pe care ni-l oferiți dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, care ne însuflețește și ne îndeamnă să contribuim cu tot mai multă hotărîre la înfăptuirea Programului partidului de întărire continuă a forței materiale și spirituale, a independenței și suveranității patriei!

Analizîndu-ne activitatea în lumina expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu, trebuie să spun, stimați tovarăși, că avem unele motive de satisfacție, dar poate și mai multe de autocritică, de recunoaștere că am realizat relativ puțin în raport cu sarcinile pe care ni le-a încredințat partidul. Trebuie să spunem că nu valorificăm în suficientă măsură cadrul politico-organizatoric amplu de care dispune Organizația Democrației și Unității Socialiste, că ne ocupăm încă sporadic de petrecerea plăcută și utilă a timpului liber de către cetățeni, în special de tineret, că participăm sub nivelul posibilităților la marea mișcare culturală de masă care este Festivalul național „Cîntarea României" și că avem destule lipsuri în domeniul educației materialist-științifice, în scopul formării unei concepții înaintate despre lume și viață, mai ales în rîndul cetățenilor care locuiesc în cartiere și la sate.

Conștienți de lipsurile existente și de îndatoririle ce le avem, cunoscînd perspectivele largi pe care le deschide Programul partidului, ne angajăm să facem totul în vederea sporirii contribuției Organizației Democrației și Unității Socialiste la opera istorică de făurire a culturii socialiste înaintate, de formare și dezvoltare a concepției comuniste de viață a întregului nostru popor. Prin întreaga noastră activitate, vom întări și mai mult unitatea și coeziunea membrilor organizației noastre în jurul puternicului și eroicului nostru partid comunist, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul de a cărui gîndire și acțiune sînt indisolubil legate marile noastre victorii, toate speranțele de mîine, fericirea și prosperitatea scumpei noastre patrii.

Vă rog, în încheiere, să-mi permiteți să exprim acordul deplin cu documentele supuse dezbaterii congresului.

Cuvîntul tovarășului NIKOLAUS BERWANGER

Trebuie să reflectăm asupra poziției noastre față de realitatea în care trăim — de la acest imperativ derivă multipla responsabilitate etică și estetică a artistului-cetățean. Indiferent de domeniul artei, acest necesar și atît de adevărat imperativ, formulat cu concizie la recenta Plenară lărgită a Comitetului Central al partidului de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a catalizat creația. A spune lucrurilor, ideilor, fenomenelor și sentimentelor pe nume, consider că este calea cea mai dreaptă de a vorbi și scrie direct și conținut despre apele limpezi din sufletul nostru sau despre vîntul și valul care tulbură citeodată luciul apelor prin firele de nisip ascunse în străfunduri. Vorbind despre adevăr, nu ne putem permite doar straie de sărbătoare și penajul seducător al păunului. Orice fel de redundanță sau goană cu oricît preț înspre vînarea metaforei, spre înnobilarea gratuită a expresiei poate duce la diluarea adevărului și a puterii cuvîntului. Sînt un pătimaș al timpului meu, un implicat în viața societății noastre, a spus vorbitorul, relevînd că scriitorii, poeții nu mai sînt doar ghizi spre locurile și lăcașurile frumosului, ci și geologi care escaladează stîncă după stîncă, versant după versant, examinînd masiv după masiv în căutarea filoanelor de metal prețios ; ajungem la un moment dat pe acel pisc, cel mai apropiat de soare și de bolta cerului și, pentru moment, putem ridica brațul pentru a înălța o stea, a noastră, care ne va fi răsplată și semn al victoriei asupra munților vieții.

Poezia și publicistica pot face casă bună și nu se exclud reciproc. Sînt ziarist de 30 de ani și nu cunosc o altă meserie care ar putea concura ziaristica și care întregește, în mod fericit, strădaniile și aspirațiile pe tărîm literar. A obține un spor de calitate în acest domeniu, înseamnă a mări capacitatea presei de a forma opinia publică, în sensul receptării exacte și al îndeplinirii integrale a obiectivelor ce ne stau în față, înseamnă în primul rînd ridicarea profesionalismului publicistic, preocuparea ca publicațiile să fie cît mai interesante, atractive, cu un conținut bogat în idei și fapte, redate accesibil, cu multă imaginație, cu gîndire politică și pricepere gazetărească.

În relativ scurta-i istorie, populația germană din Banat, ca dealtfel întreaga populație de aici, a avut de înfruntat greutăți și vremuri potrivnice, care i-au diminuat și i-au îngrădit, uneori destul de simțitor, dezvoltarea spirituală și culturală — la începutul sinuosului drum stau primele decenii după colonizare, în secolul al 18-lea, care poartă amprenta mizeriei, a morții și a războaielor. Apoi existența populației germane a fost serios periclitată de politica claselor dominante din imperiul vulturului bicefal. Au venit anii de după 1918, cînd Banatul și-a împlinit destinul firesc, devenind parte integrantă a României, care a creat premise și pentru afirmarea populației germane. După o dezvoltare promițătoare și plină de perspective, s-a ivit un alt dușman, care viza pur și simplu transformarea germanilor într-o unealtă oarbă, lipsită de voință, pentru a o putea angrena în planurile aberante, de cucerire a lumii, ale nazismului. Consecințele războiului au fost zguduitoare, lovind din plin într-o populație, care n-a dorit niciodată măcelul. Pornind de la aceste realități istorice, uneori vitrege, putem înțelege pe deplin sensul împlinirilor din ultimii 17 ani. Semnificația acestei perioade constă în evoluții și prefaceri firești și fericite, demonstrînd viabilitatea și adevărul politicii partidului nostru în problema națională. Și, de ce să n-o spunem răspicat, sîntem acum martorii unei îmbogățiri și potențări nemaiîntîlnite în istoria acestui pămînt, care au dus la salturi calitative în viața spirituală și culturală. Ne pare de la sine înțeles că avem un teatru al nostru, ni se pare firesc că putem învăța în limba maternă, că putem cînta pe scenele căminelor culturale și ale cluburilor muncitorești vechile noastre cîntece populare și noile ritmuri ale epocii transformatoare și revoluționare, că putem cultiva și îmbogăți obiceiurile noastre ; studiourile de radio din București și Timișoara au emis parcă dintotdeauna și în limba germană ; știm că practic în fiecare librărie se găsesc și cărți în limba noastră maternă. În perioada la care mă refer s-au creat și au văzut lumina tiparului o seamă de cărți de o importanță covîrșitoare, mai ales în domeniul istoriei și istoriei culturii. Aș dori să amintesc „Scurta istorie a germanilor din Banat", a dr. Vilea Marin — lucrare de o acuratețe științifică și politică exemplară ce pune în lumină poziția progresistă și profund patriotică a șvabilor, care în 1918 s-au pronunțat, alături de români, pentru unirea Banatului cu România. Cartea dezvăluie, de asemenea, poziția neechivocă a germanilor bănățeni față de fascism și nazism, relevă lupta antifascistă în care, alături de români, s-au înrolat mulți dintre conaționalii mei.

Dăruirea de sine întru finalizarea și încununarea muncii cu rezultate palpabile — a subliniat în încheiere vorbitorul — este suprema frumusețe și supremul adevăr. Adeziunea și dragostea noastră față de om, omenire și istorie vor fi nu numai mărturisite în cărțile noastre și publicațiile noastre, ci cărțile și publicațiile noastre vor constitui mărturii ale realizării acestui deziderat și crestin.

Cuvîntul tovarășei TAMARA DOBRIN

Condus de partid, de președintele Nicolae Ceaușescu, Frontul Democrației și Unității Socialiste, cel mai larg și mai reprezentativ organism politic patriotic și revoluționar al democrației noastre socialiste, este direct implicat în întreaga viață spirituală și politico-educativă a țării ; pe lîngă acțiunile comune, de coordonare unitară a activității ample pe care o desfășoară în acest domeniu organizațiile de masă și obștești componente, el are în răspundere o serie de acțiuni specifice, de cea mai mare însemnătate pentru formarea omului nou, cu o înaltă conștiință socialistă.

De aceea socotim de datoria noastră să exprimăm conducerii partidului, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, întreaga gratitudine, mulțumirea și recunoștința tuturor forțelor sociale și politice ale țării pentru hotărîrea de a pune și acest al II-lea Congres al educației politice și culturii socialiste sub egida Frontului Democrației și Unității Socialiste, expresia politico-organizatorică a unității de fapt, a aspirațiilor comune, a consensului național și a voinței unanime a poporului nostru de a urma în totul partidul, pe secretarul său general, în efortul istoric de a înălța pe pămîntul străbun al patriei cea mai dreaptă și mai umană orînduire socială pe care o cunoaște omenirea : socialismul multilateral dezvoltat, comunismul.

Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta plenară a C.C. al P.C.R., ale cărei idei orientează lucrările congresului nostru conferindu-le o atît de profundă semnificație teoretică și practică, întrunește adeziunea tuturor celor ce muncesc, întrucît în ea strălucesc toate marile virtuți care definesc înțelepciunea poporului român, adăugîndu-le strălucirea gîndirii revoluționare, a metodei materialist-dialectice de analiză, realismul și obiectivitatea proprii științei, viziunea de largă perspectivă istorică, patriotismul înflăcărat și devotamentul fără margini față de nobilele idealuri ale dreptății și echității, ale adevărului și demnității, ale suveranității și independenței naționale, ale prieteniei, colaborării și păcii mondiale pe care le implică, în mod necesar, concepția comunistă despre lume și viață. Iată de ce poporul nostru se regăsește în această expunere cu tot ceea ce determină și caracterizează astăzi conștiința națională.

Consiliul Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste raportează că, acționînd pe baza hotărîrilor Congresului al XII-lea al P.C.R., în lumina indicațiilor secretarului general al partidului, organizațiile componente au desfășurat o largă activitate politico-educativă, care a contribuit la formarea conștiinței omului nou al societății noastre. A fost acordată o deosebită atenție popularizării hotărîrilor partidului și a legilor țării, punîndu-se accent pe problemele care privesc apărarea, buna gospodărire și dezvoltarea proprietății obștești, respectarea normelor socialiste de muncă și viață, consolidarea cuceririlor revoluționare ale poporului și apărarea patriei, ca îndatoriri fundamentale ale fiecărui cetățean. A fost organizată lunar, în fiecare localitate, Tribuna democrației, care s-a impus ca o adevărată școală a educației politice, patriotice, revoluționare.

Cu sprijinul și sub îndrumarea directă ale organelor și organizațiilor de partid, s-a dezvoltat sistemul învățămîntului politico-ideologic de masă, care este frecventat de milioane de oameni ai muncii de la orașe și sate : se desfășoară, în conlucrare cu instituțiile culturii de masă, o largă activitate de popularizare a cunoștințelor științifice și tehnice, de susținere a acțiunilor din cadrul Festivalului național „Cîntarea României".

Activitatea pe care o desfășoară Frontul Democrației și Unității Socialiste se materializează în fapte de muncă, dobîndește caracterul concret al unor inițiative în producție, capătă forma participării active a populației la realizarea unor obiective de interes obștesc, general ; unitatea poporului în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se transformă astfel în activitate practică consacrată împlinirii marilor obiective cuprinse în Programul făuririi socialismului multilateral dezvoltat, a comunismului în România.

Cu toate acestea, în lumina expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu la plenara C.C. al P.C.R., apare limpede necesitatea de a ridica pe o nouă treaptă calitativă întreaga activitate pe care o desfășoară Frontul Democrației și Unității Socialiste pe plan ideologic și politico-educativ ; dispunem de un cadru politico-organizatoric larg, colaborăm îndeaproape cu toate instituțiile culturii de masă, avem strînse legături cu deputații și cu organele puterii de stat, edităm organe de presă proprii și beneficiem de conducerea directă a secretarului general a partidului — condiții minunate pe care nu le fructificăm încă în suficientă măsură.

Din expunere rezultă, ca o direcție majoră de acțiune în viitor, pentru toate forțele cuprinse în Frontul Democrației și Unității Socialiste, necesitatea ca activitatea politico-educativă să stăruie asupra înțelegerii profunde de către ce ce muncesc a legităților dezvoltării sociale, a forțelor de producție ca factor determinant al evoluției istorice, în strînsă legătură cu realitățile de azi ale economiei naționale, cu transformările calitative pe care le promovează partidul în industria și agricultura țării, cu fenomenele complexe și contradictorii care confruntă omenirea ; trebuie să întronăm acest spirit nou în activitatea politico-educativă, bazat pe dezbaterea deschisă, ancorată strîns în miezul problemelor producției, ale productivității și eficienței, pentru o bună activitate economică ca expresie a nivelului ridicat al conștiinței oamenilor.

Pentru a ridica activitatea politico-educativă la nivelul exigențelor actuale, Consiliul Național, consiliile teritoriale vor acționa și mai unitar, pentru lichidarea paralelismelor care există încă în munca organizațiilor componente, vor analiza periodic modul în care se îndeplinesc programele elaborate în comun.

Cu sprijinul C.N.S.T., vom colabora mai îndeaproape cu asociațiile și societățile științifice, vom declanșa o largă acțiune de ridicare a nivelului de cunoaștere al maselor direct legată de reducerea consumurilor de materii prime, de gospodărirea exemplară a avuției naționale, energiei și combustibilului, de înfăptuire a obiectivelor revoluției agrare, de formarea și dezvoltarea concepției științifice despre lume și viață.

Indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu de a pune la temelia întregii activități de educație socialistă a maselor cunoașterea istoriei milenare a poporului român constituie pentru noi un motiv de justificată mîndrie națională și de puternică mobilizare. Avem un trecut glorios, care se leagă în mod necesar de prezentul socialist și de mărețul viitor comunist al patriei, și este de datoria noastră să-l luminăm din perspectiva zilei de azi, pentru formarea unor sentimente de puternic atașament față de pămîntul românesc, de frăție între oamenii muncii fără deosebire de naționalitate, de întărirea unității întregii națiuni în jurul partidului, de prietenie și solidaritate cu toate popoarele.

Este necesar să realizăm cu toate organizațiile componente programul de folosire utilă, educativă a timpului liber al tuturor categoriilor de oameni ai muncii, să avem noi inițiative privind integrarea lor socială, să transformăm într-o largă mișcare de masă cunoașterea locurilor de interes istoric, grija pentru monumentele de cultură.

Vom asigura creșterea continuă a rîndurilor Organizației democrației și unității socialiste, participarea activă, organizată a tuturor cetățenilor la viața politică și socială a țării, la afirmarea largă și eficientă a personalității umane în cadrul democrației noastre socialiste.

Ne însușim întru totul Programul de măsuri supus dezbaterii congresului nostru și vom milita pentru soluționarea în cît mai bune condiții a tuturor sarcinilor ce revin organizațiilor componente, pentru valorificarea deplină a inițiativei, a cuceririi, a geniului creator al celor ce muncesc. Propunem ca în viitor temele de educație și cultură socialistă la sate și în cartiere să fie elaborate și dezbătute de organizațiile frontului.

Acordăm cea mai înaltă apreciere ideilor cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu privind situația internațională actuală, procesele care au loc în lume, direcțiile și căile de acțiune pentru realizarea destinderii, dezarmării și păcii pe planeta noastră ; vom face din vocația de pace a poporului nostru un puternic instrument al construcției economice, al întăririi forței materiale și spirituale, al independenței și suveranității patriei.

Conștienți de necesitatea înlăturării lipsurilor noastre, de sarcinile pe care le pune în fața noastră partidul, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne angajăm solemn să facem totul pentru a spori contribuția Frontului Democrației și Unității Socialiste la opera istorică de făurire a culturii socialiste înaintate ; nu ne vom cruța forțele pentru a întări și mai mult încrederea, dragostea, adeziunea și unitatea poporului nostru în jurul partidului, al marelui patriot aflat în fruntea sa, care întruchipează cele mai înalte aspirații de bunăstare, fericire și pace ale națiunii noastre.

Cuvîntul tovarășului NICOLAE DRAGOȘ

De la istorica Plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, în cadrul căreia a fost prezentată ampla și strălucita expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pînă la desfășurarea Congresului educației politice și culturii socialiste a trecut puțin timp ; el a fost însă suficient pentru a ne convinge puternic, prin studierea și însușirea ideilor vizionare, mobilizatoare ale expunerii, că multă vreme de-acum înainte — așa cum o demon-

strează și spiritul dezbaterilor congresului — orientările și ideile novatoare, revoluționare ale secretarului general al partidului vor fertiliza gîndirea și acțiunea creatoare ale întregului popor. Acest amplu document-program, care ne îndeamnă să armonizăm continuu idealurile cu posibilitățile, este străbătut în mod fundamental de o rară și mare încredere în om, în puterea sa de creație, în vocația sa pentru autoperfecționare și autodepășire. Într-adevăr, în dezvoltarea și afirmarea vocației constructive, a noului și a dăruirii pentru nou, în devenirea omului nu există limite. În magistrala expunere se subliniază cu fermitate faptul că nu e suficient să cunoști neajunsurile ce se pot ivi și cauzele lor, ci, în calitate de comunist, de revoluționar trebuie să-ți faci pe deplin datoria, să stabilești modalitățile și măsurile prin care să se asigure înlăturarea neajunsurilor ; progresul în fiecare domeniu de activitate urmînd să treacă din planul dezideratelor în acela al realizărilor durabile.

Dintr-o asemenea perspectivă a devenit limpede și pentru presa noastră, pentru colectivul ziarului „Scînteia", în cadrul căruia îmi desfășor activitatea, cerința de a ne estima cu exigență rezultatele de pînă acum, de a ne asuma într-un mai înalt grad de răspundere misiunea încredințată de partid și popor, presa trebuind să fie o permanentă cutie de rezonanță a stării de spirit, a idealurilor și opțiunilor națiunii.

Presa noastră își desfășoară activitatea într-o țară socialistă condusă de un partid puternic și unit, beneficiind de gîndirea clarvăzătoare, mereu înnoitoare a secretarului general al partidului, care — prin abordarea dialectică, realistă, profundă și curajoasă a celor mai complexe probleme ale vieții interne și internaționale — este și pentru ziariști, ca pentru întregul popor, un luminos și permanent exemplu. Iată de ce mă consider dator și onorat să afirm că toate realizările obținute în activitatea ziarului „Scînteia", a presei în general, sînt nemijlocit legate de îndrumările și orientările de amplă anvergură, formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în atîtea prilejuri, între care amintesc prețioasele indicații date în memorabila cuvîntare rostită la aniversarea semicentenarului „Scînteii".

Așezată în orizonturile unei demnități autentice, presa a fost investită cu mari răspunderi și își îndeplinește cu devotament sarcina de onoare de a milita pentru cunoașterea și popularizarea politicii partidului, de a contribui la mobilizarea energiilor țării în vasta operă de construcție socialistă. Într-un asemenea moment de amplă analiză, menit a conferi noi dimensiuni politice și morale, a spori eficiența faptului publicistic este firesc și necesar să ne întrebăm dacă am făcut totul, dacă sîntem întotdeauna în măsură să raportăm că din coloanele presei iradiază cu toată forța lor spiritul înnoitor, privirea profundă în departe, înțelegerea complexă și nuanțată a problematicii vaste cu care ne confruntăm. A răspunde cu frazele automulțumirii ar însemna să abandonăm spiritul convingerii esențiale ce trebuie să domine orice activitate, — acela că perfecționarea nu este o cerință de moment, conjuncturală ; ea este și trebuie să fie parte a unui proces permanent, țel al fiecărei conștiințe. Sîntem, în acest sens, conștienți că pagina de ziar nu se arată a fi la fiecare apariție în rezonanță deplină cu complexitatea fenomenelor actuale, cu dinamismul și noblețea muncii contemporanilor noștri. Or, nu poate fi pentru noi, ziariștii, năzuință mai puternic luminată de demnitatea împlinirii ei decît aceea de a aduce în paginile presei, cît mai convingător, portretul de inegalabilă frumusețe, de măreață existență creatoare al omului muncii, al celui care este certitudinea de azi și de mîine a patriei. Sîntem, de asemenea, datori să asigurăm mai multă expresivitate și forță de convingere prezentării problemelor majore ale prezentului din industrie, agricultură, știință, învățămînt și cultură, să ne implicăm în dezbaterea și elucidarea fenomenelor complexe ce apar în procesul muncii, să propunem atenției nu doar fapte cu valoare anecdotică, ci realități și fapte definitorii pentru etapa în care ne aflăm. După cum sîntem preocupați să ne evaluăm, dintr-o mai convingătoare perspectivă, spiritul de combativitate al presei, combativitatea trebuind gîndită și prezentată în presă din unghiul unei optici superioare. Ea trebuie să se bazeze mai mult pe o argumentare profundă, pe spirit autentic militant, principial, să vizeze mai energic finalități practice, dar și mai durabile finalități în planul conștiinței.

Pentru aceasta va trebui să ne apropiem cu deosebire de fenomenele pozitive, generate de măsurile întreprinse în direcția dezvoltării și adîncirii democrației socialiste, a sporirii responsabilităților colectivelor de muncă față de propria activitate, față de întronarea, pretutindeni, a normelor eticii și echității socialiste. Să demonstrăm, totodată, cu argumentele faptei, că democrația socialistă înseamnă o potențare a răspunderilor, o însumare superioară a acestora ; că ea nu are nimic comun cu voluntarismul superficial, cu ignorarea răspunderii personale.

În expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la plenara partidului — expunere al cărei înalt spirit se găsește pe deplin reflectat în cuvîntul de salut adresat congresului de tovarășa Elena Ceaușescu — au fost conturate orizonturile noi ale înțelegerii unitare a istoriei poporului și partidului, rolul esențial al cunoașterii istoriei în opera de formare și educare a omului nou. Se evidențiază, totodată, cu claritate că trecutul glorios, progresist nu poate fi mai înălțător omagiat decît prin slujirea patriei de azi, prin înrolarea eficientă în marele efort național de construcție, prin patriotismul faptei creatoare. Și în acest domeniu presa are posibilități nelimitate de acțiune, cu condiția de a refuza mai hotărît prezentarea simplistă, inexpresivă a unor asemenea idei, avînd, în același timp, grija de a respecta cu mai acută preocupare frumoasa limbă românească, zestrea inegalabilă pe care ne-au lăsat-o strămoșii. După cum patriotismul înseamnă și replica hotărîtă, neiertătoare față de tot și de toți cei care ar încerca să denigreze paginile de gloric ale istoriei naționale, să minimalizeze și să maculeze munca prezentă și realizările muncii noastre. Veninul urii unor trădători de țară, ură hrănită cu arginții unei simbrii nedemne, aruncă în eter, către noi, cuvinte denigratoare. În veacuri îndepărtate, cînd poporul nostru a fost obligat de împrejurări potrivnice să suporte dominația străină, oamenii de artă și har făceau, cu ajutorul culorilor vegetale, „publicistică militantă", îi pictau și îi exilau pe dușmanii libertății țării, îmbrăcați în costume specifice pentru a nu exista nici un echivoc, pe zidurile construcțiilor medievale, lîngă și în flăcările iadului. Se făcea și astfel dreptate istoriei ; se dădeau sentințe și pedepse definitive. Azi, cînd redactăm în libertate presa noastră, într-o țară liberă, independentă, sîntem datori să urmăm cu talent acea veche lecție de patriotism, înfățișîndu-i opiniei publice în tragica și deplorabila lor ipostază pe toți cei care mai de departe sau mai de aproape, atentează la demnitatea istoriei și demnitatea vieții noastre. După cum față de o anume ideologie, ce se străduiește să demonstreze ceea ce nu se poate demonstra, să pună sub semnul întrebării realizările socialiste, însuși socialismul ca sistem viabil, față de asemenea afirmații lipsite de temei va trebui să manifestăm o mai activă combativitate, mai fermă intransigență revoluționară și eficiență politică, punînd în lumină superioritatea ideologiei partidului nostru. Lupta dintre ideologii echivalează, în fond, în plan social și filozofic, cu lupta dintre nou și vechi. Iar noul, reprezentat de ideologia noastră, a fost și va fi întotdeauna în avangarda oricărei lupte. Viitorul va fi mereu de partea lui.

Este de aceea cu atît mai necesar ca presa noastră să acorde o și mai mare atenție evidențierii principiilor care guvernează tutelar politica internă și externă a partidului și statului nostru, politică în care vocația de pace, spiritul de echitate, atitudinea constructivă și demnitatea poporului român își află o memorabilă întruchipare, politică magistral elaborată și strălucit promovată de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Îngăduiți-mi ca, în încheiere, în acest prestigios forum al ideologiei și culturii, în numele colectivului de redacție al „Scînteii", al gazetarilor comuniști, să exprim hotărîrea ca în viitor — călăuziți de indemnurile și ideile de generoasă și durabilă rezonanță ale secretarului general al partidului, de strălucitul său exemplu revoluționar — să acționăm mai activ pentru ca presa să fie la înălțimea timpului în care trăim, a minunatelor fapte de muncă și creație ale poporului român, care, într-o unitate indestructibilă, se îndreaptă demn și încrezător spre ziua de mîine a patriei, mereu mai luminoasă, așa cum au visat-o vrednicii noștri înaintași, așa cum ne conduce să o înfăptuim marele om politic, suflet în sufletul neamului său, luminatul patriot comunist, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Cuvîntul tovarășului PAUL ERDŐS

Epoca pe care o trăim, caracterizată prin mari elanuri revoluționare, este un nesecat izvor de inspirație pentru toate artele, prin faptul că este ea însăși, în primul rînd, izvorul umanismului revoluționar. Sîntem, de aceea, recunoscători acestei epoci și făurarului ei, omul care i-a găsit culorile în chiar sufletul său de revoluționar patriot, tovarășul Nicolae Ceaușescu. La recenta plenară lărgită a Comitetului Central al partidului, marele fiu al poporului român s-a referit pe larg, cu aceeași dragoste, cu același nesecat interes, la problemele scrisului, ale artei. Cuvintele care ne-au fost adresate au încărcătura de viață a contemporaneității. Într-adevăr, ce misiune mai nobilă poate avea un artist decît slujirea poporului său, elogierea pămîntului patriei, propagarea ideilor de umanism, de frăție, de înțelegere, de pace ?

Numeroasele expoziții organizate de către Uniunea Artiștilor Plastici în cadrul Festivalului național „Cîntarea României" au dat artiștilor plastici prilejul să-și afirme, prin nivelul lucrărilor prezentate, vocația lor pentru o muncă rodnică și bogată, convingerea fermă că menirea artistului, în condițiile actuale, este aceea de a servi țara, poporul, de a conferi artei lui o puternică forță educativă.

Avem, după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, o istorie unică. De aici se desprinde ideea că avem și o spiritualitate unică — spiritualitatea poporului nostru, clădită trainic pe tradiție, pe învățătura Partidului Comunist Român despre lume și viață. Noi toți servim, după puterile noastre, această spiritualitate.

Ca semnificativă legătură trainică dintre artiștii plastici și oamenii muncii angrenați direct în producție am organizat numeroase acțiuni care s-au bucurat de o largă apreciere. Aceste acțiuni s-au concretizat în cîteva expoziții de portrete ale fruntașilor din industrie, ale fruntașilor din agricultură, expoziții itinerate în întreprinderi, la sate. Această ancorare în realitatea cotidiană, această investigare atentă a marilor realizări de muncă și fapte, studiul atent al chipului acestor oameni care-și desfășoară zilnic, cu dăruire, activitatea neobosită de constructori ai socialismului au constituit și constituie pentru artiștii plastici importante prilejuri de reflecție cetățenească și artistică.

Sîntem conștienți de faptul că în activitatea noastră persistă neajunsuri și neîmpliniri, că e nevoie de un plus de inițiativă, de exigență, de angajare. Nu am făcut încă totul pentru a ne implica în activitatea culturală de masă, pentru a lărgi colaborarea cu plasticienii amatori. Această au nevoie de sprijinul nostru permanent, competent și sistematic. E necesar să acordăm mai multă atenție cercurilor de artă plastică, pasionaților ce activează în cadrul caselor de cultură și cluburilor de întreprindere, în alte așezăminte din sistemul educațional și al culturii de masă. În direcția aceasta trebuie să semnalăm și faptul că eficiența mai redusă a muncii noastre se datorește și existenței unor paralelisme între diferitele instituții culturale și organizațiile de masă și obștești. Consider că Consiliul Culturii și Educației Socialiste, comitetele județene subordonate lui trebuie să-și exercite cu mai multă vigoare și spirit organizatoric rolul de organ de control și îndrumare a activității culturale de masă. În vederea aplicării indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta plenară lărgită a Comitetului Central al partidului din 1—2 iunie, vom acționa pentru ca întreaga creație literar-artistică din patria noastră, valorificînd în profunzime vocația ei umanistă, patriotică, să aducă o contribuție sporită la educarea maselor largi de oameni ai muncii în spiritul ideilor nobile ale partidului.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat multe expoziții de artă plastică. De fiecare dată ne-a cerut noutăți, creatorilor, să ne inspirăm direct de la izvor. A îndeplini acest însuflețitor îndemn înseamnă a înfățișa, în opere durabile, realitățile de azi ale patriei, voința demnă și liberă a poporului român. Au fost și cazuri cînd unele lucrări cuprinse în expozițiile trimise în diferite localități ale țării nu au fost înțelese de oamenii muncii, aceștia adresînd critici îndreptățite celor care le-au realizat. Ne angajăm în fața conducerii partidului că Uniunea Artiștilor Plastici va sprijini creatorii să realizeze opere cu un profund mesaj educativ, al căror ecou să fie tot mai puternic în conștiințele oamenilor muncii.

Aș dori, totodată, să exprim sentimentele cele mai vii de admirație și gratitudine pentru munca eroică a harnicului nostru popor, pentru partidul și statul nostru socialist, pentru strălucita personalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, ale cărui eforturi, pline de abnegație și nețărmurit devotament puse în slujba dezvoltării țării, a triumfului cauzei colaborării, cooperării, păcii și progresului social în întreaga lume, au sporit nemăsurat numărul prietenilor României pe meridianele Terrei. Se confirmă o dată mai mult adevărul că întărirea națiunii și statului național independent, dezvoltarea fiecărui stat socialist duc la creșterea prestigiului socialismului în lume, la afirmarea forței lui pe plan internațional.

În încheiere, aș dori să vă asigur că artiștii plastici, toți oamenii de cultură — fără deosebire de naționalitate —, înfrățiți sub steagul partidului, vor desfășura o activitate bogată, realizînd opere valoroase, demne de epoca în care trăim. Continuatori ai strălucitelor tradiții ale creației românești strîns legate de destinul istoric al poporului nostru, noi, artiștii plastici din România, profund devotați progresului patriei, cauzei partidului, a socialismului, ne angajăm să punem talentul și entuziasmul nostru în opera de ilustrare complexă a epopeii naționale, culminînd cu grandioasele realizări contemporane înfăptuite sub conducerea Partidului Comunist Român, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Cuvîntul tovarășului ION POPESCU-GOPO

Modul strălucit de analiză și sinteză științifică a realităților societății românești contemporane, expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la plenara lărgită a Comitetului Central al partidului, document programatic de însemnătate capitală pentru frontul nostru ideologic, a dat o orientare clară, de largă perspectivă întregii activități ideologice, politice și cultural-educative, al cărei spirit militant, revoluționar, novator poate și trebuie să confere permanent valențe de mare amplitudine, în consonanță cu cerințele tot mai complexe ale construcției socialiste, întregului proces de formare a omului nou. În acest spirit se înscrie și obiectivul major al artei cinematografice, sensul final al activității noastre.

Exprimînd, în cadrul celui de-al doilea Congres al educației politice și culturii socialiste, gîndurile lucrătorilor din domeniul cinematografiei, se cuvine să subliniez că arta pe care o slujim s-a bucurat și se bucură de o atenție specială din partea președintelui țării, fapt pentru care îi adresăm respectuoasa noastră gratitudine și îl asigurăm că și pe viitor vom ști să prețuim această atenție.

Sîntem hotărîți să ne aducem o contribuție sporită la îmbunătățirea conținutului filmelor, să facem astfel încît cinematografia să-și îndeplinească în tot mai bune condiții rolul ce-i revine în educarea conștiinței revoluționare a oamenilor muncii, a tineretului, în promovarea și afirmarea valorilor etice și morale, profund umaniste, a înaltelor idealuri și năzuințe ale poporului nostru.

Remarcînd prestigiul sporit și larga audiență a filmului românesc în masele cele mai largi, trebuie să ținem seama de sensibilitatea publicului, de semnalele operative pe care le primim de la organismele rețelei cinematografice. Este ușor de constatat că indeosebi acele filme realizate la o înaltă ținută artistică și-au cucerit un real prestigiu, că numai filmele care au pornit de la o bază dramaturgică plină de substanță, cu adevărat inspirate din viață, din problemele și conflictele actuale, s-au impus în conștiința publicului. Constatăm însă că încă își mai fac loc spre platourile de filmare destule scenarii mediocre, lipsite de acea garanție morală care să dea factorilor ce își asumă răspunderea realizării lor certitudinea succesului.

Analizînd filmele realizate în ultimii ani, constatăm că cele mai importante zone de manifestare a creației artistice au continuat să fie lupta revoluționară a maselor, în care un loc deosebit îl ocupă caracterizarea eroului comunist. Departe de a fi epuizat acest filon, cineaștii rămîn datori cu investigarea, analizarea și interpretarea istorică a perioadei de început a mișcării muncitorești, a anilor de luptă a comuniștilor în ilegalitate, a acțiunilor pentru cucerirea revoluționară a puterii și ilustrarea rolului conducător al partidului, în dezvoltarea întregii noastre vieți economico-sociale, chezășie a tuturor realizărilor de azi.

O altă preocupare majoră a cinematografiei a fost evocarea trecutului, cu o mai susținută căutare în privința dimensiunii umane, psihologice, deși în acest domeniu se impune — așa cum s-a arătat în plenara Comitetului Central — o mai strînsă și riguroasă legătură cu știința istoriei, pentru o mai concretă sincronizare a cunoașterii științifice și filozofice cu creația cinematografică.

Îndatorirea de bază a cineaștilor noștri rămîne însă aceea a aducerii pe ecran a eroului timpurilor noastre, a eroului marii epopei a edificării societății socialiste, în filme ce trebuie să reflecteze gradul dezvoltării sociale, în actuala etapă istorică.

Filmul de analiză și interpretare a actualității reprezintă piatra de încercare a oricărei cinematografii naționale, deci și a cinematografiei românești. Succesele dobîndite în acest sector, deși reale, nu sînt suficiente și nici pe măsura adevărului vieții, a exigențelor sporite ale marelui public. Carența principală este aceea a scenariului, a elaborării bazei scrise a filmului. De prea multe ori scenariul este conceput și executat fără a avea în vedere necesitatea conflictului, conturării în relief a caracterelor, a confruntărilor acute, pasionale. Materialul selectat din realitate e văzut deseori prea fragmentat, enunțările nu sînt întotdeauna limpezi și, în consecință, tratarea cinematografică este lipsită de vigoare și sevă concretă. De multe ori mesajul nu se transmite clar, integral, tocmai pentru că tema nu este definită limpede, cineaștii noștri în căutarea complexității, evitînd simplitatea, cad frecvent în simplism și prezentări rudimentare avînd deseori filme rezolvate pe calea dialogurilor și nu a imaginii specifice cinematografului. Un anumit schematism, o viziune deformată, cu accente pe aspectele negative, mai dă tîrcoale unor scenarii și, implicit, unor filme, persistă o anumită superficialitate în modul de abordare a realității, în gîndirea și realizarea povestirii filmice.

Avem puțini scenariști exersați în această meserie. Trebuie să depunem eforturi de a atrage și forma în continuare noi contingente de scenariști fie din rîndul scriitorilor, fie din revelațiile a recoltă de har și măiestrie cu care se soldează fiecare ediție a Festivalului național „Cîntarea României".

Consider, totodată, necesar să se acționeze pentru eliminarea unor fenomene de formalism și birocratism, de insuficientă responsabilitate ce se manifestă încă în realizarea unui film pe parcursul diverselor etape, de la aprobarea scenariului pînă la terminarea sa și introducerea în rețeaua de difuzare.

Filmul trebuie să devină o tot mai limpede și mai expresivă imagine a procesului de continuă perfecționare a personalității umane în spiritul umanismului socialist, al concepției noastre revoluționare despre lume.

Cineaștii din România se angajează în fața Congresului educației politice și culturii socialiste să facă tot ce le stă în putere spre a da un nou avînt producției de filme ; fiecare creator și lucrător în domeniul filmului este conștient de răspunderea ce îi revine în fața poporului, a partidului, pentru îndeplinirea misiunii ce-i revine ca cetățean și artist-comunist.

Cu aceste sentimente, cineaștii din țara noastră, strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sînt hotărîți să-și dedice toate forțele creatoare traducerii în viață a politicii partidului în domeniul cinematografiei, pentru a contribui, împreună cu celelalte arte, la formarea și dezvoltarea conștiinței politice, revoluționare și patriotice a maselor de oameni ai muncii din țara noastră.

Cuvîntul tovarășei ANA MUREȘAN

Este pentru mine o datorie de înaltă cinste ca, în numele Consiliului Național al Femeilor, al milioanelor de femei din patria noastră, să exprim și cu acest prilej adeziunea totală la ideile și tezele cuprinse în istorica expunere a secretarului general al partidului la recenta Plenară a Comitetului Central, aleasa prețuire și nemărginita recunoștință pe care le nutrim față de ilustrul conducător al partidului și statului nostru, patriot înflăcărat, revoluționar cutezător și clarvăzător al destinelor țării, proeminentă personalitate a lumii contemporane.

În amplul proces înnoitor promovat cu strălucită consecvență de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în toate domeniile se înscrie și saltul calitativ înregistrat în exercitarea rolului femeii în întreaga viață a societății românești. Deținînd o pondere tot mai însemnată în producția materială și spirituală, avînd responsabilități tot mai mari în întregul sistem al democrației muncitorești, îndeplinindu-și, în același timp, misiunea ce le revine în familie, ca soții și mame, femeile se afirmă în societatea noastră ca o puternică forță socială, pusă în valoare ca urmare a politicii partidului, a preocupării directe a secretarului general al partidului, căruia îi exprimăm din adîncul inimii cele mai calde mulțumiri, cel mai fierbinte omagiu și vie recunoștință.

Cu cele mai alese sentimente de profundă dragoste și înaltă prețuire relevăm și în cadrul acestui înalt forum al educației politice și culturii socialiste, contribuția remarcabilă a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, militant de seamă al partidului și statului nostru, personalitate marcantă a vieții spirituale din România, la continua înflorire și prosperitate a patriei. Întreaga viață și activitate a tovarășei Elena Ceaușescu, înaltul prestigiu de care se bucură în țară și în întreaga lume ca reputat om de știință și luptător consecvent, pentru ca știința și cultura să servească progresului social și fericirii oamenilor, reprezintă pentru toate femeile un strălucit și însuflețitor exemplu de slujire devotată a patriei, a poporului, a cauzei nobile a păcii și colaborării între popoare.

Cuvîntul de salut adresat congresului de tovarășa Elena Ceaușescu exprimă esența politicii partidului nostru de făurire a unui om nou, cu o conștiință socialistă înaintată, pătrunsă de un vibrant spirit revoluționar, participant conștient la edificarea noii orînduiri. În marile realizări obținute în dezvoltarea economico-socială a țării, pe tărîmul educației, în dezvoltarea artei și culturii în amplul festival al muncii și creației „Cîntarea României" se regăsește și contribuția milioanelor de femei de pe întreg cuprinsul patriei, care în noile condiții ale societății socialiste duc mai departe nobilele tradiții ale femeii române, creatoare, păstrătoare și transmițătoare a înaltelor valori ale întregului popor.

Pornind de la poziția nouă de mare responsabilitate pe care o ocupă femeile în societatea noastră, se impune să sporim exigența față de activitatea politico-ideologică și cultural-educativă desfășurată în rîndul maselor de femei. Ideea centrală pe care o desprindem din orientările date de secretarul general al partidului, din îndrumările date de tovarășa Elena Ceaușescu, este necesitatea de a lega activitatea politico-educativă și culturală de cerințele vieții, de sarcinile concrete care revin fiecărei femei la locul ei de muncă, astfel încît rezultatele să se reflecte în creșterea contribuției femeilor la realizarea sarcinilor de plan în industrie și agricultură, în celelalte sectoare, în îndeplinirea cu mai multă responsabilitate a atribuțiilor obștești.

Analiza muncii noastre, în spiritul răspunderii comuniste, ne obligă să recunoaștem că activitatea politico-educativă desfășurată de Consiliul Național, de comitetele și comisiile femeilor, nu s-a ridicat întotdeauna la nivelul cerut. Lipsurile pe care le mai avem, unele paralelisme care se mai mențin în activitatea organizațiilor de femei, insuficienta colaborare cu instituțiile de stat, cu organizațiile sindicale și de tineret s-au reflectat în unele neajunsuri ce s-au manifestat în diferite domenii ale producției materiale și spirituale în care lucrează un număr mare de femei. Acționînd cu fermitate pentru aplicarea în viață a indicațiilor secretarului general al partidului, organizațiile de femei vor urmări sporirea eficienței întregii munci politico-educative, ridicarea calității tuturor activităților culturale de masă.

Grija pentru educarea unor noi generații demne de minunatele tradiții ale trecutului nostru glorios, a cărui cunoaștere aprofundată trebuie să fie un permanent reper de suflet și conștiință, impune tuturor factorilor educaționali, familiei, școlii, nouă, femeilor, înalte răspunderi în pregătirea pentru muncă și viață a copiilor, a tinerilor, în educarea lor în spiritul înaltelor virtuți morale ale poporului român, în cultivarea patriotismului militant, al dragostei nețărmurite față de partid, față de strălucitul conducător al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de tovarășa Elena Ceaușescu.

Profund implicate în tot ceea ce se făurește în țara noastră, cu conștiința responsabilității față de prezentul și destinele ei, față de viața și viitorul tinerelor generații, femeile din România socialistă sprijină activ și ferm politica externă a partidului și statului nostru, activitatea neobosită și inițiativele valoroase ale președintelui țării pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru înfăptuirea dezarmării, și în primul a celei nucleare, pentru pace, înțelegere și colaborare între popoare. Semnăturile milioanelor de femei pe Apelul poporului român pentru pace și dezarmare adresat sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U., ampla și însuflețita participare a femeilor la marile manifestări pentru pace și dezarmare sînt expresia angajamentului, a hotăririi și voinței lor de a acționa împreună cu întregul popor, cu toate popoarele lumii, pentru a pune capăt aberantei curse a înarmărilor, pentru a impune pacea.

În încheiere, îmi exprim deplinul acord cu Programul de măsuri supus dezbaterii și aprobării congresului și doresc să vă asigur că atît Consiliul Național, cît și comitetele și comisiile femeilor vor participa cu întreaga lor capacitate, în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, la activitatea de înaltă răspundere consacrată formării omului nou, valoarea supremă a societății noastre socialiste, pe baza indicațiilor și ideilor nobile, a orientărilor mobilizatoare ale secretarului general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Cuvîntul tovarășului IOAN NOJA

Lucrările celui de-al II-lea Congres al educației politice și culturii socialiste se desfășoară sub luminoasa perspectivă politică și ideologică prefigurată de excepționala expunere a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la plenara lărgită a Comitetului Central din primele zile ale acestei luni.

Acest document programatic are pentru viitorul culturii, ca dealtfel pentru întreaga viață economico-socială a țării, temeiul adînc în realizările de pînă acum, care se exprimă în bunuri ale civilizației, în creații științifice și artistice, în fapte de muncă și conștiință ce demonstrează că socialismul, îndeosebi în perioada de după cel de-al IX-lea Congres al partidului, a reușit să potențeze și să pună în valoare geniul creator al clasei muncitoare, al țărănimii, intelectualității, al întregului popor român, la dimensiuni fără precedent, în multimilenara noastră istorie.

Exprimînd prețuirea și încrederea pe care partidul și statul le acordă culturii și făuritorilor ei, salutul adresat congresului nostru de către tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, a stăruit, în lumina orientărilor fundamentale elaborate de secretarul general al partidului, asupra locului și rolului activității politico-ideologice și literar-artistice, al școlii de toate gradele în făurirea noii orînduiri, a omului nou, multilateral dezvoltat, în personalitatea căruia să se unească, pînă la contopire, trăsăturile înalte ale conștiinței comuniste.

Comitetul județean de partid Cluj a imprimat permanent în activitatea organizațiilor de partid, de masă și obștești din unitățile economice, a tuturor instituțiilor și așezămintelor de cultură, un stil de muncă dinamic, care să asigure legarea organică a muncii politico-ideologice și cultural-educative de problemele concrete ale producției, de sarcinile ce revin județului din planul național unic de dezvoltare economico-socială pe acest an și pe întregul cincinal.

Integrați activ în viața economico-socială, în frontul spiritual al României socialiste, beneficiind de condițiile materiale mereu mai bune, de cadrul stimulator și fertil al Festivalului național „Cîntarea României", oamenii muncii clujeni au obținut realizări remarcabile, atît în domeniul economic, cît și în cultură și educație. A sporit an de an participarea muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor, a elevilor și studenților la creația științifică și tehnică de masă. În prezent, în județul nostru își desfășoară activitatea 4 576 de cercuri de creație, cuprinzînd 65 000 de membri. Ei au realizat, în acest an, un mare număr de investiții, inovații și raționalizări, au găsit și aplicat soluții tehnice, a căror eficiență economică se ridică la peste 150 milioane lei.

Și în județul nostru se confirmă adevărul pus în lumină de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în magistrala sa expunere, că : „Festivalul național «Cîntarea României» s-a transformat într-o puternică mișcare cultural-artistică a maselor largi populare". Scriitorii, plasticienii, compozitorii și artiștii interpreți clujeni au realizat în această perioadă opere durabile, care au contribuit la ridicarea conștiinței socialiste a maselor, au îmbogățit patrimoniul nostru național.

Pe fondul general pozitiv al acestor realizări, a arătat în continuare vorbitorul, trebuie să recunoaștem încă că în conținutul activității noastre politico-ideologice s-au manifestat și o serie de neajunsuri care au făcut să slăbească forța de penetrație a actului de cultură, rolul lui formativ-educativ. Cu spiritul autocritic propriu comuniștilor, trebuie să recunoaștem că mai organizăm activități cu o încărcătură politică, ideologică și culturală săracă, nu reușim să stăpînim întotdeauna, corespunzător, întregul proces educativ, de la transmiterea cunoștințelor și pînă la transformarea lor în convingeri și atitudini, în fapte de muncă și conduită. Neajunsuri s-au manifestat și în domeniul creației. Au apărut unele lucrări literare, muzicale și plastice care plătesc tributul unor căutări sterile, fără a reuși să pătrundă în rosturile adînci ale existenței noastre sociale, fără a descifra sensurile și semnificațiile primenirii revoluționare continue a societății socialiste, deci, fără un mesaj educativ corespunzător. De aceea avem în vedere să promovăm în viitor mai hotărît spiritul de partid în viața filialelor clujene ale uniunilor de creație, să așezăm munca lor pe temeiul tezelor, ideilor și orientărilor clare și luminoase formulate în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, să ridicăm la o calitate nouă, superioară, întreaga activitate politico-educativă, creația literară, muzicală și plastică, nivelul artistic al spectacolelor și concertelor, orientîndu-le ferm spre reflectarea trecutului și prezentului de muncă și luptă al poporului, spre viața și realizările lui, spre marea epopee a luptei partidului, a clasei muncitoare, a revoluției socialiste.

În această ordine de idei, vă rog să-mi permiteți să mă refer și la un aspect al învățămîntului nostru de stat. Se știe că educația patriotică a tineretului este de neconceput — așa cum sublinia secretarul general al partidului nostru — fără cunoașterea aprofundată a limbii și literaturii române, a istoriei patriei noastre. Întîlnim frecvent absolvenți de liceu și chiar de facultate care fac grave greșeli de limbă, care nu și-au însușit temeinic cunoștințe fundamentale cu privire la trecutul nostru istoric. Aș propune în acest sens Ministerului Educației și Învățămîntului să studieze posibilitatea ca la examenele pentru promovarea în treapta a doua a liceelor, oricare ar fi profilul acestora, cele două discipline de căpătîi ale culturii naționale — limba română și istoria patriei —, care conțin substanța vie a înveșnicirii noastre în spațiul carpato-dunubiano-pontic, să fie incluse ca probe obligatorii.

Cu aleasă mîndrie patriotică de a vă fi contemporani, cu recunoștința profundă ce v-o purtăm pentru strălucita activitate teoretică și practică, revoluționară, pe care o desfășurați spre binele și fericirea poporului român, în numele comuniștilor, al tuturor oamenilor muncii clujeni, vă încredințăm, mult iubite și stimate tovarășe secretar general Nicolae Ceaușescu, că înfăptuind neabătut politica partidului și statului, învățînd necontenit din inepuizabilul patrimoniu al operei dumneavoastră, vom promova, prin întreaga activitate, ideile și valorile umanismului socialist, patriotismul militant, vom statornici spiritul revoluționar ca mod de gîndire și acțiune, identificîndu-ne, prin munca și viața noastră de fiecare zi, cu idealurile socialismului și comunismului.

Opinia unui alegător

Buna servire sau despre civilizația localului

Cum mai spuneam, primesc numeroase scrisori în care, cu bună dreptate, tot felul de oameni, cititori avizi ai gazetei noastre și încrezători în curajul ei de a lua în piept și binele și răul, mi se adresează sperînd să intervin și eu în chestiunile care îi dor.

Așa am ajuns să îl caut pe directorul general al localurilor din București, adică al tuturor restaurantelor și bodegilor și birturilor și grădinilor din Capitală și să-l rog să mă însoțească într-un raid prin „administrația" sa.

Sigur, totul a fost pe nepusă masă, ca să zic așa, directorul general Tănase a acceptat să pornească cu mine în chiar acel moment, pentru a nu fi nici el suspectat de aranjarea lucrurilor fiindcă noi știm foarte bine cum se mai aranjează în aceste raiduri ca să iasă toată lumea bine, cum se mai pregătesc piețele, alimentarele, magazinele, ca pe urmă să reintre în tristul lor normal.

Am pornit, așadar, la drum, cu tovarășul Tănase și am ajuns la cîteva concluzii pe care mă văd dator să le fac cunoscute cu atît mai mult cu cît omul meu s-a arătat de bună credință și, voitor de bine.

Am aflat, așadar, că în București au apărut și se vor înmulți micile restaurante, unele cu profil, unele de un gust remarcabil, amintind foarte inspirat de boatele occidentale și mă bucur să spun că firma „Stadion", de pildă, poate fi considerată un model de frumoasă inițiativă, de civilizată găzduire, de interes real pentru ca omul să se simtă om într-o astfel de împrejurare care presupune un plus de bani sau o zi în care, cu toate greutățile, te vezi obligat să serbezi ceva anume, sau să-ți oferi o oră de destindere.

Atrag atenția că eu nu pun aici în discuție nici prețurile, nici unele chestiuni privind aprovizionarea, dar ținînd seama de ele, vreau să spun că măcar la un serviciu civilizat putem avea pretenții.

Ei bine, se poate spune că în București interesul pentru civilizația serviciului în restaurante a început să se facă simțit și am înțeles preocuparea cu care directorul general Tănase vorbea despre **caracterul educativ al unui local bine întreținut și cu personal civilizat care poate, la rîndul lui, oferi o lecție de bună purtare publică celor pe care îi numim barbar consumatori.** În cartierele noi, îndepărtate de centru, chestiunea se pune cu toată acuitatea, **chestiunea educației și prin localul public,** sînt multe inițiative serioase, categoria ridicată e salvată prin dotare superioară, printr-un anume lux care obligă și care învață pe consumator chiar și buna-cuviință.

Au apărut și restaurantele în care se pot ține mese, în care se pot organiza mese festive, în care se poate dansa după o muzică bună, nu numai neapărat de scandal sunetistic, personalul începe să dea și el semne că poate impune prin atitudine și ținută protocolară, se caută soluții pentru a imprima un caracter intim unei mese, în sfîrșit, **civilizația începe să se vadă la toalete,** față de care se manifestă un interes firesc, altădată de natură să trimită cu gîndul la vechile cazarme.

La Doi Cocoși, La Cotroceni, în cartierele noi, au fost deschise restaurante care infirmă cu succes elitismul de altădată al centrului și fac dovada atenției egale față de toți cetățenii.

Dar cred că e cazul să fim și noi mai atenți cu vechea prejudecată după care toți cei din comerț, dacă nu fură, sînt oricum predispuși să fure sau să înșele, uitîndu-se că și ei sînt ca și noi, cetățeni care au sau pot avea demnitatea profesiei. Aici cred că e bine să mai medităm pentru că prea ușor sîntem dispuși să credem că toți chelnerii înșală, toți lucrătorii din restaurante sînt puși pe jupuială și chiar noi întreținem atmosfera și chiar dispoziția spre această jenantă etichetare care, din nefericire, a avut și mai are încă o penibilă acoperire în realitate.

Dar acum e bine să nu trecem cu vederea nici chestiunea exigenței față de bucătării — și repet nu pun în discuție acum nici aprovizionarea, cîtă este, nici rețetarul cum este, ci doar civilizația, majoritatea bucătăriilor sînt moderne,dar nu toate sînt întreținute la nivelul investiției, un fel de balcanism de tristă reputație mai zăngălește bucătăriile și vesela și tacîmurile și eu aici aș fi necruțător și cu personalul și cu toți responsabilii. Mai este și chestiunea igienei care e pusă în pericol de plitele electrice ce nu asigură, asta e situația, o corespunzătoare soluție pentru cerințele cele mai elementare ale sanepidului.

Și acum, în încheiere, o constatare simplă : grija primăriei Capitalei există, **dar tot omul rămîne să sfințească locul** și aici mai e nevoie de multă muncă. Inimosul director general Tănase mi-a dat, pentru dumneavoastră, multe asigurări.

Eu cred în ele, dar la toamnă se numără bobocii. Așa că vom reveni, și atunci vom discuta și buna servire din nou, dar și buna aprovizionare.

DINU SĂRARU

De curînd, la chioșcuri, „Luceafărul" — almanah estival. Din cuprins : Lecția de istorie ● Arghezi inedit ● Centenar Aurel Vlaicu ● Se iscălea Z.S. ● România — pămînt al speranței ● Trenul de aur ● „O lume de cîștigat" de Eugen Barbu ● Samuraii de ieri și de azi ● „Moarte pe credit" de L.F. Céline ● Vikingii la microfon ● O versiune asupra morții lui Che Guevara ● Un roman de dragoste à la belle époque ● Natalia și dioscurii ● Cine l-a ucis pe Kennedy ? ● Enigme de vacanță ● Cuvinte potrivite și încrucișate ● O povestire polițistă de Dashiell Hammett.

Pentru o gospodărire judicioasă a energiei și a combustibililor

(Urmare din pagina 1)

30 iunie, stabilește niveluri mai reduse privind producerea energiei termice, precum și repartizarea acesteia pe consumatori, în raport de tipurile de combustibili.

Decretul apare pe fondul unei puternice crize energetice la nivel mondial, pe fondul creșterii vertiginoase a cheltuielilor de producție și de exploatare la toate categoriile de combustibili și într-un moment în care în întreaga lume se caută febril noi surse de energie, noi soluții pentru ieșirea din criza materiilor prime, a energiei. Această situație complexă, cu o amplă reacție în lanț la nivelul economiilor tuturor statelor, a impus la nivelul țării noastre adoptarea de noi măsuri menite să asigure gospodărirea judicioasă a resurselor energetice și reducerea consumului de combustibili, ceea ce determină sporirea randamentelor în utilizarea acestora, eliminarea pierderii în transportul energiei și a oricăror forme de risipă, raționalizarea riguroasă a consumului tuturor categoriilor de combustibili, energie electrică și energie termică.

În acest context generat de exigențele economiei naționale ca și de implicațiile crizei mondiale, se impun măsuri ferme pentru rentabilizarea producerii și folosirii tuturor categoriilor de combustibili, ceea ce determină majorarea prețurilor de producție la gaze naturale, țiței, combustibili, energie termică și electrică. Drept urmare, devine necesară și recalcularea prețurilor cu amănuntul și a tarifelor de combustibili, energie termică și electrică.

În vederea descifrării elementelor de rezonanță la nivelul cetățeanului, al omului de rînd, derivate din actualul decret, ne-am adresat, printre altele, inginerului-șef al Întreprinderii de rețele și instalații de distribuire a gazelor naturale — București, tovarășul Gheorghe Bădescu, precum și șefului serviciului financiar, tovarășul Pavel Senica, din aceeași întreprindere.

— Tovarășe inginer-șef, care sînt obligațiile ce decurg din actualul decret, pentru cetățean ?

— Este evident că în actualele condiții nu vom mai putea vorbi de risipă în consumul de gaze, de pildă. Și, în fapt, acesta este unul din scopurile actualului decret. Consumînd fără nici o restricție gazele la sobă sau la plită, în gospodărie deci, se părea că nu există nici o limită, nici un prag critic. Ei bine, gazele naturale, respectiv gazul metan pe care-l consumăm noi, nu reprezintă o rezervă infinită. Am ajuns într-un moment critic în care trebuie să reflectăm mai atent asupra resurselor noastre de gaz metan care sînt totuși limitate. Trebuie să ne chivernisim mai bine, să consumăm gaz cu economie, cu grijă, ca să rămînă și celor care vor veni după noi, dacă nu cumva aceștia vor descoperi alte resurse de încălzire mai ieftine, mai eficiente, mai bune. Majorînd prețul la gaze repunem în drept prețul real al acestui combustibil, impunem un anumit respect pentru această resursă de încălzire de la... robinet. În aceeași ordine de idei trebuie spus că, în sfîrșit, prin acest decret se face un racord, la nivelul țării noastre, în ce privește prețul mondial al gazului metan. Oricum, dacă raportăm prețul gazului metan la prețul celorlalte categorii de combustibili, prețul acestuia nu e mare. Esențial este ca de acum încolo să nu risipim gazul metan ! Și, evident, oamenii vor fi mai atenți la consumul de gaze începînd cu data intrării în vigoare a acestui decret.

— Dar cum poate cetățeanul să fie mai atent cu felul în care folosește gazul metan la încălzire și în general în gospodărie ?

— Trebuie avut în vedere — ne declară tovarășul Pavel Senica — faptul că reducerea de consum la gazul metan se face pe întregul an 1982, prin urmare indiferent cît am cheltuit din bugetul de gaz metan acordat pe o cameră sau pe un anumit număr de persoane, avem obligația de a ne alinia cu consumul la nivelul stipulat în decret. Ceea ce vom cheltui în plus, vom plăti majorat. În sarcina cetățeanului intervine obligația de a se racorda, la rîndul său, la reducerea nivelului consumului național. El va fi obligat să introducă la nivelul propriei sale gospodării restricții de consum. Dacă locuiește într-un imobil încălzit cu gaze la sobă, va trebui să supravegheze atent timpul afectat încălzirii, consumului de gaz metan, sau să restrîngă numărul de guri de foc. Dacă se află într-un bloc cu încălzire centrală, va trebui să respecte, în consens, un anumit orar de consum, respectînd totodată temperatura de 18 grade în interior. Prin urmare, actualul decret nu face altceva decît să impună un respect mai mare pentru sursele de încălzire și de energie în general și să invite cetățeanul la economii reale, la economii necesare întregii societăți, în contextul actualei crize mondiale de energie și de combustibili.

Reglementări stimulatoare

Apariția Decretului privind stabilirea unor măsuri pentru gospodărirea judicioasă și reducerea în continuare a consumului de energie electrică, energie termică, gaze naturale și alți combustibili solicită și implică participarea tuturor cetățenilor la diminuarea dependenței țării de dificultățile energetice survenite pe plan mondial și spre informarea cititorilor noștri asupra prevederilor lui din paragrafele referitoare la energia electrică, ne-am adresat tovarășului Emil Barbu, director general al Centralei industriale de rețele electrice. În urma intrării în vigoare a Decretului nr. 283 din 1979, ne-a asigurat interlocutorul, consumul de energie electrică s-a diminuat conform așteptărilor, iar noile reglementări, stimulatoare și ele din punctul de vedere al unui consum economic, așază un accent nou pe realitatea unei tendințe firești. Trecerea la noile tarife, avîndu-se în vedere faptul introducerii pe calculatoare a tuturor datelor consumului de energie electrică, nu prezintă dificultăți și se va realiza fără deranjamentul beneficiarilor, existînd în această privință baza statistică necesară.

Regularizarea plăților se va efectua pe parcursul trimestrului care a început la 1 iulie a.c., facturile ce se vor emite în această perioadă fiind de natură regulatorie. Consumatorii individuali sînt sfătuiți, în primul rînd, să-și revizuiască atenți instalațiile din apartamente, pentru a depista singuri posibilități eficiente de economisire a energiei electrice. De asemenea, la achiziția unor noi aparate electrotehnice este preferabil să ne orientăm cu deosebire spre cele cu consum redus. De pildă, în materie de frigidere, instalații care de regulă stau permanent în priză, sînt mult mai economicoase cele cu absorbție. Suprimarea consumurilor inutile, utilizarea unor surse de iluminat adecvate scopurilor, folosirea judicioasă a aparaturii electrotehnice de către fiecare familie va contribui la realizarea dezideratului scontat : reducerea consumului de energie electrică cu circa 20 la sută. Cu alte cuvinte, chiar și cele mai mărunte inițiative din acest domeniu se investesc de la sine cu o dimensiune patriotică.

P. MIHAI

Apele geotermale (I)

Bihor — Un uriaș recipient natural

Oradea și întreaga regiune limitrofă este un uriaș recipient natural de apă fierbinte provenită din orizonturi acvifere cantonate fie în fisurile unor roci carbonatate de tipul calcarelor sau dolomitelor, în zona Felix-Oradea-Borș-Crișu de Criș, fie în formațiuni poros-permeabile de tipul nisipurilor fine și extrafine ce se întind în toată Cîmpia Română de vest, începînd de la Jimbolia pînă la Satu Mare.

Despre această bogăție naturală, a cărei valorificare concură la înfăptuirea importantului obiectiv stabilit de partid — independența energetică a României, s-a scris și, desigur, se va mai scrie încă. Abordînd o astfel de temă deosebit de generoasă, i-am avut drept interlocutori pe hidrogeologul Ion Cohut, directorul Grupului de foraj și exploatare a apelor geotermale Oradea, ing. Horia Vaidianu, directorul I.J.G.C.L., conf. univ. dr. ing. Teodor Maghiar, decanul Facultății de subingineri electromecanici, și prof. univ. dr. Teodor Pop, rectorul Institutului de învățămînt superior din Oradea. Patru dintre cei mai în măsură să ne lămurească asupra preocupărilor și realizărilor de ultimă oră, dar și asupra perspectivelor și a unor greutăți inerente domeniului acesta de real interes economic și cetățenesc.

O GAMĂ CÎT MAI LARGĂ DE FOLOSINȚE

Înfiltrată în rocile și straturile fierbinți ale scoarței terestre, apa dobîndește anumite caracteristici chimice și revine sau mai bine-zis izbucnește artezian spre suprafață cu temperaturi ce variază între 35—100 și chiar peste o sută grade Celsius. La gura sondei ea are 70 pînă la 90 de grade, gata pentru a i se da, cu minimum de cheltuială, nenumărate folosințe atît în tratamentul balnear al unor afecțiuni ale organismului uman, cît și în domeniile agriculturii, gospodăriei comunale, agrementului și chiar al industriei.

Ion Cohut : Misiunea noastră, a celor ce trudim în cadrul grupului al cărui director sînt, este de a scotoci cu sonda în măruntaiele pămîntului și a pune în evidență zăcămintele, de a le stabili parametrii și a le pregăti apoi pentru exploatare, de a asigura în final utilizatorilor această sursă ieftină de energie. În consecință, facem concomitent atît cercetare geologico-prospectivă, cît și cercetare tehnologică de extracție și insistăm asupra elementului primordial la ora actuală : cunoașterea evoluției în timp a caracteristicilor apei exploatate prin mai multe sonde, extinderea folosințelor ei eficiente.

Lăsînd la o parte sondele aparținînd de Ministerul Turismului și estimate la circa 15 000 tone combustibil convențional pe an, în prezent, putem vorbi de un aport substanțial al surselor geotermale cu destinație efectiv energetică la : termoficarea locuințelor, încălzirea serelor și a complexelor zootehnice, a unor baze de tratament, stranduri și băi publice, asigurarea apei calde menajere la blocuri de locuințe, asigurarea apei tehnologice

trebuitoare în procesul de topire al cinepii, pentru uscarea materialelor de construcție, creșterea alevinilor în complexele piscicole etc.

Horia Vaidianu : Concret, numai în sistemul gospodăriei comunale, la Oradea, peste 1 500 apartamente dispun deja de apă caldă menajeră asigurată din sursa geotermală din vecinătate, iar din anul viitor încă 2 000 de apartamente din municipiu și din alte localități ale județului Bihor vor beneficia de acest mare avantaj. Cu apă termală se încălzesc astăzi un mic cvartal orădean, cu circa 50 de apartamente convenționale, restaurant și dispensar situate în apropierea hotelului **Dacia**, o seră de flori, de 1,5 ha, strandurile din Oradea și Băile 1 Mai. Începînd din octombrie 1981, Institutul de învățămînt superior se încălzește în exclusivitate cu apă geotermală, înlocuind zilnic, în perioada friguroasă, un consum de circa 5 tone combustibil de calorifer.

Ion Cohut : Și în alte județe posesoare de o astfel de resursă există o gamă tot mai largă de folosințe. Amintesc doar că la Satu Mare, bunăoară, se încălzește un complex de tratament și agrement, la Sînnicolau Mare a intrat în funcțiune un punct termic încălzit cu apă geotermală care asigură termoficarea a peste 500 de apartamente, la Jimbolia, tot în județul Timiș, sînt în curs de forare două sonde care vor asigura agentul termic necesar încălzirii a 700 apartamente. Aproximativ 20 ha sere, la Lovrin, Tomnatec, Salonta, Borș, funcționează deja cu bune rezultate pe baza apelor geotermale.

EXPERIMENTAL, DEOCAMDATĂ, BIOMASĂ ȘI ENERGIE ELECTRICĂ

— Știm că vă preocupă îndeaproape folosirea apei geotermale ca agent de lucru pentru producerea energiei electrice. Care e stadiul cercetării în acest sens ?

Teodor Maghiar : Ideea transformării energiei apei geotermale în energie electrică mă frămîntă încă din anul 1962. Problema ca atare a constituit chiar tema lucrării mele de doctorat, însă materializarea ei în practică a avut loc recent cînd, împreună cu inimosul colectiv de cercetători și specialiști pe care-i conduc, am realizat o instalație-modul, unică în felul ei, capabilă să furnizeze pe unitatea de timp 100 kW. Am demontat această instalație după ce i-am demonstrat practic eficiența. Acum ne preocupă extinderea grupului electrogen ce folosește ca agent de lucru apa geotermală, astfel încît să putem înfăptui cît mai curînd posibil o instalație perfecționată care să producă între 700—1 000 kW pe unitatea de timp stabilită. Cel mai important este însă că, tot cercetînd noi și experimentînd, am descoperit un nou agent de lucru de mare eficiență și perspectivă, fapt ce ne-a prilejuit o deosebită satisfacție. Ambele procedee, ca și instalațiile de rigoare au fost înaintate OSIM pentru a le breveta ca invenții.

Aș dori neapărat să consemnați sprijinul neprecupețit al organelor locale de partid și de stat, personal al tovarășului prim-secretar al comitetului județean de partid, precum și aportul cu totul remarcabil la obținerea acestor rezultate al șefului de lucrări Fodor Dinu, chimistului Mircea Vereș, muncitorului Ștefan Szimsack, sudorului Florian Pintie, strungarului Gavril Bara. Ei, ca și mulți alții deopotrivă, au investit aici inteligență tehnică și multă pasiune.

Teodor Pop : Realizarea conf. dr. ing. Teodor Maghiar și a colaboratorilor săi are o deosebită importanță teoretică și mai ales practică. După opinia mea, este o mare descoperire a spiritului românesc tehnico-inventiv și aplicarea ei cu siguranță va însemna o revoluționare a însăși energeticii. Aștept și eu cu aceeași nerăbdare și interes omologarea și brevetarea ei ca invenție. Este o instalație relativ simplă ca funcționare, foarte eficientă și puțin costisitoare. Încheierea cu bune rezultate a acestei cercetări deschide o perspectivă nouă, dintre cele mai optimiste în valorificarea completă și complexă a căldurii apelor subterane geotermale, cu condiția scurtării la minimum a etapelor obligatorii prin care ideea aceasta nouă se concretizează într-un prototip și apoi în producerea lui în serie.

SE VALORIFICĂ CU PUȚIN PESTE O TREIME DIN POTENȚIAL

— Folosirea întregului potențial energetic al apelor geotermale din zonă rămîne o problemă deschisă. Cît anume folosim la ora actuală ? Dar într-o perspectivă apropiată ?

Ion Cohut : Potențialul calculat în gigacalorii-oră la 40 de grade Celsius și convertit în tone combustibil convențional pe timpul efectiv de utilizare reprezintă pentru unitatea noastră 60 000—65 000 t.c.c/an. Din această cantitate, la finele anului 1981, beneficiarii din cele patru județe direct interesate — Bihor, Timiș, Arad și Satu Mare — utilizează efectiv pentru nevoile lor doar aproximativ 20 000 t.c.c La sfîrșitul anului 1982 se estimează un consum echivalent cu peste 35 000 t.c.c., iar pentru anul 1985 ne-am propus să atingem 120 000 t., ceea ce înseamnă punerea în exploatare a noi și noi surse, înlocuirea unei mari cantități de combustibil care astfel se economisește.

Interesant de arătat că din 39 milioane m.c. apă geotermală, cît reprezintă în acest moment rezerva omologată pe toată zona de vest a țării noastre, se extrag anual — din diverse motive — numai circa 10 milioane m.c., din care mai puțin de jumătate din sonde cu caracter energetic, iar restul din sonde care deservesc balneologia și agrementul. Prin sarcina de creștere a rezervelor geologice prospectate și omologate se prevede ca, pînă la încheierea anului 1985, să se ajungă la un volum de peste 100 milioane m.c.

— E mult, e puțin ?

Ion Cohut : Mult, în raport cu ceea ce s-a realizat pînă acum. Puțin, în raport cu ce am văzut că va fi. În această direcție, a unei mai intense și eficiente valorificări — cum ne îndeamnă secretarul general al partidului — trebuie îndreptate eforturile conjugate ale tuturor celor implicați, prin : scurtarea timpului dintre terminarea forajului unei sonde și trecerea la exploatarea ei, adaptarea instalațiilor vechi la noul agent termic sau proiectarea unor instalații care să țină seama de specificul apei geotermale, amplasarea unor obiective adecvate în zona resurselor și, în sfîrșit, rezolvarea problemelor privind deversarea apelor uzate. Am prezentat, iată, și cîteva din principalele deziderate.

MIHAI STĂNESCU

La ordinea zilei:

SECERIȘUL

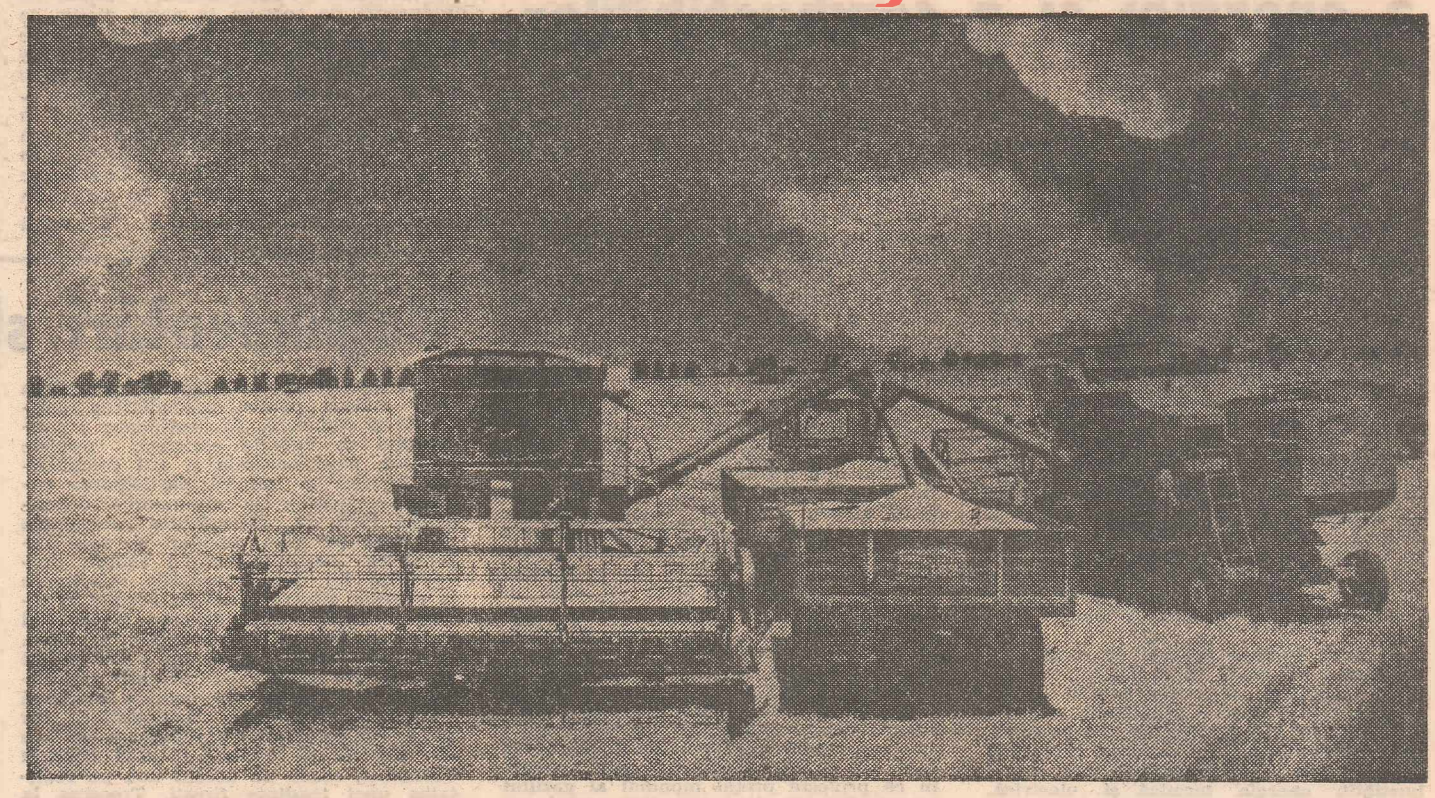

„Bună recolta de orz, dar s-o vedeți pe cea de grîu!“

E atît de cald încît pămîntul ars de soare pare a scoate aburi. Georgeta Borduf, arsă de soare la rîndu-i, nădușește abundent. E o femeie micuță, dar evident energică. Are mai bine de șapte ani de cînd e primăriță în comuna Glina, însă — zice — asemenea recoltă de orz n-a mai apucat să vadă. Și nu numai orzul, grîul merge tot așa, adică spre o producție record pentru terenurile Glinei, vreo 3 700 kg la hectar, dacă nu mai mult, față de numai 3 000 cît se planificase. „Mîine, poimîine începem și secerișul grîului, spune. Avem 150 de hectare, în 6 sau 7 zile e gata !“

Mă uit la președintele Aurel Tănase. E nou pe funcție, are încă delegație, pînă la prima adunare generală a cooperatorilor din Glina, dar nu e nou în munca cîmpului. Am aflat că-i un om priceput, a fost inginer șef mult timp, se pare că vorbește puțin și face multe. E în costum, dar pantofii sînt albi de colbul mirîștei. „Noi am încheiat recoltatul orzului, susține, încă de vineri seara. Acum, cum vedeți, mai avem ceva baloți de paie de transportat. Am eliberat însă aproape 150 de hectare și din ele mai bine de 100 le-am și arat pentru cultura a doua. Pînă apare articolul dumneavoastră, prindem circa 110 hectare însămînțate din cele 230 planificate. Eu zic că stăm bine“. Sigur, nu uită să amintească despre sprijinul Comitetului de partid al sectorului 3, care a îndrumat o parte din locuitorii comunei Glina, ce lucrează pe platforma industrială de la marginea Bucureștiului, spre cîmpurile secerișului de iunie. Zilnic, aflăm, 60—70 de oameni, ca și o mulțime de tractoare sau autocamioane, au venit în ajutor pentru ca nici un bob de recoltă și nici un pai să nu se risipească, ba dimpotrivă, să ia cît mai repede calea bazei de recepție și a hambarelor.

Pe cele 250 de hectare însămînțate cu orz, C.A.P.-ul din Glina a scos o producție medie de 4 010 kg/ha, înregistrînd o producție suplimentară de 310 kg la fiecare hectar față de cea planificată. Cu totul, la baza de recepție de lîngă Afumați au intrat 10 tone de orz în plus față de cota prevăzută a fi predată fondului de stat : 165 tone, la care trebuie să se adauge și cele 650 de tone predate la F.N.C. Și, cu ce oameni ? „Păi cu mecanizatorii noștri, zice inginerul Tănase. Avem trei combine C 12 la secția Glina a S.M.A. Popești Leordeni, avîndu-i la cîrmă, ca să zic așa, pe Bugeac Marin, Cojocaru Petre și Andrei Dumitru. Alături de ai noștri au lucrat și patru băieți veniți tocmai din Sălaj, pentru sprijin. Se numesc Dombi Vasile, Brumaru Augustin, Petric Constantin și Moldovan Liviu. Acum își îngrijesc combinele, le pregătesc pentru a fi încărcate în vagoane. Dar cît a fost de muncit, au muncit foarte serios. Băieți tare buni, foarte serioși, poate de mult n-am avut așa oameni. Și noi, la rîndul nostru, fiindcă au muncit bine, zi-lumină fără îndoială, i-am premiat cu cîte 100 de lei atunci cînd depășeau cantitatea de 28 tone treierate pe zi, iar la tona de produs au căpătat cam 125 pe zi. Au făcut uneori și 33 tone într-o zi !“

Deloc departe de toate acestea, ba chiar mai aproape de inima Capitalei, îl găsim pe președintele C.A.P. Dudești, Constantin Vasilescu. E îmbrăcat ca un fermier din Texas, blue jeans și adidași în picioare, plus o pălărie de paie cu borurile întoarse în sus. Cămașa îi e leoarcă. Aleargă să vadă ce mai e pe la sere. „Da, zice, eu am încheiat orzul de cîteva zile, acum la grîu mă uit mai cu teamă, să nu vină vreo grindină să-l strice, că tare-i frumos !“ Pe 175 de hectare cu orz, aflăm, producția medie se ridică la circa 4 600 kg, iar cea de grîu ar putea fi de 4 500—5 000 kg (față de numai 2 800 kg, cît prevedea planul !). Pînă în acel moment de la Dudești intraseră în fondul de stat peste 750 tone de orz, adică aproape 200 de tone în plus față de cantitatea planificată. Și aici au fost combine în ajutor; Petre Andrei, Prinț Alexandru, Buna Ștefan, Borca Vasile și Silaghi Alexandru au venit tocmai din Satu Mare, au muncit alături de Olteanu Gheorghe și Despina Ion, mecanizatorii unității, au făcut treabă și acum se pregătesc să la drumul înapoi, trecînd pe acolo unde va mai fi nevoie de ei. Și aici au fost repartizați oameni de ajutor la strîns și balotat paie, la transportul baloților, oameni ai muncii de la Anticorozivul, Fabrica de sticlă, Întreprinderea de medicamente sau Policolor, unități care n-au legătură cu munca pămîntului decît prin oamenii care le reprezintă. Dar, așa cum am văzut, cel puțin în privința recoltării orzului, această conlucrare s-a dovedit foarte eficientă, cu rezultate care, de ce să n-o spunem, au depășit chiar așteptările. Oricum, secerișul orzului s-a încheiat cu bine în sectorul dimprejurul Bucureștiului. Atenție, începe cel al grîului !

DUMITRU GRAUR ■

Abia la spartul tîrgului a venit și repartiția pentru sîrmă

De la Balotești la Corbeanca nu-i decît o aruncătură de băț. La C.A.P. aflăm mai puține date despre ce caută orzul depozitat sub cerul liber (mai bine de 20 de vagoane, după cum avea să ne informeze inginerul șef al C.A.P.-ului, M. Lepădatu), în schimb, ni se explică la bani mărunți cum să ajungem la tarlaua unde se secera. Primul semn că o luasem pe drumul cel bun, la ieșirea din Ostrat, o combină în jurul căreia se foiau cîțiva inși. Se defectase, avea nevoie de intervenție la partea electrică. Nimica toată, la o adică, numai că trebuiseră să o scoată din lan pentru treaba asta. Ceva mai departe, într-o mică poiană, încă o combină se odihnea la umbra unui pom. I se rupsese cureaua de la descărcător, așa încît, cu plinul făcut, așteptă la umbră deasă vreo remorcă pentru a fi descărcată manual. Inginerul Lepădatu se postase, la rîndu-i, la această încrucișare de drumuri, zorind mașinile pentru transportarea orzului, trimițînd ștafete spre Șantierul tineretului — găzduit în comuna lor — cu rugămintea de a le mai sări în sprijin și în această sîmbătă după-amiază, cu ceva mașini. 5 combine stăteau blocate în cîmp așteptînd remorcile să le elibereze de „povara“ orzului. Ajunseseră într-un punct mort, ne spune cu supărare în glas, tocmai acum, pe ultima sută de metri. 3 mașini cu remorci le trimisese la bază, adică să ducă orzul, depozitat sub cerul liber la C.A.P., la Periș. Apelaseră la această soluție forte deoarece cei de la Întreprinderea de producerea nutreturilor combinate Periș ajunseseră, la un moment dat, să nu mai facă față cantității recoltate. Alte remorci, își continuă enumerarea inginerul Lepădatu, fuseseră date la batozat mazăre, o mașină era plecată după sîrmă pentru balotat. Pentru că, iată, abia acum, la spartul tîrgului, le-a venit și ior repartiția pentru sîrmă. Nota de comandă fusese dată la timpul potrivit și cuprindea și necesarul pentru grîu. Numai că li se dăduseră doar 8 tone, din cele 12, vor mai trebui deci să dea o fugă la B.A.T.M. 23 Ștefănești și pentru grîu. Fluxul a fost și el dezechilibrat din această pricină. Cum să treci la arat și semănat, dacă nu ai balotat ? În ce-i privește, pregătiseră o formație de 3 tractoare și mașini de discuit iar luni, cel mai tîrziu, vor intra cu semănatul.

Între timp, la tarla sosiseră două remorci. Cei 6 mecanizatori se pregătesc din nou să atace lanul. Pînă ce nu vor da gata cele cîteva hectare pe care le mai au sînt hotărîți să nu plece. „Pică bine duminica asta pentru adălmașul orzului“, zice Sandu Nicolae, veteranul lor care, de vreo 30 de ani încoace, n-a pierdut nici un asemenea prilej. Se bucură la gîndul încheierii acestei prime bătălii. Se bucură cu ei și Ioniță Costel, elev trecut de acum într-a IX-a, care, începînd de la căratul mazării nu lipsise nici o zi dintre ei. Le transporta cu șareta cu calul, apă proaspătă, acolo în cîmpul fierbinte, punînd și el umărul, după puterile sale, la adăpostirea belșugului de rod. Pentru că în acest an orzul nu i-a decepționat și, speră ca și cu grîul să fie la fel. Vecinii lor de la Institutul de cercetări și producție pentru creșterea bovinelor Balotești, trăgeau și ei tare să termine orzul în aceeași seară. Ion P. Ion, un alt veteran al mecanizatorilor, căruia îi place să spună oricui că unul din cei trei feciori ai săi este mecanizator ca și el — șeful secției S.M.A. Balotești — ține să le zică „vreo două“ celor care fac piese pentru mașinile agricole : să le facă cum trebuie, că au ajuns de nu se mai potrivesc una cu alta, de-și pierd ei timpul cu ajustatul la strung pentru te miri ce șurubel. Să sperăm că, de această dată, cei în cauză vor fi pe recepție și să le dorim și noi tuturor celor din cîmpul soarelui un adălmaș al orzului pe cinste !

GEORGETA ȘTEFĂNESCU ■

A fi la o margine de județ sau la alta...

E cald, din ce în ce mai cald, toată lumea simte din plin forța soarelui și oricui te-ai adresa, în aceste zile, va raporta starea vremii la subiectul de actualitate cel mai... fierbinte : strîngerea recoltelor. Pe șoseaua ce trece prin Buftea, pentru a parcurge, la mici distanțe, cîteva județe învecinate, inclusiv sectorul agricol Ilfov, se văd încă suprafețe pe care orzul își menține verticalitatea. Dar îndată ce intrăm pe teritoriul Dîmboviței, aspectul se schimbă : totul a fost recoltat !

La C.A.P. Butimanu, mai exact, la tarlaua Decindea, o casă țărănească, cu o anexă umbrită de coroana generoasă a unui nuc, reprezintă în aceste zile unul din multiplele comandamente agricole ale zonei ce poartă numele singurului rîu ce străbate și Capitala. Mașinile, atît cele mari, agricole, cît și cele personale ale țăranilor și mecanizatorilor, alcătuiesc un mic parcaj, înghesuit pe singura palmă de pămînt înverzită și marcată, parcă înadins, de făgașele adînci, rămase de pe timpul dezghețului. Cei cîțiva oameni s-au tras și ei la umbră și au întins bucatele aduse de acasă. Ne apropiem de sfîrșitul unei după-amieze toride. Pe cîmpul care a păstrat auriul orzului secerat în chiar această zi, dar numai ca pe o tentă-martor, nu se mai află nimic. Deși surprinși de prezența noastră, mecanizatorii își văd mai departe, liniștiți, de întîrziatul lor prînz. Au și de ce : lucrările de recoltare a orzului au fost terminate, în totalitate. Tovarășii sosiți de la județ fac socoteli împreună cu Nicolae Preda, președintele C.A.P.-ului. Nu sînt necesare întrebările. Răspunsurile se află în chiar discuția celor de față : reprezentantul Direcției generale agricole județene, Ion Moțoc, președintele C.U.A.S.C., Dumitru Virtopeanu și inspectorul Băncii pentru agricultură și industria alimentară, de la Tîrgoviște, George Nițiguș. Orzul a ocupat în acest an o suprafață de 320 de hectare, din avuția cooperativei. Cifrele indică, de pe acum, o producție medie de 3 600 kg, deci peste cea planificată și, cu mult, superioară celei din alți ani.

Care sînt explicațiile ?

Prin măsurile organizatorice cunoscute (înființarea sectorului agricol Ilfov), județul Dîmbovița s-a îmbogățit cu noi suprafețe de teren. Printre care și cele unde ne aflăm. Inițial, acestea reprezentau nordul fostului județ și se dovediseră mai slab înzestrate, de la natură, mai cu seamă în comparație cu sudul, în care cernoziomul reprezenta „valuta“ agricolă a Ilfovului, în vreme ce podzolul de aici era doar o „rudă“ săracă. În schimb, pentru dîmboviteni, noile ogoare sînt amplasate în sud și, valoric, sînt superioare celor dinspre munte. Sigur, au fost necesare lucrări de desecare, în special, și acestea s-au executat încă de anul trecut. Localnicii au beneficiat de un sprijin multiplu : din partea ministerului de resort, din cea a forurilor județene, a altor cooperative (pe baza întrajutorării), însă nota cea mai bună o merită chiar oamenii, cei care fuseseră, pînă anul trecut, ilfoveni... Văzîndu-se transformați, peste noapte, din „mărginași“ în principali producători, ei au răspuns cu un adevărat entuziasm solicitărilor, printre care cele mai importante s-au dovedit a fi executarea, la timp și în foarte bune condițiuni, a lucrărilor pregătitoare. Că tractoarele au fost și ele mai numeroase, că două MAC-uri și două autocamioane noi au fost de ajutor țăranilor este foarte adevărat, dar munca lor continuă, aplicată, exigentă, conformă indicațiilor, a decis, în final, succesul de acum. Duminica trecută, ni se spune, au ieșit la cîmp 300 de oameni, cu atelaje proprii, pe lîngă cele ale cooperativei, un furnicar vrednic și hotărît să asigure recoltarea și rapidă și totală a orzului. Vecinii de la Dobra și-au trimis aici mecanizatorii și mașinile, fiindcă la rîndul lor fuseseră sprijiniți de cei din Butimanu, cînd cu strînsul recoltei lor de orz. La orzoaică, la fel, și colaborarea, dovedindu-se fructuoasă, va fi continuată. De mîine chiar, butimănenii vor sări în ajutorul celor din Dobra, care și-au propus să termine pînă joi recoltarea grîului, iar din această zi se vor muta, cu toți, pe ogoarele din Butimanu. Bine s-a lucrat și cu cei din Niculești. Cînd forței locale li s-au alăturat 15 Glorii de la Dobra, C.A.P. Butimanu a fost în stare să-i sprijine pe vecinii din Niculești.

Niciodată nu am văzut o stare atît de calmă într-o campanie. Nici un cooperator. Numai mecanizatori. Ceilalți au fost întîlniți în sectorul zootehnic al cooperativei, unde cărau paiele, clădeau șirele, selectau orzul. Președintele C.A.P.-ului pare nedumerit de mirarea noastră și ține să explice : „Nu vrem să ne scoatem eroi, dar ce-am făcut trebuia făcut, că dacă de aici n-om scoate ce-i de scos, apoi de pe la Văcărești, Raciu, Perșinari, Sperieteni, Picior de Munte ce să mai vorbim...“.

Cu excepția tarlalei unde i-am întîlnit pe acești oameni, restul suprafețelor, de pe care orzul se recoltase, fuseseră arate. Acesta urma să fie „răsturnat“ mîine. Tot umblînd prin împrejurimi, ni se arată un loc, de circa 4 hectare, pe care floarea-soarelui își așteaptă cununa de aur, care i-a dat numele, pregătindu-i o bogată suită de frunze verzi, ca niște tăvi de ofrandă. „Fusese o baltă , explică același președinte. Am desecat-o“.

O mișcare mare s-a produs în viața acestei cooperative, după cum ne zisese cineva, mai devreme : bază tehnică mai puternică, semințe de calitate și — pentru prima dată — îngrășăminte chimice destinate tuturor culturilor. Oamenii au aflat, și așteaptă cu încredere și interes desfășurarea evenimentelor, că ceapeul lor și cel din Niculești au fost incluse în programul de modernizare zootehnică, drept care au acordat, încă din acest an, o mare atenție furajelor. În locuri adăpostite se și află 130 de tone, alte 100 în cîmp, iar din prima coasă s-au mai „scos“ alte 700 pentru siloz.

Mergînd la Butimanu să constatăm pulsul secerișului din această vară, am înregistrat nu numai vrednicia și simțul de răspundere al oamenilor, ci și noutăți privind dezvoltarea cooperativei cît și perspectivele imediate ale unui salt calitativ pe măsura hărniciei manifestate de un colectiv, care a fost și a rămas periferic, din punct de vedere geografic, dar și-a schimbat totuși statutul real al propriei sale existențe, amplasată, acum, în centrul preocupărilor unui întreg județ.

MANOLE CARȚAN ■

VINERI, 2 IULIE 1982 — 8 PAGINI

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

MOMENTUL POEZIEI

Tudor George:

„Ca literat, nu voi înceta să proslăvesc și să urmez spiritul limbii române"

— Dv., Tudor George, credeți cu pasiune — toate poemele dv. o atestă — în steaua nepieritoare a limbii și a literaturii române. De ce ?

— Președintele țării, la recentul Congres al educației politice și culturii socialiste, spunea aceste tulburătoare cuvinte: „Nu se poate vorbi de educație politică, de cultură revoluționară fără cunoașterea limbii, a literaturii, a istoriei glorioase a poporului nostru !" Ce-aș mai putea adăuga ? Ca literat, nu voi înceta niciodată să proslăvesc și să urmez spiritul limbii române și comandamentele ființei noastre istorice.

— Tudor George, poezia a fost înainte sau după chemarea spre sport ?

— Concomitente — cred !

Pentru natura umană, ambele activități sînt ineluctabile și socot ideală o dezvoltare armonioasă a personalității umane în paralel.

— Ajutat de către cine ați început să publicați ? Unde ?

— Prima poezie publicată, după cum mi-amintesc, se intitula „Primăvara", cuprindea trei strofe săltărețe, bine închegate într-un imn al naturii și apărea în „Licăriri", revista Liceului „Marele Voievod Mihai", pe cînd abia pășisem în clasa întîi. Din biroul redacțional făceau parte pe atunci colegii, mai „bătrîni", Geo Dumitrescu și Marinel Sîrbulescu, sub coordonarea democraticului profesor de latină Petre Drăgoescu.

În tot cursul liceului, am exersat poezia umoristică, epigrama și parodia, sub diferite pseudonime, la reviste precum: „Gluma", „Păcală", „Epigrama", „Veselia", „Bufonul" etc.

În anii studenției am frecventat cenaclul **„Zburătorul"**, în ediția post-lovinesciană, sub mentoratul triadei Streinu-Cioculescu-Aderca, am vizitat cenaclul revistei „Kalende" din casa lui Vladimir Streinu, urmărind, totodată, mirificele cursuri călinesciene și pe cele de estetică și literatură comparată ale lui Tudor Vianu. Acesta din urmă s-a arătat încrezător, ba chiar direct elogios lucrărilor mele, fapt care mi-a temperat ambițiile imediate și mi-a ușurat sufletul tînăr, pe timpul perioadei staliniste, hotărîndu-mă pentru un debut editorial tardiv cu **„Legenda cerbului"** (E.S.P.L.A. — 1957).

— De unde atîta pasiune pentru sonet? Sonetul, ca formă fixă, e o idee fixă a dv. ?

— Dintre toți clasicii mari, este curios faptul că tocmai Dante credea în superioritatea și perenitatea, ca formă fixă, a cantonei, în detrimentul sonetului deși pentru el însuși iambii endecasilabi și terținele au constituit cărămizile-etalon pentru construcția sa apocaliptică „Divina Comedie" ! Paradoxul acesta rămîne pentru el o inadvertență de tinerețe, dezmințită, dealtfel, înaintea urmașilor, de către opera lui însăși.

Nu mi-a fost greu să observ că apariția sonetului coincide la mai toate popoarele europene cu constituirea temeinică a limbilor moderne și cu decantarea limbii literare specifice fiecăruia, concomitent cu aportul tonifiant al logicii formale.

Dialectica premiselor contrarii și concluzionarea silogistică și-au găsit în sintaxa formală a celor două catrene și două terține, ce compun Sonetul, veșmîntul economic și impecabil, girat de Shakespeare.

„Încoronarea" lui Petrarca pe Capitoliu, refuzată și atribuită tardiv lui Torquato Tasso, era, de bună seamă, și consacrarea modernă a Sonetului.

— În poemele dv. — ca să revin la prima mea întrebare — limba română e redimensionată, cuvîntul dezvăluie uneori ecouri nebănuite. Vă considerați un făuritor de limbă ?

— Dacă, în rugby, le-am vorbit adesea elevilor mei despre „spiritul" jocului, ceea ce altădată părea o noutate teoretică, nu voi înceta, ca literat, să proslăvesc și să urmez „spiritul" limbii. Acest „spirit" al limbii în combinațiile alfabetice, strict literale, asemenea codificărilor genetice, care determină specificul și varietatea speței, impune un anume etos și patos de grup uman, înscriindu-se cu un „cer" și o „lume" aparte, cu o profunditate și un pitoresc propriu.

Ca poet-filolog, cultiv anumite căutări și experimente ludice, deseori cu revelații lexice și sclipitoare sintagme, bineînțeles făurindu-le în spiritul limbii noastre, ci nu într-o „păsărească" silnicită de-atîția ! Un oarecare individ poate inventa, la urma urmei, o limbă proprie, dar aceasta s-ar aglutina în propriile ecouri, într-o confuzie demențială. Dialogul dintre Robinson Crusoe și indigenul Vineri poate restabili o „limbă" de relație utilitară, iar propunerea generalizării unei limbi „esperanto" rămîne în planul teoretic al viitorului, în schimb limbile „bătrîne" sau „moarte" se regăsesc în cele tinere, revigorîndu-le. Poetul este horticultorul atent care păstrează și împrospătează candoarea și edenul grădinilor voltairiene.

— Credeți că există un specific munte-

(Continuare în pag. 14)

N. GRIGORE MARAȘANU ■

MOMENTUL PROZEI

Vasile Rebreanu:

„Voi scrie și despre țărani, dar nu la îndemnul esteților de ocazie"

Rebreanu, azi autor de romane și de nuvele „poematice" și „simbolice" (cum vă definește critica), în maniera tradițională a „Casei" ? (Cineva spunea că ați abandonat această manieră de teama confruntării cu titlul dv. literar...).

— Orice volum al doilea e mai dificil de scris decît primul. În cazul de față nu e vorba doar de continuarea unei **story**. Aici s-a schimbat o lume, și, continuînd încă să fiu exigent cu mine însumi, țin ca o continuare a Casei să surprindă cît mai exact, cît mai profund și cît mai cinstit transformarea produsă, care, după cum bine știm și bine știți, n-a fost nici lină, nici idilică, nici paradiziacă. Pot să vă spun cu certitudine că voi continua să scriu despre sat. (În această paranteză v-aș aminti și piesa mea de teatru **Un om mușcat de oaie** sau **Sutiene pentru călugări**, cum a apărut în volum, piesă ce a depășit 200 de spectacole numai pe scena Națională cluj-jean și care, dacă ar fi să ne luăm după cererea publicului, putea depăși și o mie. Rămînînd în paranteză, v-aș preciza că aceste cifre nu le aduc spre lauda mea, ci ca simple date de sondaj al gustului publicului. Vreau să arăt că într-un mare centru cultural și industrial, același public care vizionează **Macbeth** și **Rigoletto** este profund interesat de problematica satului și sălile spectacolelor cu această piesă continuă să fie arhipline.) Eu, dragă Ilie Purcaru, am scris despre sat și cînd satul nu era la modă, cînd datorită unor mode aduse de pe alurea a scrie despre țărani reprezenta aproape un risc. Cunoaștem amîndoi destui esteți subtili care strîmbau din nas la orice adiere ce venea de dincolo de bariera foburgului și care acuma, firește, cer insistent, cu conștiința total împăcată, să se scrie despre țărani. Voi scrie deci și despre țărani, dar nu la îndemnul esteților de ocazie. Eticheta pe care o aplicați unora din romanele și nuvelele mele ați împrumutat-o tocmai din pudriera esteților respectivi, grăbiți, superficiali și de rea credință. Nu insist. Am scris despre țărani și în manieră „clasică", și „lirică", și „simbolică". Ce de mai epitete, domnule !

— Ce a însemnat pentru scriitorul care sînteți — și care s-a numărat printre invitații la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R., de la începutul lui iunie, și recent, printre participanții la Congresul educației politice și culturii socialiste — luările de cuvînt ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, în deschiderile lor către creația literar-artistică ?

— Nu numai trimiterile la creația literar-artistică, ci expunerea la plenară, în totalitatea ei, ca și cuvîntarea la recentul congres, au însemnat pentru mine, ca pentru orice om al acestei țări, o largă deschidere de orizonturi. Ideile, tezele, orientările cuprinse în luările de cuvînt, ale secretarului general al partidului se constituie într-un vast program de activitate pentru noi toți. Locul și rolul scriitorului, în acest program, sînt clar definite. Ni se cere o angajare mai fermă, o contribuție mai vădită la edificarea conștiinței patriotice și umanist-revoluționare a națiunii. Orice scriitor care se respectă nu poate fi decît mîndru de o asemenea învestitură.

— Ce înseamnă „un scriitor care se respectă" ?

— Un scriitor care se respectă.

— Nu-i o definiție cam... prea sumară ?

— Nu.

— Spuneți-mi, stimate Vasile Rebreanu, numele dv. de familie nu vă e o povară? Nu vă trebuie un anume curaj pentru a-l purta ?

— Eu cred că fiecare nume e o povară și e nevoie de foarte mult curaj pentru a-l purta. Orice nume se poate preschimba în renume sau poate fi compromis. În ce privește numele meu, eu — dimpotrivă — găsesc că e un blazon. Bineînțeles, fac tot ce pot ca să-l mențin și chiar să-l sporesc... „noblețea".

— Cititorii însă mai așteaptă volumul al doilea al romanului dv. „Casa", dedicat vieții țăranilor din Transilvania. Primul volum — anunțat ca atare, ca prim volum — a apărut acum două decenii. Ce-i cu volumul al doilea, de ce întîrzie atît de mult ? Dar oare va mai fi un volum al doilea ?

— Nu prea vă înțeleg... De ce vă îndoiți ?

— Vreau să spun, va mai scrie Vasile Rebreanu, azi autor de romane și de nuvele „poematice" și „simbolice" (cum vă definește critica), în maniera tradițională a „Casei" ? (Cineva spunea că ați abandonat această manieră de teama confruntării cu titlul dv. literar...).

— Orice volum al doilea e mai dificil de scris decît primul. În cazul de față nu e vorba doar de continuarea unei **story**. Aici s-a schimbat o lume, și, continuînd încă să fiu exigent cu mine însumi, țin ca o continuare a Casei să surprindă cît mai exact, cît mai profund și cît mai cinstit transformarea produsă, care, după cum bine știm și bine știți, n-a fost nici lină, nici idilică, nici paradiziacă. Pot să vă spun cu certitudine că voi continua să scriu despre sat. (În această paranteză v-aș aminti și piesa mea de teatru **Un om mușcat de oaie** sau **Sutiene pentru călugări**, cum a apărut în volum, piesă ce a depășit 200 de spectacole numai pe scena Națională cluj-jean și care, dacă ar fi să ne luăm după cererea publicului, putea depăși și o mie. Rămînînd în paranteză, v-aș preciza că aceste cifre nu le aduc spre lauda mea, ci ca simple date de sondaj al gustului publicului. Vreau să arăt că într-un mare centru cultural și industrial, același public care vizionează **Macbeth** și **Rigoletto** este profund interesat de problematica satului și sălile spectacolelor cu această piesă continuă să fie arhipline.) Eu, dragă Ilie Purcaru, am scris despre sat și cînd satul nu era la modă, cînd datorită unor mode aduse de pe alurea a scrie despre țărani reprezenta aproape un risc. Cunoaștem amîndoi destui esteți subtili care strîmbau din nas la orice adiere ce venea de dincolo de bariera foburgului și care acuma, firește, cer insistent, cu conștiința total împăcată, să se scrie despre țărani. Voi scrie deci și despre țărani, dar nu la îndemnul esteților de ocazie. Eticheta pe care o aplicați unora din romanele și nuvelele mele ați împrumutat-o tocmai din pudriera esteților respectivi, grăbiți, superficiali și de rea credință. Nu insist. Am scris despre țărani și în manieră „clasică", și „lirică", și „simbolică". Ce de mai epitete, domnule !

— Serios vorbind, ce v-a făcut să părăsiți epica realistă, narațiunea obiectivă, de tip ardelean, din „Casa", trecînd la proza „lirică" și „simbolică" — sau cum vreți să-i ziceți, dacă aceste epitete nu vă surid — din „Călăul cel bun", „Pisica roșcată și îngerii" sau „Un caz de iubire la Hollywood" ? Să fie rezultatul unei refulări a vocației social-politice, provocată de interdicțiile criticii dogmatice, pe care ați apucat-o din plin ?

— Cred că am răspuns parțial la această întrebare. Adaug numai că voi fi

(Continuare în pag. 14)

ILIE PURCARU ■

Vorbiți și scrieți românește

Cochetărie... lingvistică (I)

După cum se știe, româna folosește o serie de neologisme care pătrund în toate stilurile limbii. Să fim bine înțeleși : nu este vorba, însă, de o situație cunoscută doar limbii române, dacă privim, în ansamblu, idiomurile neolatine (toate limbile romanice). Să nu ne mire, dar, că, uneori, acțiunea specialiștilor este inutilă, în raport cu uzul implacabil al vorbitorilor. Deseori, nu se va putea stabili **un acord perfect** (construcția „sună" a pleonasm, căci cei ce scriu gîndesc, probabil, că există și un **acord** „imperfect" sau „mai puțin perfect"; dar atunci, în bună gîndire logică, nu mai e **acord**), ca să folosim și noi o descumpănită formulă devenită clișeu.

Dar, lucrurile sînt ceea ce sînt și noi trebuie să ne oprim asupra lor. Întrebat de cineva, o dată, care e modul cel mai eficace de a adapta neologismele sau de a lupta contra unora, am răspuns, fără ezitare : **așteptarea**. Ea va stabili ce va rămîne, ce va fi calificat abuz, ce va dispărea.

Să aruncăm, așadar, o privire asupra unor termeni din domeniul „textilelor". Din multe anchete, am putut constata că numai o cunoaștere exactă a unui cuvînt poate duce la întrebuințarea lui corectă. Din ce categorie — e timpul să ne întrebăm — va fi făcînd, să zicem, parte, cuvîntul **maiou** ? Familiar la prima întîlnire, remarcăm că aproape toți vorbitorii (ca să nu mai zicem de vînzători) scriu și pronunță acest obiect de îmbrăcăminte : **maieu**. Fără a putea intra aici într-o dezbatere propriu-zisă a termenului, vom spune că forma corectă este **maiou** (pronunțată după regulile limbii noastre, **ma-iou**), în pofida mariei circulații a variantei greșite **maieu**. În rubrica de **modă** a „Săptămînii" (vezi nr. 591), **anunțiata** se infirmă scrierea comună cu majuscule a numelor proprii sau devenite proprii, cum este cazul aici, fiindcă, în italiană, **annunziata**, ca substantiv, înseamnă „bună vestire", „biserică consacrată Fecioarei Maria" și, mai vechi, „anunțare" scrie „...maieuri cu mînecă și dungi bleu stil marinar..." și apoi ne spune una care „este **șoching**", după cum, pe altele, „fanty-ul le-a exclus din modă". Ce mai, în limba ei, tot românul **să ceteacă** (**sic** !, corect : **citească**), „...în limba autohtonă sau **etranjeră**" (nr. 596, din „Săptămîna"). După atîtea anglicisme și franțuzisme șocante, de ce nu și italienisme ? (cred că, vorba ei, „nu o **renegă**", corect **renegă** ; mă rog, **moda** scrie cu capricii și cu „cele mai exigente pretenții" — biata gramatică !).

Revenind la **maiou**, dacă forma ni se pare mai puțin curioasă, ne intrigă, totuși, definiția din „Dicționarul de neologisme", ed. a III-a, unde **maioul** este un „tricou care se poartă pe piele". Identitatea **maiou-tricou** parcă exclude nuanțele. Și, pe deasupra, dicționarul ne trimite și la o formă greșită **maillot** (or, în franceză, se scrie **maillot** !). La **tricou**, ni se arată că este un „obiect de îmbrăcăminte din tricot, care acoperă partea de sus a corpului, purtîndu-se pe piele". Ni se dă și o variantă **trico**, după francezul **tricot**, dar la **tricot** se scrie : „produs textil din fibre împletite în ochiuri, tricou". După ce ai citit, desprinzi mai exact motivele care te pot îndemna să ai anumite rezerve cu privire la **maiouri** (oare sînt toate „în ochiuri" ? și pentru iarnă ?). Oare nu e mai corectă definiția pentru **maiou** din „Dicționarul explicativ..." : „articol de lenjerie sau de echipament sportiv (cu sau fără mîneci), care se poartă direct pe piele" ? (și, am zice noi, nu sînt și maiouri cu mînecă scurtă ?).

GH. POALELUNGI ■

● Vitrina cărții ●

PROZA

Un roman social

Remarcabilul nuvelist Anatolie Panis, autorul unei antologice nuvele „Japonezii", apărută, împreună cu încă două, în 1980, este și un foarte bun romancier, așa cum rezultă din examenul ultimelor două apariții, „Două treimi din viață" și „Hoții de pădure" (Ed. Cartea Românească, 1982). Sînt amîndouă productia unui hiperestezic observator justițiar, din clasa analiticilor conduitiști, cu stilul cam bolovănos și citeodată neglijent, însă neglijent cu sistemă, căci prozatorul se grăbește să vorbească dialectal, are oralitate și pune intenționat accentul pe „autenticitatea" fotografică. Deși Anatolie Panis a creat un compus uman specific, de felul micului slujbaș umilit (prozatorul face, dealtfel, teoria „proștilor", care i-ar fi plăcut și lui Rebreanu), detectabil în majoritatea prozelor lui și mai ales în romane, totuși nu în aceasta stă însusirea lui cea mai de preț. Un asemenea mic „anti-erou" ar fi putut să genereze o proză melodramatică, în chipul micului realism, o literatură „larmoyante" de felul lui I. Al. Brătescu-Voinești și al lui E. Gîrleanu. Fără observația socială puternică, pigmentată chiar și cu brutalitate, nu s-ar mai fi putut face esteticește nimic. Însă Anatolie Panis este un astfel de observator social brutal, direct, fără prejudecăți.

„Hoții de pădure" studiază dealtfel cazul unui brigadier silvic, om sincer și etern tulburat, obsedat de adevăr într-un mediu ostil, pe care îl dirijează un număr de ipochimeni stupizi, incompetenți ori pur și simplu afaceriști. Omul pur nu pricepe din acestea nimic, nu înțelege să se „orienteze" și, ca atare, e o veșnică problemă pentru cohorta de șefi imorali. Prozatorul a prefăcut o poveste simplă, a unui persecutat umilit și obidit, într-o analiză ca de tribunal, de unde lipsește numai sentința. Aerul de „depoziție" al întregii compuneri nu este întîmplător, Anatolie Panis este un asemenea spirit de „martor uluit". Nimic din ceea ce i s-a părut că ar avea o semnificație nu lipsește de aci. „Hoții de pădure" este un roman naturalist al unei meserii, plin ca atare de un idiom înțeligibil, nu însă excesiv obligatoriu chiar spre a colora mediul „special" de aci (marca triunghiulară, pentagonală, frahtele, derulajul frasinului, partida, lobda, perimetru etc.). Pe lîngă aceasta, prozatorul a înfățișat și un număr de psihologii dintre cele mai felurite, nu o dată cu un instinct sigur al aberantului.

„Hoții de pădure" este un roman, psihologicește, al personalității accentuate. Prozatorul este mereu excesiv, văzînd umanitatea pe o singură dimensiune a psihologiei, împărțind, ca un judecător, inflexibil, indivizii în iremediabil „buni" și în iremediabil „răi". Optica justițiară a unei singure conștiințe nu este pozitivă într-un roman social cum este acesta și mă întreb dacă prozatorul nu s-a închis într-o schemă din care nu mai poate ieși („Două treimi din viață" nu era altfel). Acest stil de recurs extraordinar este însă, din cîte înțeleg, o tehnică pe care prozatorul o iubește și pe care, cu două romane, a epuizat-o. Ceea ce îi rămîne de făcut e să dezvolte simțul remarcabil al observației care este la el foarte bine consolidat.

Anatolie Panis a creat cîteva chipuri care se țin, indiscutabil, minte. Pădurarul Napoleon Stingă și nevastă-sa, cu familia lor destrămată de satirul Bufanu, un șef insațiabil, Viorica Odagiu, o „doamnă" a unei comune de cîmpie, construită de prozator cu uluirea din fața unui fenomen neverosimil, „hoții de pădure", cu psihologia lor aparent rudimentară, în realitate insă amăriți și pauperi, apți de imprevizibile reacții afectuoase — toți acestia formează un tablou vivant, cu temei estetic, semn că prozatorul știe să vadă corect psihologiile și să le descrie bine. Cu filosofia lui percutantă, mergînd din cîteva cuvinte la ultimele adevăruri, Anatolie Panis poate fi, cine știe, un extraordinar romancier social.

ARTUR SILVESTRI

Debuturi la Editura Eminescu

În acest an, Editura Eminescu ne propune să facem cunoștință cu 12 noi poeți, laureați ai celei de-a treia ediții a concursului său de debut. Evident, nu toate cele 12 volume premiate sînt la fel de valoroase. Dar o trecere în revistă a lor ne poate oferi, ca și în cazul altor concursuri de debut, o imagine privind starea poeziei tinere, calitatea ei, modul în care această poezie tinde să devină o direcție fertilă sau doar o simplă modă.

● Insomnia ceasornicului **de George Bădărău este o culegere de notații lirice aparținînd unui poet care nu se grăbește să se dezvăluie cu ușurință. Din această pricină, mesajul său pare uneori ușor ermetic și spus pe un ton glacial. Atunci cînd tehnica sugestiei nu îngreuiază lectura, autorul obține efecte deosebite: „O casă / acolo își scrie biografia o fată / cu o claie de păr / o lacrimă în formă de frunză / o pagină despre culoarea păcatului / o pagină despre tăcere / intru / foile se răvășesc zgomotos în memorie". ● „Nu mai am loc pe lume de atîta istorie" declară Ion Burnar într-una din poeziile sale cuprinse în volumul** Memorandum liric. **Într-adevăr, o mare parte din versurile sale sînt meditații — nu întotdeauna profunde și nu scutite de fiecare dată de platitudini — referitoare la locul omului în istorie. Limbajul este în general nesofisticat. ● Un titlu frumos** — Secolul din casă — **a găsit Valeria Victoria Ciobanu pentru primul său volum, în care sînt comunicate frămîntări de natură strict personală. Dacă uneori exprimarea încă se caută („Am evadat în mine tot pruncind/ potopul purității"), cele mai multe versuri denotă o riguroasă supraveghere a demersului liric. În genere, cu totul apreciabil efortul de a descoperi într-o ambianță intimă însemnele poeziei. ● Un talent fără îndoială puternic dezvăluie, încă de la prima sa carte, Dan David. Eu vă iubesc pe toți este volumul unui autor cu o mare plăcere de a da seama despre tot ceea ce se petrece pe planetă, într-un discurs liric impetuos, în care pot fi identificate atît pasaje de mare frumusețe cît și simple înșiruiri de vorbe goale. Poemele sale „rock" sînt scrise parcă special pentru a fi recitate în fața unor mari mulțimi, pe care să le smulgă din inerție prin patosul cu care sînt rostite cuvintele. ● Poeziile Valeriei Deleanu din Zidirea zăpezilor sînt cuminți însemnări dintr-un album al tandreții. Un ecran protejează parcă pe autoare, care astfel nu mai percepe decît mult atenuat tumultul lumii. Spaima de spațiul din afară este însă exprimată prea direct : „M-ar înspăimînta năvălirea străzii, / într-un sanctuar / unde totul mă implică atît de mult". ● O aceeași sfială la contactul cu lumea o dovedește Ana Hompot în** Printre cuvinte : **„Învață-mă încet / Pe punți de clorofilă / Sau de blîndă ninsoare / Să mă apropii / De cerbi, / De oameni / Și de cochilia de lumină / A cetății". Versurile sale descriu șumar un decor din care nu lipsesc arbori, păsări, crizanteme, roiuri de albine, prezentate ca emblemele unui univers gingaș și prietenos. ● O mare rigoare stăpînește versurile lui Aurelian Mareș, din** Arhitectura interiorului, **semn al unui meșteșug poetic bine însușit și al unei culturi poetice cu sigure repere. Chiar dacă uneori o astfel de severitate în fața cuvintelor alungă emoția, tînărul poet reușește să creioneze imagini pline de prospețime : „Greutatea aripilor biciuind aerul, / acoperișurile dizolvate de ape, / starea de polen / pe frunte / cînd lunec sub punți / instabile. / Dedesubt se vede / vulturul cum trece / ca o respirare / pe oglindă". ● O poetă pe deplin formată ne apare Lia Miclescu în** Ard sănîile, **care celebrează în versuri cantabile și limpezi o lume plină de miracole, unde candoarea este socotită o armură ce nu poate fi de nimeni străpunsă : „Îmi trag zugravii brîie pe perete / Și-mi tencuie pe suflet cu mortar/ Cercînd s-ascundă gîndurilor mele / Din prisosința petelor de var". ● Ion Trif Pleșa scrie cu înzestrare „pentru o mai dreaptă cinstire a lumii țărănești". El întocmește cu migală, în larba mînă muntii, o adevărată monografie lirică a unui sat pe care ni-l prezintă ca pe un loc privilegiat unde se pot petrece evenimente de maximă importanță pentru destinul omului. „Țăranul ține data nașterii sub limba grîului / ca și cum în calendar nu începe. / Laptele se tîrăște în zori pe trotuar, / podurile zburdă peste ape". ● Constantin Pricop visează parcă în** Viața fără sentimente **să scrie o poezie din cît mai puține cuvinte : „Păsări, seve, mișcare ; / de-ajuns, totuși, / o rătăcire / a gîndului / ca totul / să se întunece". ● O** Clipă de extaz **(din** Mîine poemul acesta), **pe care o citățm în întregime pentru frumusețea ei, ne îndreptățește să credem cu toată convingerea în steaua lui Dan Radu Stănescu : „Ce ușoară e floarea, ce ușoară e pasărea / ce ușor norul în umbra lor // ce ușoare și mările, ce ușor și pămîntul / cheag de sînge albastru dănțuitor // ce ușoară și lacrima, ploile palide / ce ușoare jivinele arse de dor // ce ușoare și rănile, ce ușoare poverile / ce ușoară și scurgerea printre comori". ● De o gravitate copleșitoare sînt versurile lui Gheorghe Zincescu din** Țara de foc, **întîmplări și prundișuri. Ele conturează cu sobrietate un spațiu neliniștitor, unde bîntuie presimțirile și oamenii sînt supuși unor interogații dramatice.**

GEORGE ARION

ESEU

Despre textualitatea poetică

Efloreșcența exegezelor barbiene din ultimii ani este un fenomen pe cît de îmbucurător, pe atît de interesant. Să fie oare vorba numai de captarea previzibilă a unui subiect care „plutește în aer" de către o întreagă pleiadă de critici aparținînd aproximativ aceleiași generații (Șerban Foarță, Marin Mincu, Dorin Teodorescu, Dinu Pillat, alături de mai tînărul Mircea Scarlat) sau este vorba mai degrabă de niște disponibilități anume ale poeziei barbiene, care se întîlnesc în chip fericit cu niște necesități ale noilor metode critice ? Înclinăm mai degrabă către cea de a doua supoziție. „Autospeculareа" criticii moderne — ca să folosim un termen al lui M. Mincu —, narcisismul ei devin tot mai lipsite de modestia adecvării cuminți la opera literară, la **orice** operă literară. Critica literară este tot mai mult un sistem oarecum suficient siesi și care-și selectează materialul literar în virtutea unei finalități de autoverificare. Așa stînd lucrurile, este firesc ca discursul critic să dobîndească valențe estetice marcate, favorizate de adecvarea apriori a instrumentului la obiect.

Deși glosează în ultima sa carte *) pe marginea expansiunii metodologiilor în detrimentul obiectului lor și a **„metacriticii** ce se practică aproape aberant în unele părți", M. Micu se abandonează totuși cu vădită voluptate eseului, să-i spunem „de verificare" a unui cumul de grile de interpretare — tematistă, telquelistă și de gramatologie tip J. Derrida — pe opera barbiană, întru demonstrarea unei duble premise, care de fapt slujește și de concluzie cărții, aceea a existenței incontestabile a unei **poetici** barbiene, de aceeași anvergură cu cea a lui Poe, Mallarmé sau Rimbaud și a acreditării poeziei lui Barbu ca **text.**

Textualitatea operei barbiene se întemeiază în eseul lui M. Mincu pe identificarea cîtorva însemne „textualizante" cum sînt : **oglinda** (sau ocheanul) și valențele „experienței speculare", verificate la Barbu, dar și la Eminescu, tema **morții** ca „figurare a actului poetic", deci ca proces sinonim cu „procesul imaginar al reflectării în oglindă", motivul **orei incerte,** care ține de un anume „purism" al textului prin încercarea de abolire a dimensiunii temporale, **decorul și peisajul textualizant,** detaliat la I. Barbu prin ample — prea ample ? — paralelisme cu E. A. Poe, Eminescu, personajul ca text antropomorfizat, s.a.m.d. Din această perspectivă textuală, sintaxa barbiană — demontată și reasamblată în fel și chip de la Vianu încoace — dobîndește o posibilă cheie în echivalarea de-verbalizării (nominalizării) limbajului poetic cu de-subiectivizarea necesară oricărui discurs textual (vezi și Mallarmé). Tot aici, o observație de finețe — „Dacă punțile sintactice sînt tăiate, acest lucru, departe de a izola cuvintele între ele, le permite la Ion Barbu salturi neașteptate" — este susținută de detectarea unor **„serii subtextuale"** sau **„paratextuale"** (de tipul ceasceară-seară sau cer-ger-ninge-stinge-mînge-meninge-fulger-hanger etc.) care luminează raporturi semantice nebănuite într-un poem ca **Domnișoara Hus.**

Nereușind să evite totuși unele lungimi — în parte semnalate deja mai sus — ca și unele extrapolări exagerate, cum este de pildă explicația dată renunțării la scris în cazul lui Rimbaud, Lautréamont, Urmuz, eseul lui M. Mincu se înscrie ferm în paradigma exegeticii barbiene ca o verigă indispensabilă, în așa fel încît temerile sale și ale celorlalți „barbiști" privind înfrigurata demersului lor interpretativ devin de prisos. Exegeza poeziei lui I. Barbu se edifică în ultima vreme ca o unitate, obținută prin însumarea unor interpretări de certă valoare.

TANIA RADU

*) Marin Mincu — „Ion Barbu. Eseu despre textualizarea poetică". (Cartea Românească, 1982).

● CAP LIMPEDE

AȘTEPTĂRI (TOTUȘI) NERESEMNATE

Discutînd cu mai mulți cititori ai revistei noastre unele aspecte legate de activitățile editoriale, am ajuns la concluzia că „orizontul de așteptare" al iubitorilor de cultură de la noi este, adesea, pe cît de larg, pe atîta de „tensionat". Nu mai aducem vorba de tiraje și reeditări, despre mirarea absolut justificată privind raportul (din nefericire, nu o dată invers proporțional) dintre cerere și ofertă, cu totul în defavoarea eficienței economice a producției de carte ș.a.m.d. Nu, cele cîteva așteptări (nere-semnate, totuși) vizează unele promisiuni ale editurilor sau autorilor, cam de mult neonorate.

Astfel, Editura politică, una din principalele surse de cărți foarte căutate și gustate de marele public, anunța pe coperta interioară a unei cărți din 1979 mai multe lucrări „în pregătire", dintre care cel puțin textele lui M. Heidegger **(Stațiuni ale drumului),** K. Jaspers **(Scrieri filozofice)** și E. Husserl **(Scrieri filozofice alese),** alături de cele ale lui Stéphane Lupasco **(Logica dinamică a contradicției)** sînt așteptate cu legitimă nerăbdare. Tot astfel este așteptat și volumul IV din seria de **Opere** — Platon ; dacă primele trei volume au apărut (la E.S.E.), la intervale normale, 1975, 1976 și 1978, iată că au trecut patru ani de la ultima apariție. Apoi, încă din 1978 erau în curs de apariție, în prestigioasa colecție a aceleiași edituri „Biblioteca Orientalis", cel puțin trei volume de mare interes (filozofia arabă, ebraică și persană — în texte). **Getica** lui Pârvan este și ea o carte așteptată cu sufletul la gură etc., etc.

Observăm, de asemenea, că în 1983 se vor împlini 10 ani (!) de cînd a apărut primul volum din **Hyperion**-ul lui George Munteanu **(Viața lui Eminescu),** la Editura Minerva, din a cărui postfață reiese că autorul avea încă de pe atunci definitivate alte trei volume **(Biografia interioară, Structurile operei eminesciene** și **Eminescologia).** Și încă ceva : dacă ne plîngem de receptarea superficială a operei eminesciene peste hotare, ar fi cazul să recunoaștem că nu facem destul pentru cunoașterea unor exegeze străine fundamentale. Iată, colecția „Eminesciana" a Editurii Junimea a ajuns la nr. 27 și tot nu a editat în românește lucrarea Rosei del Conte, **Mihai Eminescu o dell'Assoluto,** unul din demersurile analitice cele mai interesante în acest domeniu.

Așteptări, deci. Totuși, neresemnate... **(Tania Radu).**

GENEROZITĂȚII TREBUIE SĂ I SE RĂSPUNDĂ CU GENEROZITATE

Ne-am obișnuit să aplaudăm talentul descoperit într-o expoziție de pictură, redînd în pagini ample de cronică modul în care pînzele expuse reușesc să stabilească cel mai adevărat dialog dintre artist și privitor. Despre noblețea unui gest, cum este cel pe care-l consemnăm azi, rar însă ne-a fost dat să ne ocupăm, gestul în sine fiind rar (și ne întrebăm, desigur, de ce oare ?!) : gestul donatorului de tablouri, nu al colecționarului, ci al pictorului profesionist.

Începînd din anul 1976, am urmărit cu interes expozițiile de pictură și grafică ale Monicăi Vișinescu Gorovei, deschise în diferite orașe ale țării. Monica Vișinescu Gorovei este deci un nume cunoscut iubitorilor de frumos, un nume de acum marcant în cadrul Cenaclului de arte frumoase „Ion Andreescu", chiar dacă este cea mai tînără membră a acestuia. Puțini sînt însă cei care știu că această fată liniștită și timidă a donat Liceului industrial nr. 15 — unde o găsim și ca profesoară de istorie universală și istoria a artei, și ca responsabilă a cercului de pictură — 21 de tablouri reunite într-o expoziție permanentă pe holul liceului. Încă 3 tablouri au fost dăruite Spitalului Fundeni. O mulțime de anotimpuri cromatice au sufletul Monicăi Vișinescu Gorovei. O toamnă întreagă (și cît de frumoase sînt toamnele Monicăi Vișinescu Gorovei !) se poate aduna într-o singură frunză. Simți parcă și aerul materializat al anotimpului, și soarele buimac, și amenințarea vîntului, și nostalgia tîrziului, dar, mai ales, nostalgia nu prea tîrziului. O mulțime de viitori, ca în „marinele" neliniștite — albastrul mult și învolburat al marinelor, și violetul care-i aparține într-un chip aparte ; Alexandru Ciucurencu spunea despre tînăra pictoriță că este singura lui elevă la care vede o monocromie violetă, dincolo de care vede însă și o artă adevărată a pensonului.

La o astfel de zestre a frumosului donată școlii, la o astfel de dăruire, ea, Monica Vișinescu Gorovei, și elevii săi, membri ai cercului de pictură al școlii, ar merita un atelier adecvat, adică spațios, luminos. Ar merita deci un spațiu care pînă acum nu i-a fost oferit decît cu zgîrcenie. Generozității ar trebui să i se răspundă cu generozitate.

(Georgeta Ștefănescu)

FILM

Producătorii (I)

Legați direct de producția de film, nu numai prin rădăcina comună a titulaturii, ci, hai s-o mărturisim deschis, prin bani, iată-i pe cei ce decid soarta operelor și a capodoperelor ; uneori hiene ce devorează talente, alteori genii care pun în valoare firicele de inspirație creînd mode, dive, mituri și antimituri, lansări grandioase dar și vinovați de prăbușiri. Nu vi se pare elocvent faptul că înainte de a ști de Griffith sau de Eisenstein, de Wells sau Wajda, omul obișnuit știe producătorul ? Adică leul lui Cecil B. de Mille — dacă nu mă înșel — și statuia lui Muhina, emblema Mosfilmului, cerculețele lui Gaumont, fiecare însemnînd un gir al calității așteptate, pentru 2 lei, de spectator. Este dramatică desigur situația artiștilor aflați în acel ireductibil conflict cu producătorii, conflict pentru că unii — își dau sufletul — și vor să facă artă —, ceilalți, producătorii, cumpără suflete, și vor bani. În cinematografia noastră acest raport de forțe are alt obiect, deoarece și unii și alții, adică și artiștii și producătorii vor același lucru, au același scop : o artă angajată. Implicit, răspunderea producătorului crește. El nu mai este magnatul (uneori obtuz) interesat doar de banii și de profitul lui personal, el devine, în primul rînd, acel om de înaltă cultură cinematografică și clarviziune ideologică care poate citi dintr-o privire într-un decupaj cum, fără a face apel la replică, un personaj, prin felul cum e gîndit de a fi filmat, cum se mișcă, cum tace, iubește, poartă în el și cu el încărcătura emoțională capabilă de a transmite mesajul ideologic. Aprobarea scenariilor de către Casa de film (cu cele trei faze : producătorul delegat, directorul Casei de film, consiliul Casei de film, că de comisia A.C.I.N. de avizare a scenariilor se pare că de multă vreme tine cont numai cine vrea și pentru că oricum între timp s-a suprapus peste ea comisia Casei de film, compusă și ea din vreo 15 membri) reprezintă girul răspunderii ideologice și artistice a celor ce au avizat scenariul (după toate felurile de modificări și îndreptări cerute regizorului). Din acest moment, solidari, producătorul și regizorul pot lansa în producție un film pentru care sînt răspunzători. Producătorul asigurînd regizorului tot ce-i acestuia necesar ca el, regizorul, artistul, să nu aibă altă preocupare decît actul artistic. În acest scop, el, Producătorul, îi asigură regizorului un element de mare eficiență și răspundere concretă care să preia asupra lui toate grijile legate de obligațiile directe ale Casei de film față de regizor (cum ar fi de exemplu asigurarea prezenței actorilor la filmare, relațiile cu Centrul de Producție Cinematografică, urmărirea publicității etc.) Acesta este Producătorul delegat.

Foarte clar și eficient acest sistem în care producător (chiar și delegat) și artist sînt pe aceeași baricadă a realizării unor opere de înaltă ținută artistică, cu un clar mesaj ideologic, solidari în obligații și răspunderi. Numai că nu este tocmai așa.

Pornind de la scenariu : acolo unde peste producător mai se cer încă cel puțin două rînduri de vize și referate, una dintre vize trebuind să fie dată de o comisie de vreo 30 de persoane (treizeci), numită comisia ideologică a cinematografiei, la a căror discuție regizorul uneori nici nu este chemat să-și susțină lucrarea. Și mai este un aspect : dacă nu producătorul este cel ce răspunde integral, total de fiecare cuvînt modificat și fiecare metru de travelling gîndit și cerut de regizor, cine mai poate ști, după circa nouă luni, la vizionarea filmului, cine a cerut modificarea asta sau cealaltă care „s-a cerut" adică a devenit literă de lege pentru regizor, și acum se dovedește a fi sărăcit artistic filmul sau a fi deturnat un sens ideatic. Iată că avem nevoie pe orice fel de vreme și în orice fel de condiții de un acar Păun — regizorul. Care este răspunderea celor ce-au avizat (au modificat) scenariul ? Nici una. Există calitate fără răspundere ? O comisie ideologică este o garanție și în orice caz o formă superioară de organizare în vederea realizării obiectivelor propuse. Dar o comisie care n-are decît drepturi și nici o răspundere, lipsită de un program care să-i formuleze mijloacele și finalitatea, uneori mai mult oficiază decît lucrează, la hotarul unde începe chiar compromiterea ideii de comisie.

NICOLAE CRISTACHE

Pacea, o stare de spirit

În timp ce la Sofia se desfășoară în aceste zile Festivalul mondial al teatrului și mare parte din creatorii de spectacole români, împreună cu criticii de artă se află într-un laborios schimb de idei în țara vecină, la Constanța, pe litoral, are loc Festivalul teatrului politic aflat sub deviza „Pacea, o stare de spirit", expresie ce aparține marelui nostru om politic Nicolae Titulescu. La această ediție (a III-a) participă patru teatre reprezentative din țară, participare excepțională dacă ne gîndim că pe scena Teatrului de dramă din Constanța au susținut spectacole Teatrul Mic, Teatrul de comedie, Teatrul Giulești și Teatrul din Constanța, cu piese de referință pentru actuala stagiune cum sînt Politica de Theodor Mănescu, Beția sfîntă de Paul Everac, Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă, de Horia Lovinescu, Cît încă nu-i tîrziu, reprezentație-manifest pe versuri de Ion Brad, Miron Radu Paraschivescu, și parabola Dresoarea de fantome de Ion Băieșu, Bumerangul de Ștefan Berciu, Strigoi la Kitahama de Kobo Abe, Woyzek de Georg Bühner.

Festivalul nu se desfășoară numai în sala de spectacol a teatrului gazdă ci și în colocvii mai mult sau mai puțin organizate la care au participat creatorii reprezentațiilor reținute pe afiș, precum și oameni de artă, dramaturgi și cronicari dramatici printre care menționăm scriitorii Marin Sorescu, Paul Everac, Șt. Berciu, profesorii universitari Ovidiu Drimba, Horia Deleanu, criticii de teatru Mira Iosif, Ștefan Iureș, Aurel Brumaru, Simelia Bron-Redlof, Dinu Kivu, Victor Parhon, Doina Modola, ș.a. Actori precum Nicolae Pomoje, Tatiana Jekel, Jean Lorin Florescu, Mariana Cercel, Iancu Lucian, Virgil Andriescu, Mihai Pălădescu, Sanda Toma, Ion Lucian, Aurel Giurumla, Corneliu Dumitraș, Jorj Voicu, Theodora Mazanitis, Rodica Mandache, Radu Panamarenco și mulți alții, trec în aceste zile prin luminile rampei de la Constanța, în fața unor săli arhipline, bucurînd spectatorii cu unele reprezentații de înalt nivel profesional, spectacole demne de o antologie a celor mai bune spectacole din stagiunile ultimilor ani. În acest sens, organizatorii : Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Comitetul național pentru apărarea păcii, Asociația oamenilor de artă — A.T.M., Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Constanța și Teatrul dramatic din Constanța, merită toate felicitările. Mai ales dacă adăugăm faptul că, pe lîngă manifestările de teatru propriu-zise, în deschiderea festivalului a avut loc un spectacol-sinteză de poezie, muzică și dans, cu o participare de nivel național, precum și vernisajul expoziției Artele plastice și pacea, expoziție dedicată afișului antirăzboinic, iar în încheierea manifestărilor se desfășoară un colocviu pus sub semnul aceleiași devize : Pacea, o stare de spirit.

Secvență din piesa Dresoarea de fantome *de Ion Băieșu din spectacolul-manifest* Cît încă nu-i prea tîrziu, *cu actorii Teatrului de dramă din Constanța, Valentina Bucur-Caracașian și Longin Mărtoiu*

Desigur, un asemenea festival prilejuiește în primul rînd un schimb util de impresii, dezbateri uneori controversate pe marginea spectacolelor, dar principalul beneficiar al sărbătorii teatrului politic este, evident, publicul din Constanța și cel venit din toate colțurile țării, participant într-un număr impresionant la reprezentațiile din fiecare seară.

ARON DOMIDE

PLASTICA

Un pictor din Iași: Francisc Bartok

La foarte mulți pictori contemporani, originalitatea nu-i întotdeauna și o trebuință clară a spiritului, o chestiune intelectuală presantă. Acești artiști, al căror lucru, în ciuda interesului ce-l poate stîrni fiecare operă a lor, e lipsit totuși de unitate, cată să fie inovatori doar pentru a nu fi tradiționali.. O educație estetică plină uneori de confuzii, cu spaima unor cuvinte mari, îi pune pe mulți pictori, dotați pentru o artă de continuități, în stima ideii de tradiție, să procedeze în contra nevoilor lor intime de echilibru, de armonie coloristică, de înfăptuiri trainice.

Opera lui Francisc Bartok e un exemplu de cum reușește un artist să obțină cele mai înalte aprecieri pentru un mod de a concepe pictura care e totodată și un omagiu la valorile impuse, existînd ca tradiție, ale picturii. Profund cinstit cu sine însuși, Francisc Bartok izbutește să cîștige un pariu greu. El cîștigă acolo unde o seamă de oameni ai generației lui nici nu îndrăznesc să încerce : pe tărîmul unui fel de a picta ce, întocmai sonetului, trăiește în forme fixe. Altfel spus, Francisc Bartok nu luptă să inventeze neapărat o manieră și simtăminte noi, el fiind preocupat să trăiască intens niște stări ce-s ale tuturor oamenilor cu sufletul întreg și bine educat. Nu întîmplător, maestrul Corneliu Baba remarcă la Bartok „însușiri" (de pictor, evident) ce-i prilejuiesc o întîlnire „surprinzător de plăcută".

Termenul acesta, plăcut, poate să vină, în destule expoziții, ca un soi de repros. Să fim sinceri și să recunoaștem că i-am cam pierdut și înțelesul. Cînd atîția artiști își propun să-l tulbure, să-l implice pe omul care intră în expozițiile de artă îndeajuns de tulburat de sumedenia de revolte și revoluții artistice ale veacului, cine își mai pune, cu toată gravitatea, problema plăcerii artistice în chipul în care pictura poate s-o producă ? Pictura lui Francisc Bartok e una de confort optic complex, cu fină adresă în conștiință. Originalitatea acestei picturi e tocmai în calitatea simțirii, în lipsa ei de echivoc. Francisc Bartok spune limpede ce-l interesează pe el ca artist plastic. Pasiunea lui e culoarea strălucitoare, intens evocatoare, cu alese valori tactile. Dealtfel, proba a ce izbutește cel mai bine Bartok o avem chiar în recenta sa expoziție de la Galeriile de artă ale municipiului București. Exersînd mult la naturi statice, cu sugestiile pe care numai o realitate atent cunoscută le oferă, Francisc Bartok semnează pînze cu loc de onoare în orice muzeu de artă contemporană. În seria de nuduri, artistul e încă în căutare. Arta lui e agreabilă, dar ambițiile profesionistului nu-s prea mari. El se lasă parcă dominat de linia grațioasă a trupului tînăr, e tentat să se prezinte în fața publicului cu unele abilități ce fac din dificil un lucru la îndemîna fiecăruia. În naturi statice, acolo unde Francisc Bartok nu-i preocupat decît de măiestrie, de știința, cum tot Corneliu Baba o remarca, a unei lumini „ce străbate prin straturi subtile de culoare și se împletește în asocieri de rosuri adînci, de aururi sonorizate cu griuri dramatice". În portretele unor personalități ale culturii și artei lumii, care-s evocări tandre și marcate de o generoasă simpatie, care-s un tip de profesiune de credință a pictorului față de autorii unor creații de un desăvîrșit umanism, în sfîrșit, în tot lucrul unde pictorul nu-i preocupat decît de pictură și adevăr, reușita este de obicei exemplară.

„Un artist — scrie un critic italian cu toată dreptatea — care iubește materia și posibilitățile pe care ea le oferă ; compozițiile sale sînt întotdeauna stări sufletești".

TUDOR OCTAVIAN

CAP LIMPEDE

SPECTACOLE DE TEATRU PE VIDEOCASETE ?

Teatrul T.V. a fost de multe ori pus în dezbatere de către presă. De-a lungul anilor, în cadrul emisiunilor de teatru de la televiziune au fost prezentate nenumărate piese semnate de dramaturgi români și străini. Emisiuni de înaltă ținută spectaculară dar și emisiuni străvezii, de slabă calitate, pornind chiar de la scenarii, de la dramaturgie. Prin urmare, emisiunile de teatru sînt oscilante, ca temperatură a interesului la public. Ceea ce pare demn de discutat este faptul că în acest timp, teatrele ne-au oferit spectacole extrem de interesante și reprezentative din punctul de vedere al calității artistice, sălile de spectacole fiind luate cu asalt. Trebuie să recunoastem că emisiunile de teatru la televiziune sînt încă urmărite cu oarecare indiferentă. Excepție făcînd serialul semnat de Radu Beligan despre istoria teatrului, frumos compus și splendid ilustrat. Tocmai această emisiune ne face să ne întrebăm de ce televiziunea nu a înregistrat, de-a lungul anilor, cele mai interesante și mai reprezentative spectacole de teatru pentru un serial pasionant de **istorie a teatrului contemporan în imagini** sau de **istorie, de cronică a spectacolelor de teatru în imagini.** Pentru că fenomenul spectacular teatral românesc continuă să se manifeste la nivel european. Ce-ar fi ca, în mod programatic și cu o rezonanță mai lungă în timp, să se înregistreze pe peliculă de pe acum spectacole ca **Lungul drum al zilei către noapte, Tartuffe și Cabala bigoților, Efectul razelor gamma asupra anemonelor, Maestrul și Margareta, Să îmbrăcăm pe cei goi, Generoasa fundație, Danton, Fata din Andros, Richard al III-lea, Strigoi la Kitahama ?** Sînt numai cîteva titluri pe care le invocăm pentru a convinge că este necesar să zmulgem uitării aceste excepționale spectacole, să le putem revedea, să le putem reproduce, eventual, mai tîrziu, pentru videocasetofoanele noastre și ale copiilor noștri. Să nu regretăm că nu putem revedea spectacolele reprezentative ale epocii noastre, cum nu mai putem revedea **Regele Lear** cu George Storin, **Tartuffe** cu Ion Fintesteanu, **Richard al III-lea** cu George Vraca sau chiar, mai de curînd, **Elisabeta** de Paul Foster și **A 12-a noapte** de Shakespeare, cu interpreții Teatrului „L. S. Bulandra".

În felul acesta și emisiunile de teatru de la televiziune ar putea cîștiga în interes în rîndul publicului. **(Andrei Petrescu)**

D-ALE ȘCOLII

Anul școlar 1981—1982 tinde să devină statistică. Examenul de bacalaureat s-a încheiat, premianții și-au primit răsplata strădaniilor (s-a dat și cununa la premiul I, dacă au adus-o părinții de acasă, dacă nu, nu), duminica trecută au fost sărbătoriți și dascălii de ziua lor (ziua învățătorului), primele serii de elevi au pornit spre tabere... Cum s-ar spune, am încheiat conturile vechiului an școlar. Viitorul an a pornit imediat la drum, oferindu-ne o veste îmbucurătoare : încă de la 21 iunie, noile manuale de care vor beneficia toți elevii școlilor generale și-au pornit drumul către școli. Încerc să răsfoiesc cîteva. Învață, nu glumă, copiii noștri ! Însoțitorul abecedarului, la clasa I, nu se mai cheamă aritmetică, ci matematică. Știți ce-i aia o „mulțime vidă" ? Dacă vă gîndiți puțin, știți. Cea mai tînără generație învață treburile astea la 6 ani. Din clasa a 4-a, la „Cunoștințele despre natură" încep să pătrundă și termeni de genetică. În clasele V — VIII, la matematică pot fi întîlnite noțiuni de axiomatică. Îmbucurător este însă faptul că manualele de limba română par să cuprindă mai multe texte din scriitorii noștri importanți — clasici sau contemporani. Desigur, e și aici loc de mai bine, ca și în alcătuirea manualelor de istorie a patriei. Adresăm totuși un gînd bun lucrătorilor Editurii didactice și pedagogice pentru promptitudinea apariției lor din acest an (atenție de la clasa a VI-a !) și lucrătorilor Centrului de librării București, pentru operativitatea distribuirii manualelor în sectoarele 3 și 4.

Așteptăm în continuare aceeași operativitate în transmiterea manualelor pentru celelalte sectoare, prin completarea golurilor ; continuarea operației prin transmiterea către școli a manualelor de liceu ; și o mai veche doleanță — aceea de a se găsi și în librării, în cantități suficiente, seturi de manuale pentru clasele I—VIII, ca și pentru licee. Acestea fiind spuse, putem să plecăm liniștiți în vacanță. **(Haralambie Lerea)**

flacăra
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Tinerii prahoveni, într-un glas cu tinerii României,

Cîntă patria, libertatea şi dragostea, c

La Breaza — un spectacol de zile mari

Întîlnirea de la Breaza, din seara zilei de miercuri, 23 iunie, s-a desfăşurat sub semnul a două mari evenimente distincte din viaţa poporului român. Primul, de o mare importanţă şi valoare istorică, a fost aducerea la cunoştinţa întregii ţări prin presa zilei a faptului că din împuternicirea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, preşedintele Republicii Socialiste România, şi în baza mandatului încredinţat de către Marea Adunare Naţională, ministrul de externe român, Ştefan Andrei, a prezentat la Sesiunea specială a Adunării generale a O.N.U. poziţia şi propunerile României cu privire la problemele dezarmării — document înaintat cu o zi în urmă în forul mondial al naţiunilor, act semnat de milioane de români care nu doresc decît pace pe planeta Pămînt.

Al doilea eveniment a fost acela că în ziua următoare, adică joi, 24 iunie, în Capitală aveau să înceapă lucrările celui de-al doilea Congres al educaţiei politice şi culturii socialiste.

Deci sub acest semn s-a desfăşurat întîmplarea de muzică şi poezie de la Breaza.

Sute de oameni au făcut ca sala Casei de cultură din localitate să fie neîncăpătoare. Cei care au rămas pe afară, foarte mulţi elevi de la liceul militar, au fost invitaţi de către poetul Adrian Păunescu să vină pe scenă, lîngă membrii cenaclului. Aşa că în cel mai scurt timp între cei care cîntau pe scenă şi cei prezenţi în sală nu mai era nici o deosebire, prin modul lor de manifestare spectatorii devenind ei înşişi în cel mai scurt timp artişti. Şi cum spuneam, căldura care ne-a însoţit în tot acest turneu, n-a împiedicat ca în sala Casei de cultură din Breaza să se danseze, cînd a fost cazul, pînă la terminarea spectacolului. Şi pe drept cuvînt poetul Adrian Păunescu a spus de cîteva ori că spectacolul de la Breaza a fost una din cele mai frumoase nopţi ale cenaclului. S-a promis că în cel mai scurt timp, la Breaza se va reveni fiindcă totul a fost perfect. Şi, aici, s-a mai demonstrat încă un lucru : din punct de vedere al culturii — nicăieri, în ţara noastră, nu există provincie. Atîta timp cît fenomenul cultural în România se petrece cu demnitate şi cu fruntea sus, acelaşi spirit deschis — spirit fără nici un fel de prejudecată, manifestat de plăcerea de a munci, de a cînta, de a exista şi de a iubi — se întîlneşte atît în oraşele mari cît şi în oraşele în care trenurile rapide nu opresc niciodată.

P. SORIN

Amiază fierbinte

Într-o fierbinte amiază de joi, Cenaclul Flacăra, aflat „încazarmat" la Cheia, a susţinut o întîmplare de muzică şi poezie, răspunzînd astfel rugăminţilor copiilor aflaţi în tabere în aceste frumoase locuri. Plină de peripeţii, întîmplarea literar-muzicală s-a desfăşurat în faţa a peste 500 de copii sosiţi cu autocarele la locul faptei, şi în faţa bunelor noastre gazde, participante „în corpore", în frunte cu cei doi oameni minunaţi, care răspund întotdeauna la numele Emanuil Ghiţă şi Daniel Hriţcu, cărora găsim momentul să le mulţumim pentru străduinţa depusă pe toată perioada cît am stat la Cheia.

Cînd spuneam plină de peripeţii, ne gîndeam la povestea pălăriilor de soare închiriate pentru cîteva ore de la o tarabă, pălării care mai mult erau pe jos decît pe cap, din cauza vîntului puternic, dar care au ajuns la mare preţ după terminarea întîmplării, iar vîntul pînă la urmă tot a făcut ce-a vrut, trîntind o întreagă coloană de sunet chiar lîngă masa conducătorului cenaclului. S-au cîntat cîntecele cele mai cunoscute şi îndrăgite, cîntece preluate imediat de întreg auditoriul, astfel că întreaga Cheie răsuna de glasuri cristaline de copii, iar Munţii Ciucaşului străjuiau în spatele nostru liniştea şi pacea de care este atîta nevoie pentru a putea creşte aceste tinere vlăstare ale neamului, într-un cuprins, numit dulce, copilărie.

Aceste întîmplări demonstrează încă o dată marea flexibilitate a cenaclului care poate susţine spectacole cu înalt simţ artistic în orice condiţii, de la săli cu o acustică şi o sonorizare perfecte, la săli mai puţin adecvate sau chiar în aer liber. În plus, dăruirea şi participarea membrilor cenaclului ne întăresc convingerea că această formă de cultură este exact ceea ce trebuie să fie o formă a culturii române izvorîte din sursele talentatului nostru popor şi dăruită neamului.

AL. BERTZI

Şi la Măneciu a fost sărbătoare

Revenind după cîţiva ani de absenţă, după ce mă numărasem printre cei dintîi susţinători entuziaşti ai acestei mari idei cultural-politice, despărţit aparent de arderea sa pătimaşă printr-un doctorat şi cele trei sute de cîntece folclorice din zonele de sud ale ţării, moştenire a ultimelor două sute de ani, redescoperite şi valorificate recent în înregistrări stereo şi concerte publice la Ateneul Român în cadrul Filarmonicii „George Enescu", am găsit în cenaclu o atmosferă de creativitate impresionantă, în care sentimentul ţării şi al dragostei pentru cititorii ei de ieri şi de azi se dospeşte şi creşte ca o pîine caldă înălţîndu-se cu vigoare, de fiecare dată, în sufletele sutelor şi zecilor de mii de auditori.

Model de artă angajată, fenomen necesar şi profund oportun, creaţie în consens cu imperativele majore ale momentului actual, Cenaclul Flacăra a lansat în cei nouă ani de existenţă valori artistice poetico-muzicale nenumărate, dintre care unele au devenit de pe acum clasice, intrînd în patrimoniul cultural naţional.

Cîntecul „Trăiască România" (muzica Nicu Alifantis) poate fi comparat, de exemplu, ca valoare şi mesaj cu marile cîntece patriotice care au făcut o mare vogă în vremea celor două uniri : „Trei culori" şi „Treceţi batalioane".

Forţa de creaţie a poetului şi a membrilor cenaclului, dovedită şi aici la Măneciu, cu aceeaşi vigoare ca în oricare din programele susţinute în oraşele mari ale ţării, spre admiraţia şi satisfacţia celor prezenţi, izvorăşte din convingerea fermă a lui Adrian Păunescu că „datoria oamenilor din propagandă şi cultură este să nu lase „Cîntarea României" pe mîinile unor oameni incapabili şi nepriceputi ci să pună suflet şi inspiraţie, patriotism şi spirit revoluţionar în munca lor".

„Cel care a iniţiat acest mare act cultural naţional, preşedintele Nicolae Ceauşescu, spune poetul, trebuie urmat concret în planul culturii, nu prin lozinci searbede ci prin competenţă şi profesionalism".

De aceea creatorii de artă, adăugă el, să înţeleagă că realitatea nu trebuie să fie umplută de minciună şi fals, de ipocrizie şi denaturări ; ea trebuie surprinsă aşa cum este, aşa cum o conturăm, ea nu trebuie spoliată de adevăr, ci redată în conţinutul ei propriu, neschimbat prin nimic şi de nimeni.

Înţelegînd aceasta, conducătorul cenaclului, din dorinţa fierbinte de a surprinde o tablă a valorilor sociale de azi, a zămislit cu o adîncă pătrundere creaţii emoţionante ca „Ordinea de zi", „Pămîntul dezarmădată", „Întoarcerea ţăranului" „Rugă pentru părinţi", „Actorul", etc. făcute cunoscute publicului larg şi cu concursul unor talentaţi interpreţi cu har compoziţional ca : Ştefan Hruşcă — „cea mai mare descoperire din ultimii ani a Cenaclului Flacăra, una din încununările ideii generoase a preşedintelui Nicolae Ceauşescu — „Cîntarea României", Vasile Şeicaru „a cărui stea în cenaclu a urcat definitiv în 1982", George Nicolescu — cu o voce tulburătoare, Alexandru Zărnescu — pe cale de afirmare, s-a consacrat, cei dintîi dintre toţi — Mircea Vintilă, creaţii poetice ce se înscriu în ierarhia valorilor mari ale spiritualităţii contemporane.

Este de-a dreptul impresionant să vezi cum o mulţime de oameni, aici la Măneciu, ca şi în atîtea locuri în ţară, rostesc într-o suflare şi cîntă versuri despre iubirea de glie, de pace, de dragoste la bagheta „magică" a unui singur om, sufletul acestui unic act de cultură şi culturalizare, adorat de tineri, iubit uneori cu rezerve de unii vîrstnici care îi mai găsesc şi „defecte", fapt pe care Adrian Păunescu îl consideră „absolut normal şi cinstit", recunoscînd şi respectînd prin aceasta dreptul la opinie propriu fiecărui cetăţean.

Cu harul său neobişnuit de a topi voinţele într-una singură vibrînd amarnic pentru înălţarea spirituală a celor mulţi, Adrian Păunescu a dorit să ofere publicului din Măneciu un buchet de valori dintre cele mai reprezentative care fac fala cenaclului, pe măsura minunatelor buchete de trandafiri şi garoafe multicolore pe care localnicii nu mai conteneau a le oferi autorului şi coautorilor acestei seri de neuitat.

Mobilizator prin vocaţie, s-ar putea spune, poetul a ţinut încontinuu spectatorii din Măneciu cu sufletul la gură, oferindu-le, de la această tribună a valorilor autentice, momente perene de adevăr politic şi spiritual surprinse în poeziile sale, ale poeţilor noştri clasici ca Tudor Arghezi, George Coşbuc, George Bacovia, Elena Farago, Şt. O. Iosif, sau ale celor contemporani : Marin Sorescu, Ştefan Augustin Doinaş, Ana Blandiana, Nichita Stănescu.

Scenă mereu deschisă talentelor reale, indiferent de vîrstă, naţionalitate sau profesie, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar a exercitat în decursul anilor şi continuă să exercite o mare putere de seducţie asupra opiniei publice din ţara noastră.

În acest cadru fără precedent, nestiut doar de cei care n-au apucat să-l cunoască, tineri şi vîrstnici, cu aceeaşi deschidere sufletească, sărbătoresc la un loc, oficiind pe altarul culturii naţionale moştenirea spirituală de ieri şi de azi a ţării, cîntînd gîndurile lor frumoase pentru preşedintele nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, care de mai bine de un deceniu şi jumătate a deschis larg poarta valorilor şi actelor spirituale înălţătoare, aducătoare de progres şi civilizaţie.

Ca pretutindeni în ţară, unde cenaclul se întîlneşte cu masele de admiratori şi pentru publicul de la Măneciu seara de joi a fost o sărbătoare.

ALEXANDRU MICA

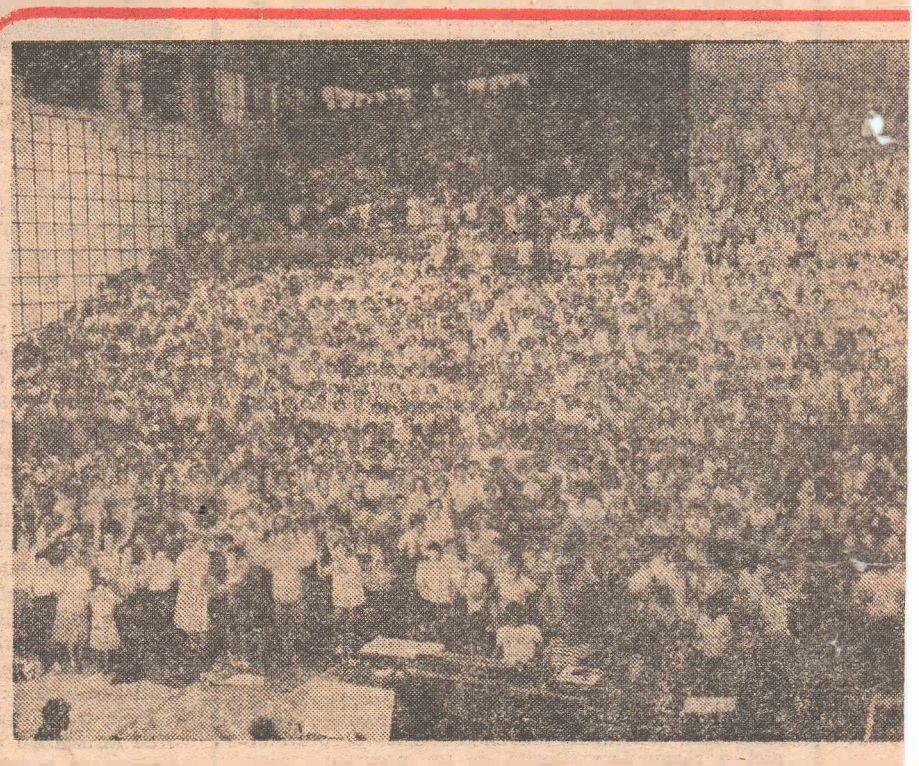

Prima dată la Mizil

...Aşa a fost să fie. De foarte multe ori Cenaclul Flacăra, prin drumurile sale, a trecut prin oraşul Mizil. Dar s-a oprit după aproape nouă ani de existenţă, în seara zilei de 25 iunie. Vestea a mers în cele patru zări ale oraşului, filmul din localitate n-a mai rulat, şi drept urmare sala Casei de cultură a devenit neîncăpătoare. Dar, a remarcat poetul Adrian Păunescu, această sală de spectacole este asemănătoare cu cea din Beiuş cînd Cenaclul Flacăra a fost prezent pe data de 13 decembrie 1981 şi are un mare avantaj : are ferestre pe ambele părţi. Şi ferestrele, au fost deschise pentru aer sire. Dar, acest lucru a durat doar cîteva

Turneul prahovean în rezumat

- **Au avut loc 10 întîmplări de muzică şi poezie.**
- **Spectatorii au fost în număr de aproximativ 27 000.**
- **Ore de spectacole — 45.**
- **S-a recitat şi s-a cîntat din următorii poeţi : Eminescu, Blaga, Octavian Goga, George Bacovia, George Coşbuc, St. O. Iosif, Tudor Arghezi, Federico Garcia Lorca, Esenin, Elena Farago, Victor Sivetidis, Sörensen, Ştefan Augustin Doinaş, Dumitru Popescu, Nichita Stănescu, Ioan Alexandru, Marin Sorescu, Ion Gheorghe, Romulus Vulpescu, Ana Blandiana, Radu Cosaşu, Dorin Liviu Zaharia, Dan Verona, Troian Furnea, Adrian Păunescu.**
- **S-au cîntat cîntece în limbile sîrbă, greacă, maghiară, rusă, engleză, arabă, ebraică şi, firesc, română.**
- **Au debutat în cenaclu Nicolae Cenan, Alexandru Andrieş, Cristina Mihalache şi Dan Badea.**

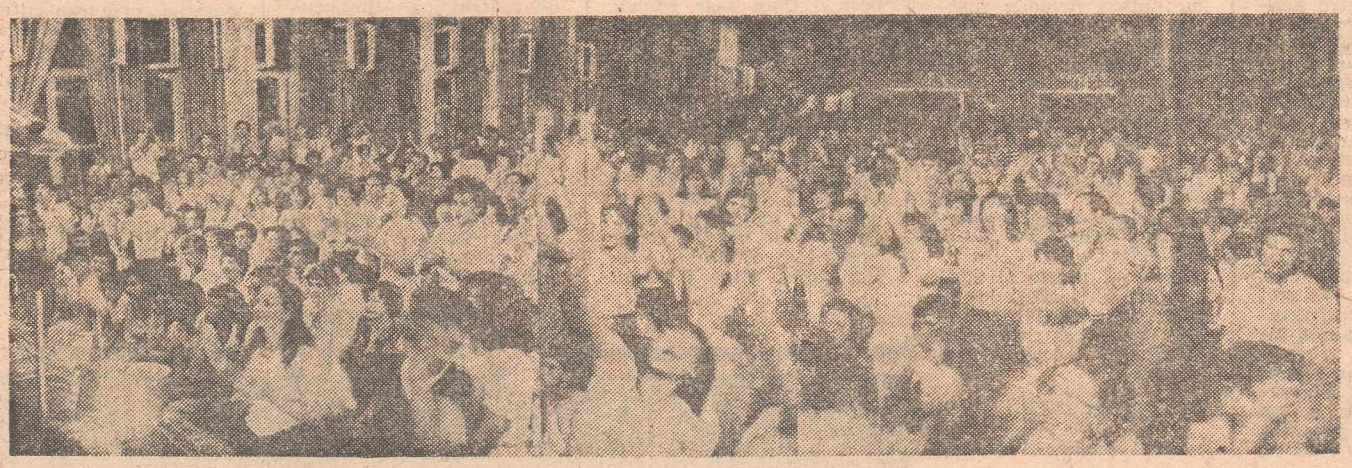

...tă pacea ca singura şansă a tinereţii

...clipe, fiindcă au fost trase „obloanele". ...Altfel spus pe ferestre s-au cocoţat zeci ...de tineri pentru a urmări spectacolul.

Au susţinut recitaluri toţi membrii ce...nacluIui prezenţi la acest turneu în Pra...hova. S-au primit nenumărate bilete scri...se pe foi de agende, pe hîrtiuţe şi chiar ...pe şerveţele parfumate. La multe s-a răs...puns într-un interesant dialog între con...ducătorul cenaclului şi public.

Poetul Adrian Păunescu a subliniat de ...cîteva ori faptul că un cenaclu în Pra...hova trebuia să aibă loc şi o întîlnire cu ...locuitorii oraşului Mizil, oraş cochet de la ...frontiera judeţului Prahova cu judeţul Bu...zău. Arta, a spus Adrian Păunescu, aici, ...la Mizil se face cu demnitate. Setea de ...cultură poate fi comparată cu setea pă...mîntului pentru ploaie. Munca de înaltă ...calificare care este cultura cere respect ...şi dragoste.

Şi primul Cenaclu Flacăra de la Mizil ...a avut loc cu aceste simboluri, tocmai în ...ziua cînd, la Bucureşti, se închideau lu...crările celui de al doilea Congres al edu...caţiei politice şi culturii socialiste, ...în care, prin cuvîntarea sa, tovarăşul ...Nicolae Ceauşescu arăta : **„Activitatea ...politico-educativă şi culturală de masă ...trebuie să educe oamenii muncii, întregul ...popor, îndeosebi tineretul, în spiri...tul muncii pline de dăruire pentru înflo...rirea continuă a patriei, pornind de la ...principiul socialist — nici muncă fără ...pîine, nici pîine fără muncă. Educaţia, ...în muncă şi pentru muncă, trebuie să ...ducă la făurirea unei înalte conştiinţe re...voluţionare, patriotice a minunaţilor con...structori entuziaşti ai societăţii socialiste ...comuniste !"**

Miracolul numit Ploieşti

Întîmplarea de muzică şi poezie a Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluţionar, organizat de C.C. al U.T.C. şi revista Flacăra, cenaclu condus de poetul Adrian Păunescu, din ziua de 26 iunie de la Ploieşti a început la ora anunţată, adică la 20. Sala sporturilor s-a dovedit şi de data aceasta neîncăpătoare. Cu multe ore înainte de începerea spectacolului, mii de tineri se şi aflau deja în parcul în care se află amplasată Sala sporturilor. Aşa că, la ora 20 fix, ora de începere a întîmplării de muzică şi poezie, tinerii ploieşteni nu numai că au umplut pînă la refuz Sala sporturilor dar ei au ocupat atît staţia de sunet şi difuzoarele cît şi instrumentele formaţiei „Continental". A fost nevoie de o mică pauză spre a se găsi soluţia pentru desfăşurarea spectacolului.

Încă de la începul poetul Adrian Păunescu a subliniat faptul că, aici, la Ploieşti, Cenaclul Flacăra se simte ca la el acasă. Mai mult decît atît : oraşul Ploieşti este unul din sediile permanente ale cenaclului. Şi fără exagerare, lucru care dealtfel a mai fost subliniat şi în alte cronici, Ploieştiul de foarte mult timp nu mai este considerat un oraş de provincie şi este pur şi simplu, fără exagerare, un superb microcartier al Capitalei.

Primul bilet primit din sală este al unei fetiţe de 6 ani. Probabil, recent ea a învăţat să scrie : „Mă numesc simplu, Cristina Brănişteanu. Am 6 ani şi ca orice copil din lumea întreagă doresc să trăiesc în pace pe Pămîntul întreg, fără arme, fără bombe nucleare, să le transformăm în locuri de distracţii pentru copiii lumii. Mulţumesc, Cristina". Este impresionant la o fetiţă de 6 ani, din Ploieşti, în acest veac frămîntat şi plin de incertitudini, că unele din primele cuvinte pe care le-a învăţat a fost Pace. După ce poetul Adrian Păunescu a dat citire biletului, părinţii Cristinei au ridicat-o pe umeri ca să poată fi văzută de întreaga sală. Pentru Cristina, pentru toţi copiii lumii, din mii de piepturi, aici, la Ploieşti, s-a cîntat : „Viaţa noastră unde e / Viaţa noastră ce-aţi făcut cu ea...". S-a scandat minute în şir cuvîntul Pace, însoţit de numele preşedintelui României socialiste, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, mesager al păcii mondiale. Mii de voci s-au transformat într-una singură, ca şi milioanele de voci ale oamenilor din România.

După acest moment de mare vibraţie Cenaclul Flacăra şi-a continuat activitatea. Au susţinut recitaluri toţi membrii prezenţi în acest turneu din judeţul Prahova. Au mai venit : actorul Florian Pittiş şi grupul Ecoul din Reghin. Lor li s-a mai alăturat şi Nicolae Bărbuleţ, din Tîrgovişte, premiantul revistei „Flacăra" la Festivalul „Baladele Dunării" de la Galaţi, din toamna anului trecut, care a citit aforisme.

Din cauza canicului, care a pus stăpînire pe întreaga sală topind parcă şi chitarele, a fost necesară o pauză. După aceste minute de întrerupere a spectacolului, în care s-a acrisit sala şi s-au dezmorţit oamenii, parcă au venit şi mai mulţi spectatori. S-au primit, fără exagerare, sute de bilete. Dăm cîteva citate din ele, fiind convinşi că multe din ideile sugerate de tineri pot întocmi oricînd cronici de spectacol.

„Halucinant şi diabolic. În viaţa mea n-am auzit şi simţit ceva asemănător. Toţi cei care vă ascultă sînt cuprinşi, parcă, de o frenezie. Şi nici nu poate fi altfel. Cînd cîntaţi mi se taie respiraţia şi chiar bătăile inimii se opresc. Pînă şi propria-mi inimă mă supără şi n-o mai pot suferi" — semnează Sanda Moldovan. „Este cea mai frumoasă noapte pe care am trăit-o ! Sînt cele mai frumoase şi mai îndrăgite melodii !" — semnează Mihaela şi grupul din ultimul rînd. Georgeta Puglies scrie: „Am împlinit 15 ani. Dumneavoastră cu Cenaclul Flacăra mi-aţi oferit cel mai drag şi dorit cadou. Vă mulţumesc pentru tot, vă mulţumesc în numele tuturor locuitorilor din oraşul Urlaţi". „Sînt nespus de fericită că pot participa la actul de cultură numit Cenaclul Flacăra. Săditi în sufletele noastre dorinţa de pace şi dragostea faţă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, şi pentru aceasta, noi, toţi tinerii din Ploieşti, vă mulţumim" — semnează Renata Dragomir şi Aurelia Popescu. Nicolae Mitrea spune : „Spectacolul din această seară ne încurajează, ne redă încrederea în noi, ne ajută să credem din nou în razele de soare, în păsări, în flori !". „Am douăzeci de primăveri dar le-aş dărui pentru o singură seară de poezie adevărată, românească — aşa cum se petrece la Cenaclul Flacăra. Cristina Trifan". Gheorghe Popa, muncitor în Băicoi : „Pace ! Pentru România. Pace ! Pentru întreg pămîntul". „Mă numesc Michi Păunescu şi vă propun să facem o cheţă pentru o viitoare statuie a păcii !" Poetul Adrian Păunescu a răspuns că adevăratele statui ale păcii sînt casele oamenilor. „Sînt o petală de aceeaşi culoare ca toate celelalte, sînt un mic fir de polen din acest enorm trandafir al tinereţii. Da, sîntem tineri şi trăim vremuri tinere, acum, azi printre voi, „În-Flăcăraţii" veacului nostru nou ! Vă mulţumesc în numele tuturor petalelor din sală, vă mulţumesc vouă, forţelor tinereţii. E atît de frumos încît simt că trăiesc cu adevărat aici... Plîng şi rîd cu voi,dansez şi cînt cu voi... Oare ce poate fi mai sublim şi măreţ." iscăleşte Cristina Petrescu. Gigi M. ne scrie : „O seară de basm, E seară de vis / Şi visul e al nopţii / Al unei nopţi de vară / De vară Ploieşteană / Cu luna răsărită şi stelele lucind". „În aceste momente cînd căldura asta insuportabilă ne face fraţi de suferinţă, ce-ar fi să uităm pentru un moment că există bombe, că mai există nebuni ce vor să ne distrugă. Să ne bucurăm că sîntem acum împreună. Aici, toţi pentru toţi. Să ne bucurăm acum şi întotdeauna că sîntem oameni şi nu vrem să murim..." — un grup de elevi de la Liceul sanitar.

Ce se mai poate spune după aceste bilete ? ! Nici măcar căldura toridă n-a fost o piedică în desfăşurarea întîmplării de muzică şi poezie din simbăta săptămînii trecute de la Ploieşti. Şi totul a fost sublim şi magnific pînă tîrziu, după miezul nopţii. Şi cum spunea conducătorul cenaclului : „la Ploieşti a fost una din cele mai minunate seri ale Cenaclului Flacăra". Altfel spus în capitala judeţului Prahova, ca şi în celelalte oraşe care au fost gazda serilor de muzică şi poezie ale Cenaclului Flacăra, există o mare şi inspirată sete pentru cultură şi pentru o artă de bună calitate.

SORIN POSTOLACHE

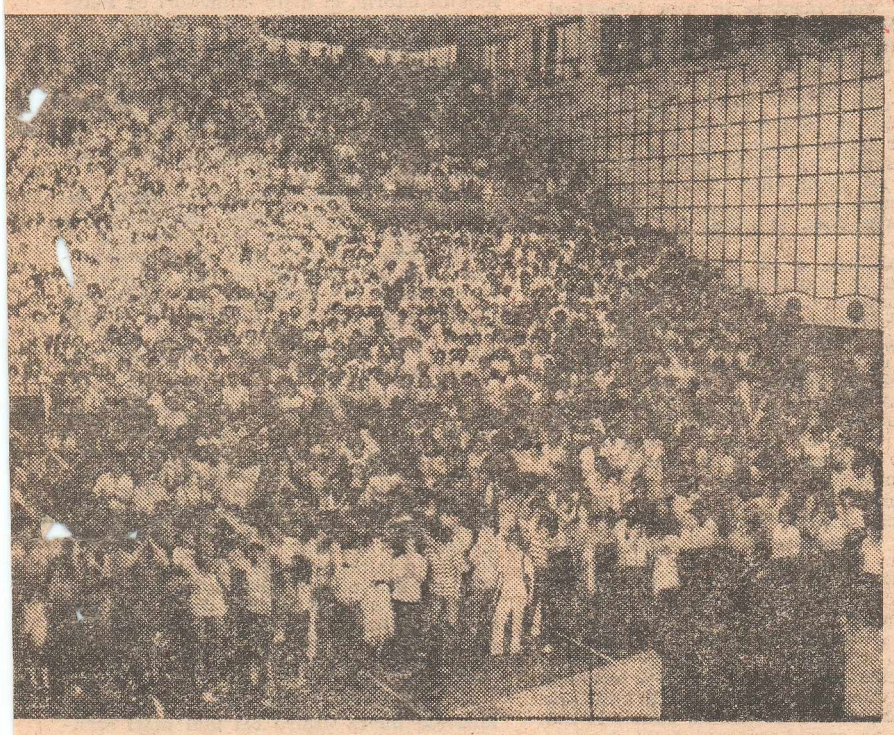

VIE RECUNOŞTINŢĂ

Din nou i-a fost dat Cenaclului Flacăra să întîlnească nişte gazde atît de ospitaliere, de data aceasta în judeţul Prahova. Cenaclul Flacăra mulţumeşte, pe această cale, cu vie recunoştinţă tuturor spectatorilor săi prahoveni, Comitetului judeţean de partid Prahova, primului secretar, tovarăşul Cornel Burtică, precum şi activiştilor Comitetului judeţean U.T.C. Prahova, organizaţiilor locale U.T.C. din Cîmpina, Breaza, Măneciu, Mizil şi Ploieşti. De asemenea ne exprimăm recunoştinţa faţă de organele ordinii publice, pentru eforturile cu totul deosebite şi favorabile actului cultural pe care le-au făcut spre a răspunde cît mai adecvat dorinţelor de frumos, adevăr şi bine ale tineretului prahovean.

...ste exact ceea ce îşi propune şi reu...e Cenaclul Flacăra care a sărbătorit ...muncă — adică prezentînd spectacole ...enilor muncii, tineretului — cel de al ...ea Congres al educaţiei politice şi ...urii socialiste.

Căldură omenească

Parcă toată căldura prahoveană din spicele de orz, din holdele de grîu, din munca oamenilor, din inimile lor, s-a strîns în Sala sporturilor din Ploieşti. În seara zilei de 27 iunie, unde cu punctualitate ari obiş-nuită Cenaclul Flacăra îşi începe cel de-al treilea şi ultim spectacol din Ploieşti, cu care se încheie un triumfal turneu de opt zile într-un judeţ în care cultura e la ea acasă şi este la mare preţ. Unul cîte unul membrii cenaclului trec prin faţa microfonului, îmbrăţişînd astfel căldura ce vine din inimile oamenilor şi, încet, încet, toată sala devine se contopeşte cu cenaclul. Ne impresionează vibrarea publicului, ne impresionează dăruirea colegilor din cenaclu, ne impresionează modul în care conducătorul cenaclului îşi exercită meseria de dascăl. Această formă de spectacol, această participare plenară la actul artistic, considerăm că este noua formă în funcţia de transmitere a mesajului artistic, politic, uman. Dar cenaclul nu este o formă închisă, dovadă tinerii care au debutat în această seară, mulţi promiţători, devenind chiar din acel moment membri ai cenaclului.

Cristina Mihalache, absolventă a liceului industrial numărul 2, a cîntat la orga lui Nicolae Enache compoziţia proprie : „Cîntec pentru mama". Nicolae Cenan — poseesor al premiului revistei Flacăra la Festivalul de umor de la Băileşti — a venit de la Cluj-Napoca să debuteze şi a rămas membru al Cenaclului Flacăra. Momentele vesele pe care le susţine, fiind primite cu urale de întreaga sală. Alături de el, cenaclul mai are un nou membru, Alexandru Andrieş, cîntăreţ folk cu o tehnică remarcabilă de chitară, un folkist adevărat care aduce ceva nou. A mai debutat în cenaclu şi lăcătuşul Dan Badea, de 19 ani, din Ploieşti.

Revenim subliniind din nou receptivitatea publicului ploieştean, public de nota 10 în topul oraşelor, şi ne bucură faptul că se întîmplă aici unde destinele oamenilor sînt conduse de oameni de bine care au susţinut crearea cenaclului acum nouă ani şi jumătate.

Cîntă Măria-Sa spectatorul şi simţim că se petrece ceva nou, o formă care ridică încărcătura emoţională în trandafirii obrajilor, în inimi, în sclipirea ochilor şi parcă sîntem cu toţii mai frumoşi, mai buni.

Cînd cei din sală participă cu atîta dragoste la mesajul artistic, parcă îi vedem pe toţi cu „căciulii" pe frunte, în munţi, stînd de veghe pentru ţară, pentru pace, pentru oameni, pentru a noastră viguroasă românească primăvară.

IOAN HAGIU

Şi Cenaclul Flacăra a mai oferit o surpriză. Aflat prin Ploieşti, marele nostru sportiv Ivan Patzaichin a ţinut să fie prezent în Sala sporturilor. Dar n-a scăpat de întrebările venite de la spectatori. Pentru acest mare sportiv care, prin munca sa, a ridicat culorile României pe cele mai înalte culmi — cenaclul a cîntat „La mulţi ani cu sănătate", „Nu uita că eşti român" şi „Rugă pentru părinţi. I-am ghicit lui Ivan Patzaichin cîteva lacrimi în ochi. Gîndul, mi-a spus după aceea, i-a zburat către tatăl său care, probabil, la acea oră, undeva, pe braţul Olguţa din deltă, esie ancorat într-o barcă parcă de cînd veacul. (P. SORIN)

Aţi citit cronicile manifestărilor cu numerele 562, 563, 564, 565, 566, 567

În zilele de marţi şi miercuri, 29 şi 30 iunie, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar, organizat de C.C. al U.T.C. şi revista Flacăra, cenaclu condus de poetul Adrian Păunescu, a fost prezent în Cluj-Napoca. Şi aici, în minunatul oraş transilvănean, în acest miez de vară, s-a întîlnit aceeaşi atmosferă ca şi în judeţul Prahova. Mii de tineri iubitori ai artei de cea mai bună calitate au făcut ca sălile de spectacol să devină neîncăpătoare. Despre toate aceste manifestări de muzică şi poezie — în numărul viitor.

PROGRAMUL CENACLULUI FLACĂRA

În continuarea turneului pe care îl întreprinde în Ardeal — Cenaclul Flacăra va fi prezent vineri şi sîmbătă, 2 şi 3 iulie, în municipiul Sibiu (Sala sporturilor) în municipiul Braşov, duminică 4 iulie (Sala sporturilor), iar luni 5 iulie în municipiul Făgăraş (Casa de cultură). Toate spectacolele încep la orele 20.

(Urmări din pagina 9)

Tudor George

nesc în poezie? În ce măsură acesta poate fi regăsit în poezia pe care o scrieți ?

— Dacă n-ar fi existat decît Odobescu și tot s-ar vorbi despre acest „specific". „Regionalismul" marchează, evident, un pitoresc particular, răsfrînt cu osebire în limbă. Prin „specificul muntenesc" nu voi a înțelege, însă, numai pitorescul regional propriu-zis, ci un anume „spațiu" deschis — Cîmpia.

El este un spațiu spiritual asemenea „spațiului mioritic", continuator al geografiei ondulatorii din zona munților și măgurilor blajine cu unduirea holdelor și freamătul mării, pînă la cer. Ecoul nu se propagă în cîmpie. În schimb, cînd strigi „Ahoe!" îți răspund stelele. „Exotismul" cîmpiei se mărturisește prin viziuni. Copilul care a văzut „fata morgana" din leagăn va deveni fără strădanii Poet, nimbat din naștere cu tiara celestă. Este lucrul pe care am ținut să-l mărturisesc în volumul meu liric **„Cupola Bărăganului".**

— Cei vechi spuneau „ut pictura poesis". Cum poetul Tudor George desenează și pictează, pe cînd o retrospectivă plastică Tudor George ?

— Nu mă grăbesc. Aștept să-mi desăvîrșesc „opera" ! Dealtfel, am susținut o singură expoziție plastică, în martie 1968, la Casa scriitorilor „Mihail Sadoveanu", unde am expus grafică bine primită de vizitatori și salutată în prefața cataloguIui de către Ion Vlasiu.

Deocamdată îmi „îngrijesc" redactarea cărților și ilustrația lor pertinentă. Poate că, în curînd, o retrospectivă plastică a subsemnatului va marca și cîntecul de lebădă al „poetului" declarat pînă acum ! Mai știi ? Mă gîndesc la „Sixtina" lui Michelangelo și la renegarea lui însuși ca pictor („anch'io sono pittore !").

— Știu că una din aspirațiile dv. a fost contactul cu străinătatea. În ce măsură vi s-a împlinit această aspirație și cum v-au apărut spiritualitatea și poezia românească din această perspectivă ?

— Din păcate, am călătorit prea puțin. Uniunea scriitorilor nu m-a trimis pînă acum decît într-un schimb de experiență restrîns (10 zile) în U.R.S.S. Contactul cu străinătatea l-am avut destul de sporadic și în mod exclusiv — paradoxal ! — datorită notorietății mele sportive și acestei pasiuni binefăcătoare.

În scurtele „sejururi" sportive, mi-am dat seama, însă, că spiritualitatea și poezia română sînt mai puțin cunoscute decît e apreciată virtutea noastră sportivă ! Astfel, bucuria și regretul s-au alcătuit mai adesea într-un absint amărui în sufletul meu și cu timpul mi-au cronicizat o veritabilă amărăciune.

— Ați fost invitat de Comitetul olimpic internațional în Grecia. Ce ați vizitat acolo ? Ce ați descoperit ?

— Deși tardivă și nemaisperată, această fericire a fost cu atît mai voluptuoasă — sublimă ! Ea vine ca o răsplată zeiască a strădaniilor mele întru „Sport și Lîră". În 1975, editura „Stadion" îmi publică un volum consistent de „Imnuri olimpice", dar într-un tiraj absolut „intimist" (numai 500 de exemplare !), care, spre dezamăgirea mea și a îndelungii elaborări, a trecut aproape neobservat în rîndul marilor mase cărora li-i adresam, precum și în ochii miopi ai criticii competente. Din fericire, tocmai „Revista olimpică" de la Lausanne a marcat elogios această apariție, fiind eu însumi felicitat prin corespondență de către doamna Monique Berlioux — editorul publicației Comitetului internațional olimpic (C.I.O.).

Sesiunea din iulie 1981 marca festiv cea de-a 20-a aniversare de la fundația Academiei, drept care am primit o prețioasă medalie de bronz comemorativă, cu efigia superbului Apolo.

Am avut o bucurie în plus, aceea de a cîștiga concursul internațional de șah, împreună cu o gratioasă cupă miceniană și coroana de măslin, simbolică. Iată-mă, așadar, și laureat, dacă nu pe Capitoliu, cel puțin în Olimpia, dacă nu la poezie, cel puțin la șah !

La Delfi, am strigat ecoului : „Aici nu e Pindar-dar-dar, aici e Ahoe-oe-oe-oe !" și m-am scăldat în izvorul Castaliei, sub stîncile fedriene roșcate, la poalele Parnasului.

— Sînteți unul dintre poeții cei mai sociabili, puțin discriminatorii în relațiile cu confrații : ce credeți că ar trebui făcut în acest sens pentru ca Parnasul românesc să fie o societate și agreabilă, și stimulatoare din punct de vedere creator ?

— Conceptul „olimpismului" contemporan, așa cum îl preconiza Pierre de Coubertin, cată a sprijini aspirațiile mondiale și în primul rînd ale tineretului — viitorul omenirii — către Pace, promovînd fair-play-ul întrecerilor pașnice, pe terenul sportiv, științific și cultural, în fond — pe planul social și politic.

Aforismele legislației romane subliniau inviolabilitatea persoanei și datoria de a acorda fiecăruia ce i se cuvine (...alterum non ledere, suum cuique tribuere). Asemenea premise au fost preluate firesc și în dreptul internațional, constituind paragrafe obișnuite ale teoriei suveranității.

Firește că în acest sens se exprima și tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul lucrărilor plenarei lărgite a C.C. al P.C.R. cînd accentua : „Este necesar să intensificăm activitatea pentru înfăptuirea deziderateului fundamental al epocii noastre — asigurarea păcii și independenței popoarelor".

Socot că adevăratul „Parnas românesc", cum îl intitulezi, pentru a fi o societate agreabilă și stimulatoare din punct de vedere creator, are nevoie, în primul rînd, de pace **(inter arma silent musae !)** și ca atare de însușirea, mai cu temeinicie, a conceptualității „olimpice" !

— Un tipograf vă pune, prin mine, următoarea întrebare : „Poezia românească e la fel de frumoasă ca acum 40 de ani ?" Dacă, în esență vorbind, poezia trebuie să fie „frumoasă" ?

— Acum 40 de ani, eu aveam numai 16! Era prin 1912, în timpul celui de-al doilea război mondial. Orientarea noastră era încă sub fascinația poeziei franceze (Baudelaire, Verlaine, Charles Cros, Mallarmé, Rimbaud etc.). Se „practica" o poezie a exotismului și evaziunii lirice, gen Tonegaru, în spiritul celebrei „bateau ivre", se cultivau curentele avangardiste antiburgheze sau imagismul persuasiv, gen Voronca, se căuta o eliberare din noul „păsunism" pillatian, din „ortodoxismul" lui V. Voiculescu și „panteismul" blagian, din „mucigaiul" arghezian, descifrîndu-se abia mesajul „jocului secund" barbilian. Șansa studiului meu a fost faptul că toți acești poeți aveau gravitate și „meștereau" asiduu operele lor, preferînd versul clasic, parnasian, ca Ion Barbu. Principiul iambilor lui André Chenier („sur des nouvelles pensées faisons des vers antiques !") îmi convenea și mie, astfel încît girul clasicității, prin versul temeinic construit, ca al anticilor, împlinit cu o gîndire modernă, m-a atras mai puternic decît labilitatea nevertebrată a versului „liber" și „alb", practicat de mulți nechemați.

Se vorbea atunci despre o „criză" artistică, dar s-a văzut apoi că acea efervescență lirică anunța, de fapt, perioada războiului și urmările sale. A urmat, după aceea, o perioadă lirică declarativă și lozincardă, maiakovskian mimetică, dezavuată azi de falsul ei prestigiu chiar de către foștii ei preopinenți.

Veriga de legătură cu poezia noastră cea tradițională și cu efortul ei de clasicitate perenă au marcat-o cei care „au mai rămas" din asa-zisa generație „pierdută" (Dimitrie Stelaru, Radu Stanca, George Mărgărit, Theodor Pică, Ștefan Aug. Doinaș, Leonid Dimov, Romulus Vulpescu și alții). Printre aceștia mă socot numărat și eu, prin cultivarea „baladelor singaporeene" și a „sonetului aerian", lucrări ce au stimulat în mod evident opțiunea unor tineri poeți ce au urmat.

Poezia mai nouă, de ultim ceas, fasonat pripit mai adesea pentru evoluția muzicii pop, este și ea „frumoasă" prin diversitatea tematică, avîntul ei tineresc și priza de masă. Popularitatea și popularizarea ei sînt un efort lăudabil și „la modă" în mai toată Europa, proclamînd iubirea și pacea, într-un veritabil flux „olimpic".

Amatorismul manifest al cîntăreților și versificatorilor de ocazie, bineveniți în ședințele intime sau publice, nu poate înlocui însă activitatea de laborator, persuasivă și studioasă, a poeților-pilot, cei care, urmărind arhitectura genetică a limbii unui popor, îi construiesc edificiul genuin și-i exaltă grandioasa lui Frumusețe, deopotrivă de Unică și Universală.

Tovarășul Ceaușescu remarca, în expunerea la Plenară, la capitolul sarcinilor centrale în dezvoltarea creației literar-artistice : „Putem spune că literatura noastră a atins un nivel înalt. Se editează mult și se scrie mult". Dar adăuga judicios mai apoi : „Trebule să spunem însă că oamenii muncii așteaptă mai multe opere literare cu un conținut bogat, care să oglindească munca, viața, realizările poporului nostru". O doleanță imperativă pe care fiecare dintre creatorii noștri autentici o simte ca atare. Diversificarea preocupărilor estetice, încurajarea talentelor remarcabile și accentuarea discernămîntului valoric, iată premisele creației noastre contemporane. Ele sînt înscrise cu picurată claritate în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu: „Creația literar-artistică din patria noastră trebuie să fie originală, patriotică și umanistă. Numai așa va răspunde cerințelor poporului și totodată va contribui la îmbogățirea culturii și artei universale. Nu imitația, nu uniformizarea, ci diversitatea, redarea specificului propriu al fiecărui popor înseamnă adevărata creație artistică și literară".

La care, orice autentic creator subsemnează !

— Există opinia, chiar dacă nu foarte largă, că dv. ați cultiva și un anume parnasianism : există vreo premisă de adevăr în acest sens ?

— Cel care a remarcat-o în primul rînd, printr-o epistolă din 1957, a fost regretatul profesor Tudor Vianu, referitor la primul meu volum : „Legenda Cerbului", Parnasianismul cultivă meșteșugul și truda formală, exultînd și plasticitatea. Quod erat demonstrandum !

— Spiritul clasic antic pare-se să aibă oareșcari înrîuriri în poezia dv. E adevărat ?

— După cele expuse aici, întrebarea are nevoie de un esențial retuș : nu „oareșcari" „înrîuriri", ci „trainice" !

— Deși aparent dv. nu păreți să vă înfiorați prea mult la sirenele criticii, v-aș întreba, totuși, dacă ele v-au abătut între Scyla și Caribda ?

— Incomoditatea expresiei, dificilul formal, în general „dificultatea" și temeritatea creației literare au constituit veritabili poli magnetici pentru strădania mea.

Dacă Ulise cerea să fie încătușat la catarg, iar ceilalți argonauți își înfundau timpanul cu dopuri de ceară, spre a se feri de incantația sirenelor, cunoscînd de la ei amăgitoarele coruri, nu mi-am plecat urechea iluzoriei fascinații, ci caut a-mi urma de-a dreptul calea și frămîntatul destin. Bineînțeles că el trece și prin strunga furtunilor mitice.

— Ce traduceți ? Ce mai publicați ?

— După restrînsul volum de sonete inedite : **„Ierbarul amorului"** apărut anul trecut la Editura „Junimea", iată în curs de apariție la Editura „Univers" acel impresionant **„Cațonier"** prerenascentist al lui Cecco Angiolieri, alcătuit din 150 de sonete, cărora le-am căutat echivalențele românești. Pare-mi-se că ar fi prima transpunere a acestei opere într-altă limbă europeană.

Totodată, încă în cursul acestei luni, Editura „Cartea românească" va da pe piață masivul meu volum de versuri inedite : **„Inventar Celest"**, care ambiționează să fie o modernă parafrază dantescă. Este o construcție barocă, de arhitectură ciclopică, folosind aproximativ 500 de moduluri-cărămizi și cahle lirice, a căror înmatrițare s-a făcut, după cum lesne poți să prevezi, cu edilicul tipar de preferință : Sonetul !

Vasile Rebreanu

fiind și eu, ca tot omul, cine știe cum, refulat însă nu am fost niciodată, nici chiar în fața criticii dogmatice și nici chiar în fața criticii neodogmatice care se preface a combate dogmatismul tocmai pentru a-l înlocui cu alt dogmatism. Epitetele pe care eu le și uitasem, dar dumneavoastră mi le-ați reamintit, mi-au fost atribuite la serbarea de sfîrșit de an chiar de către acești diriginți. Mai serios mi se pare în întrebarea dv. altceva : vocația social-politică. Aflați că și povestirile mele foarte scurte, ca și **Călăul cel bun** și celelalte amintite sau nu de dv., reflectă vocația mea și socială, și politică, meditațiile mele foarte grave, foarte îndelungi asupra soartei omului, a lumii contemporane și a lumii în general.

— „Lirismul" și „simbolismul" prozei dv. au fost raportate de unii critici la modele occidentale. Este o raportare valabilă ? Sau este consecința unei inerții de optică, potrivit căreia orice lucru nou trebuie raportat la un model străin ?

— Am mai răspuns în alte interviuri la această întrebare. Sînt un cititor asiduu al literaturii de pretutindeni, deci și al celei occidentale. Citeam această literatură și pe timpul cînd operațiunea ducea la scăderea notei la purtare, dacă nu și mai rău. Și asta nu numai din partea dascălilor de la catedră, ci și din partea altor dascăli. Nu aduc argumentul cunoscut : nu l-am citit în viața mea pe cutare, cum să fiu influențat de el ?

— Foarte bine, și-atunci ? Care-i realitatea ?

— Realitatea e că lirismul, simbolismul, umorul, causticitatea, chiar și absurdul regăsite în scrisul meu sînt de sorginte folclorică. Am mai spus-o : avem o cultură populară străveche, comparabilă cu oricare din străvechile culturi antice. Ea nu este nici pînă azi decît parțial înregistrată în scris. Iată un paradox : odată erau considerați inculți cei care nu știau să citească. Poate exista însă și o incultură a celor care nu știu decît să citească.

— Adică ?

— Adică, imensa noastră cultură antică s-a perpetuat pe cale orală, exact așa cum s-a întîmplat cu cea greacă multe secole, cu cea indiană, asiro-babiloneană, iudaică, egipteană etc. Știm ce șoc, ce cutremur intelectual cu urmări benefice a însemnat pentru civilizația modernă contactul cu aceste culturi. Avem destui dătători de indicații estetice care nu cunosc propria noastră cultură antică. Să mă mir atunci că, apucîndu-mă — lucru pe care l-am mai spus de asemeni — să transcriu cuvînt cu cuvînt, fără nici o intervenție personală, **Ciobanul care și-a pierdut oile** și publicîndu-l sub titlul **În căutarea idealului**, am fost acuzat de toate influențele posibile, de la Joyce la Kafka, firește ? !

— Vă considerați ca făcînd parte dintr-o generație ? Și dacă da, care sînt — după părerea dv. — scriitorii ei cei mai importanți ?

— Da, mă consider ca făcînd parte dintr-o generație, așa cum mă consider descendent din Văcărești și din Camil Petrescu și după cum mă simt precursor al scriitorilor ce vor veni. Există generații, fie că recunoaștem acest lucru sau nu. Spre deosebire de cei ce se simt bine numai după ce observă că s-a făcut destul loc gol în jurul lor, eu sînt fericit că fac parte dintr-o generație ce numără foarte mulți scriitori, foarte buni, unii dintre ei cu siguranță mari scriitori. Se știe cine sînt, mai ales cititorii îi știu și se bat pentru cărțile lor. Mi-ar face plăcere să-i pomenesc încă o dată aici. Nu o fac din simpla alergie încercată în atîtea împrejurări în care aceste înșiruiri de nume nu mai apar ca o generație literară, ci ca lista reprezentativei naționale de fotbal, cu banca rezervelor, cu suspendații pe o etapă, pe două sau definitiv. Asemănarea, hilară cum e, merge pînă acolo că listele, astfel întocmite, au adus exact atîta glorie culturii noastre cît și naționala de fotbal.

— Dv. ați fost — cînd scriați „Casa" — „tradiționalist", după care ați început să cochetați — spun unii — cu „modernismul". Ca unul care v-ați asumat, ca să zic așa, aceste porniri polare, ce părere aveți despre împărțirea, operată nu demult de un critic, a scriitorilor români de azi în „tradiționaliști" și „modernișți" ? Și, tot aici, încă o curiozitate : de ce, după părerea dv., o parte a criticii literare, contestă contribuția unor scriitori importanți ai generației dv. ? Bănuiți, desigur, de ce vă pun această întrebare, legată tocmai de „împărțirea" despre care vorbeam.

— Știu de ce îmi puneți această întrebare și știu și răspunsul scontat de dv. Vă voi dezamăgi neräspunzînd așa cum vă așteptați. Mă declar întru totul de acord cu poetul Adrian Păunescu (și asta nu pentru că ne găsim la **Flacăra**), cînd el spunea că există o singură literatură română și noi cu toții trebuie să fim solidari cu ea, cu această unică și indivizibilă literatură română. Literatura, cultura română sînt una, așa cum una e țara, așa cum unul — după cum arăta secretarul general al partidului la recenta plenară — este drapelul acestei țări. Literatura română a fost una singură încă de cînd s-a născut, de pe cînd românii trăiau despărțiți. Unitatea totală conștientă a literaturii române a fost unul din factorii esențiali care au dus la unirea politică a tuturor românilor. Literatura română a fost încă de atunci patriotică în toate fibrele ei, nu doar în piesele manifest patriotice, tocmai pentru că se simțea ca un organism unitar, emanație a unui popor unitar și căruia istoria nu-i va putea interzice să trăiască într-un stat unitar. N-o să venim noi acuma și să divizăm literatura română după capriciile nu știu cui !

— Să știți că nu m-ați dezamăgit prea mult ! Dar nu credeți că o anume ierarhizare literară — mai exact spus, inerția acestei ierarhizări — e de natură să stînjenească valorificarea generației dv. ? Revista „Luceafărul" a găzduit, nu demult, o interesantă masă rotundă despre falsele exigențe critice și falsele ierarhii literare, de fapt despre criteriile care — fluturînd flamura esteticului, a autonomiei esteticului — promovează valori incerte, contestînd autori incontestabili. Ce-ați fi spus, dacă ați fi fost invitat la această dezbatere ?

— Ultima dată am fost la un meci de fotbal în urmă cu patruzeci de ani. Și, dacă nu mă înșeală memoria, în acel meci eu însumi am jucat. Între timp, s-au dus lupte grele, pe gazon și în afara lui, pentru supremație, uneori căzînd din A în B sau mai rău, chiar și campioane. S-a modificat de nenumărate ori componența federației de așa-zisă specialitate. Președinții și secretarii acesteia n-au rămas în istorie, ci niște muncitori ca Petschowski, Ozon Dobrin. Și fotbalul a rămas același. A ajuns, e drept, o dată la mondiale, dar și atunci datorită „temporizării". Țineți cu tot dinadinsul să discutăm despre ierarhii ? Ce pot să vă spun ? Că-mi place fotbalul ? Ei iată, nu-mi place și știți de ce ? Pentru că se joacă cu treaba aia nemaipomenit de rotundă și umflată cu aer.

— Tot în legătură cu contestatarii de valori : dacă v-ar spune cineva că lui Liviu Rebreanu, tizul dv. literar, i se neagă orice valoare, cum ați reacționa ? Dar dacă ați afla că au fost atacați cu înverșunare M. Eminescu, G. Călinescu, N. Iorga, V. Pârvan ? Iată că toți aceștia chiar au fost — într-un fel sau altul — atacați ! Ce aveți de spus, ca scriitor român al acestui ceas ?

— Dar, stimate Ilie Purcaru, ați uitat că Liviu Rebreanu fusese nu numai contestat, ci expulzat din literatură ? ! Cine a pierdut de pe urma acestei atrocități ? Liviu Rebreanu ? Măsurile luate împotriva lui au născut, cum se întîmplă de obicei, reacția inversă : lumea a devenit și mai avidă după scrisul lui Liviu Rebreanu. A pierdut în schimb cultura noastră o bună perioadă de timp. E foarte trist că sînt atacați Eminescu, Călinescu, Iorga, Pârvan. Și dacă doriți, aș mai adăuga ceva : un secol de cultură înseamnă infinit mai mult decît, să zicem, viața unui om care ar trăi o sută de ani.

— Am sărbătorit, în ultimul timp, centenarele unora dintre cei mai mari scriitori ai noștri. Au fost aceste sărbători — cu adevărat — niște sărbători ?

— Mie cel puțin îmi face impresia că nu am ridicat aceste mari sărbători ale spiritului la apoteoza pe care ar fi meritat-o. Se împlinesc anul acesta o sută de ani de la nașterea unui foarte mare scriitor : Ion Agârbiceanu. Vă este cumva foarte palpabilă celebrarea acestui eveniment ? Ce vreau să spun ? Nu e nevoie numai să contești, e suficient și să neglijezi, să treci sub tăcere. Și iarăși întreb: cine are de suferit, ilustrele umbre ? Noi, desigur. Privind lucrurile în perspectivă nu sînt pesimist cîtuși de puțin. Atacurile împotriva lui Eminescu, Călinescu, Iorga, Pârvan vor avea exact aceeași soartă ca și cele de altădată împotriva lui Liviu Rebreanu.

— Mai mulți scriitori, în interviurile pe care le-au acordat în ultima vreme unor reviste, s-au ocupat de starea Uniunii scriitorilor, a Asociațiilor scriitorilor, a revistelor literare... Aveți și dv. ceva de spus la acest capitol ?

— Toți știm cum ar trebui, știm și cum e, dar tot noi, toți, trebuie să facem ca Uniunea, Asociațiile, revistele să meargă mai bine decît stau.

— La ce lucrați în prezent, Vasile Rebreanu ?

— Pentru că amintisem mai înainte de o piesă de teatru care se joacă de cîțiva ani, aș vrea în primul rînd să vă reamintesc că mi-a apărut recent un volum de teatru : **Fîntîna cu patru adevăruri**, căruia nu i-aș dori decît să se bucure de aceeași atenție din partea teatrelor de care a avut parte în critica literară. Dar, după cum știți, teatrul e destinat să treacă dincolo de lectură. Lucrez la romanul **Legați-vă centurile de siguranță**, care e aproape gata — un roman de peste o mie de pagini — din care am publicat fragmente. Mai lucrez, în paralel, la alte trei cărți. Dar despre acestea în interviul următor.

■ **Eugen Bălan**, din Călan, ne scrie nedumerit că la policlinica din Hunedoara pentru a i se trece grupa sanguină în buletinul de identitate i s-a pretins, încă de la fișier, „să dau un flacon de sînge, adică 250 de grame". Degeaba a insistat pentru mai puțin. I s-a spus că „asta-i legea". Năravul nu e nou : cei ce-l sfidează pe cetățean își închipuie că promulgă legi.

■ Din partea **Consiliului popular al municipiului București**, cu privire la aspecte sesizate la această rubrică, ni se face cunoscut că : scuarul din fața Ateneului Român a fost revizuit ; terenul de joc din strada Avrig a fost mutat cu aprobarea conducerii Consiliului popular al sectorului 2 ; s-a avizat defrișarea arborilor care n-au putut fi transplantați, situați numai în perimetrul construcției, acest lucru fiind valabil deci și pentru șantierele din Ștefan cel Mare — Tunari — Băneasa — Ficusului ; arborele secular monument al naturii din zona 13 Septembrie a fost păstrat, vegetînd în condiții normale.

■ Ne scrie din Zalău **Ștefan Tomaș**. Întreprinderea — I.A.I.F.O. — le-a repartizat, lui și soției, ingineră și dînsa, tot acolo, o garsonieră, la 20 aprilie a.c. Dar i s-au încasat 914,50 lei reprezentînd chiria și consumurile pe lunile decembrie 1981 — aprilie 1982. Fiindcă din decembrie primise unitatea garsoniera. În schimbul acestor bani i s-au oferit vorbe lipsite de duh : să fie mulțumit și așa. Preț de tarabă ; că tot venea primăvara cu trufandale. Și pentru că veni vorba : de ce nu i s-a dat casa din decembrie ?

■ În legătură cu scrisoarea lui **Avram Bar** din Roșia Montană, **Consiliul popular al județului Alba** ne înștiințează că tariful de 250 lei — care îl interesează pe A.B. — este corect și legal stabilit.

■ Să ai ori nu în casă vara un frigider, asta numai pe un eschimos îl poate lăsa rece. **Dorina Crețu** din București are un „Arctic" de 4 300 lei. La început a răcorit-o bucuria ; mai nou o încălzește frigiderul. Care e în garanție, dar trebuie să i se înlocuiască agregatul și i s-a spus că vreo două luni nu se vor găsi agregate. Adică pînă trece vara. Probabil că întreprinderea din Găești are o comandă mare de pinguini electronici.

■ Iată un record : pensionara **Stela Dombrowsky** din Timișoara așteaptă de 11 ani să i se instaleze telefon. De 11 ani i se răspunde : „nu avem circuit liber".

■ Din același oraș ne scrie și **Anurasi Laszlo**. Constructorii blocului de lîngă casa lui — strada Snagov — i-au demolat gardul și nu s-au ținut de promisiunea de a i-l reface ; i-au închis ieșirea cu gropi și — cînd plouă — cu o mîndrețe de noroi pînă la glezne ; i-au tăiat din neglijență conducta de apă potabilă, încît de luni de zile cară apă de la vecini. Și el și soția — bolnavă — au peste 60 de ani.

■ **Nicolae Drăghici** din București a fost somat să plătească o convorbire internațională pe care n-a efectuat-o. Doar 752 de lei. Conform verificărilor, cel ce a efectuat convorbirea, de la telefonul lui N.D. se numește Baciu Ștefan. Precizînd aceasta, direcția de telecomunicații a municipiului îi spune petentului că e bun de plată. Cum a intrat Baciu pe fir nu-l interesează pe cel ce dă răspunsul. Ceea ce nu credem că se întîmpla dacă îl încărca la plată pe dumnealui.

■ Tot de o încărcare la plată, pentru întreținere, ni s-a plîns și **Ion Irimioiu** din Breaza. Dar eroarea a fost corectată. Ne-o confirmă chiar primarul orașului.

■ De la Brașov, **Consiliul județean al sindicatelor** confirmă sesizarea lui Valentin Venția și ne asigură că i se vor plăti drepturile cerute.

■ **Toma Chișăroiu** din Rîmnicu Vîlcea ne-a scris revoltat de condițiile precare și harababura în care trebuie să lucreze doctorul Adrian Ionescu la Spitalul Colentina. Am trimis scrisoarea Ministerului Sănătății. Ne-a restituit-o Direcția sanitară a municipiului București alături de răspunsul dat de aceasta petentului. Din răspuns aflăm lucruri interesante despre dr. Adrian Ionescu, dar nu se spune nimic despre cele sesizate.

■ În urma memoriului lui **Hans-Otto Istok** din Codlea, trimis de noi Procuraturii Generale ni s-a comunicat că s-a declarat recurs extraordinar.

■ O scrisoare emoționantă a sosit de la **Eugenia Gheța** din Giurgiu care a sărbătorit de curînd 4 ani de la operația de corectare a unei malformații congenitale a inimii — tetralogie Fallot — operație prin care celebrul doctor Ioan Pop D. Popa și colaboratorii săi i-au dat viață pentru a doua oară, cum spune fosta pacientă cu irepresibilă recunoștință filială.

■ La sesizarea lui **Constantin Popescu** din comuna Florești, județul Mehedinți, consiliul popular județean ne răspunde că tuturor acelora care n-au primit porumbul cuvenit pentru contractele de animale predate în 1981 li se vor achita drepturile din producția anului 1982.

■ **Ion Daniel** din București a intrat într-o zi în magazinul sătesc din Tîncăbești, comuna Snagov. Ce a văzut, ne asigură că nu se uită ușor : unelte agricole, îmbrăcăminte, încălțăminte, mobilă ș.a. parcă aruncate cu furca ; de prețuri afișate — nici urmă ; comportarea și „stilul" vînzătoarelor — pe măsura celor relatate.

■ Consiliul Central al U.G.S.R. ne restituie o amplă sesizare însoțită de răspunsul Consiliului județean al sindicatelor Sibiu. Aflăm că se confirmă nereguli și ilegalități la Întreprinderea „Mecanica" din Sibiu : încasări ilegale cu titlul de cotizații sportive ; oameni plătiți pentru o muncă — productivă — fac cu totul altceva ; inechități în repartizarea bonurilor de lucru la muncitori ; fișe de pontaj modificate de maiștri în favoarea unor protejați ; ilegalități în repartizarea locuințelor din fondul locativ de stat. Nici un cuvînt însă despre sancționarea celor vinovați.

■ **Bomher Lascu** din Miercurea Ciuc, strada Lenin, nr. 10, ne scrie de la al zecelea etaj al blocului în care locatarii — mutați de 5 luni — nu primesc apă caldă și rece nici conform programului stabilit de I.G.O. Liftul montat gata și în stare de funcționare nu se dă în folosință, ca și rețeaua de gaze, deși conducta trece la 5 metri de bloc. Pînă la etajul 10 sînt 168 de trepte. Numărate atent, cu butelia de aragaz în spate.

■ Sîntem înștiințați de **U.J.C.A.P. Olt** că în urma cercetării celor sesizate, Ene Ștefan, președintele C.A.P. Dejești, a fost destituit pentru numeroase abuzuri și ilegalități, iar faptele sale date spre cercetare organelor penale. Măsuri severe au fost aplicate și colaboratorilor lui întru necinste.

■ Scrisoarea lui **Gheorghe Chendea** din comuna Mirșid, Sălaj, a fost verificată de organele județene. Răspunsul arată că primarul Maria Nemeș a comis și a determinat abuzuri și ilegalități. Neamurile ei încadrate la primărie erau favorizate. Și ea și mama sa dețin loturi mai mari decît permite statutul C.A.P., iar ca ele și alți cetățeni. Ele însă numai uneori au plătit cîte ceva pentru ceea ce dețin în plus. Alte rude ale Mariei Nemeș erau în conducerea C.A.P. Rezultatele cooperativei sînt necorespunzătoare, lipsesc furajele, mor animalele... „Pentru slaba activitate, cît și pentru unele încălcări ale disciplinei Nemeș Maria a fost sancționată cu mustrare".

■ Dar și de bine despre Sălaj: **Jean Bărbulescu** din București e fericit că doctorul Ioan Pușcaș de la Simleu Silvaniei l-a vindecat în 10 zile de un ulcer cu care se chinuia de 25 de ani.

■ **Ministerul Sănătății** ne înștiințează că s-a dispus (Direcției sanitare a județului Olt) consultul lui **Petria Nicolae** din Slatina, în cadrul unei comisii de specialitate pentru aprecierea stadiului evolutiv al bolii și instituirea tratamentului corespunzător.

■ **Iosif Boroș** din Cluj-Napoca, str. Aurorei nr. 6, ap. 6, sesizează : „O.J.T.-ul ne obligă să plătim, pe lîngă costul strict al sejurului de 12 zile la mare, și prețul a două excursii (Varna și Deltă) precum și o așa-zisă seară dobrogeană. Acestea costă circa 900 de lei de persoană atît pentru adulți cît și pentru copiii de 4—5 ani".

■ În FLACĂRA din 28 mai a.c., **Gheorghe Stan** din Tîrgoviște a citit răspunsul trimis revistei de D.P.M.O.S. Dîmbovița : „S-a analizat cu atenție solicitarea tînărului (...) și a fost repartizat să lucreze la O.I.F. ca muncitor calificat". Nu i-a venit să creadă. Pe dispoziția de repartizare primită (nr. 39243 din 7 mai 1932) scrie clar „muncitor necalificat", precizează tînărul. Poate că acum se va analiza într-adevăr cu atenție.

■ O bolnavă pensionară din Timișoara — **Olga Briceag**, strada Cîntului, nr. 10, etaj III, ap. 16, cartierul Giroc — a comandat o butelie de aragaz în aprilie și la 5 iunie încă nu i se adusese. Șoferii disprețuitori, pardon, distribuitori îi spun invariabil : „mîine !"

■ De la 19 martie a.c., **Tudorache Munteanu**, din Galați, așteaptă răspunsul C.A.P. Stoicănești-Olt de la care a solicitat role de miceliu. A trimis și plic timbrat, dar tot fără ciuperci a rămas.

■ O scrisoare integrală : „Sîntem un grup de studenți de la Universitatea din Timișoara — anul al IV-lea. La ultimul examen din viața noastră de studenți, unul dintre noi — o colegă — a suferit un accident. A fost dusă imediat la spital dar a pierdut un picior. Celălalt este și el amenințat — i se va face o intervenție chirurgicală în momentul în care va fi cîștigat destule forțe să reziste. Se poate oare repara vreodată clipa de neatenție a șoferului beat care a trecut cu Wartburg-ul lui peste cei ce așteptau autobuzul în stație ? Cinci răniți. Dintre care un om ce nu va mai merge niciodată **pe propriile lui picioare**. Un om. Nouă ne-a ars sufletul pentru omul acesta. Ajutați-ne ! Nu știm cum. Vă mulțumim. Grupa 450, Facultatea de filologie".

■ **Ștefan Știrbu** din comuna Pristol, județul Mehedinți, recunoaște că i-au cam mîncat cîinii din traistă, cum se zice. A uitat într-un tren o geantă cu bani, cu acte de preț și cu două carnete C.E.C. în valoare de peste 63 000 de lei. Numai că geanta a găsit-o Vasile Giurumescu, dirigintele oficiului P.T.T.R. Topleț, județul Caraș-Severin, care i-a restituit-o intactă. Refuzînd orice recompensă. Amănunt pe care uitucul norocos nu-l poate uita.

■ Din Arad, ne scrie revoltat **Matei Cernic**. Șoferul de pe basculanta 31-AR-3178 a I.J.T.L. Arad „a dus un transport de moloz cu bucăți de cărămidă, anul acesta, Mariei Petrilă și Mariei Lazaroff din strada Vidra, nr. 21 și le-a încasat cu 500 de lei prin amenințări — (n.n. !!). Acest material provine din demolarea imobilului din strada P. Rareș nr. 18. Conducerea I.J.T.L. refuză să ne dea adresa și numele acestui șofer".

■ Apartamentul nr. 1 din blocul K 9, strada Bodești nr. 7, sectorul 2, este proprietatea lui **Ion Capătă**. În perioada de garanție au apărut fisuri în panourile de b.c.a., pe circa 40 de metri pătrați. Promise de peste un an, remedierile întîrzie, pentru că întîrzie recepția finală „care avea data terminus, conform legii, în martie 1980, cum precizează omul, dar „se tot amînă, exclusiv din vina constructorilor".

■ **Ioan Pașca**, de la I.M. Baia de Arieș — domiciliat în blocul 40, ap. 7 — reclamă inechități în împărțirea costului încălzirii. El, cu un radiator cu 13 elemenți și două nervuri pe element, plătește la fel cu cel ce beneficiază de un radiator cu 20 de elemenți, avînd 4 nervuri pe element.

■ Blocul 4, din strada Trandafirilor nr. 4 Cugir „stă cu apă la subsol și cu o crescătorie de țînțari, de 10 ani de cînd s-a dat în folosință", ne scrie **Vasile Stoia** de la scara B. Iarna, căldura e cedată în bună parte apei prin care trec conductele neizolate.

■ **Locatarii blocului 35 A**, din strada Cameliei — Ploiești, au alte necazuri. Unii dintre ei distrug tot ce se poate la acest bloc și în jurul lui, nu-și plătesc cu anii chiria, la întreținere sînt datori circa 25 000 de lei, tulbură liniștea celorlalți, amenință, bruschează, murdăresc. C Băleanu, de la apartamentul 65, menționează că nimeni nu vrea să intervină, iar turbulenții au devenit un adevărat pericol public pentru oamenii civilizați și mai cu seamă pentru pensionarii cu mișcări mai domoale.

■ **Olga Mirescu** din București a expediat mamei sale din Galați o scrisoare din chiar gara Galați. Ca să ajungă mai repede. Și a ajuns după 10 zile. Mai sîntem informați de O.M. că în Galați s-a dezlănțuit o cumplită furie împotriva cutiilor poștale : foarte multe au fost desființate. Sînt bătrîni care dau 5 lei cîte unui trecător ca să le ducă la cutie o carte poștală.

■ **Asociația locatarilor** din blocul 2/A, strada Vitan nr. 227, sectorul 3, ne trimite o scrisoare cu 26 de semnături, în speranța că poate acum se va executa branșamentul de gaze la instalația blocului, operație amînată de la 8 ianuarie a.c.

■ **Consiliul popular al județului Neamț** ne răspunde că la verificarea sesizării lui **Constantin Ursu** din comuna Ceahlău a participat și primarul comunei, Doru Burlacu, ocazie cu care a aflat și dînsul unele nereguli și ilegalități din comună. În schimb, probabil că participarea primarului explică omiterea oricărui indiciu de sancțiune pentru Ion Ciocănel, muncitor tocmai la consiliul popular comunal, prins de miliție cu 10 saci de ciment în sanie, „pe care-i transporta la dispensarul care este în execuție, în fața de **tencuieli interioare**".

■ La începutul lui martie a.c. **Nicolae Alexandru**, cu domiciliul în București, strada cpt. Ion Oarcă nr. 13, telefon 31 29 24, a plătit 1 400 kilograme lemne de foc. Șoferul care i-a adus lemnele i-a sustras 400 de kilograme. După repetate reclamații, întreprinderea l-a trimis pe hoț la păgubaș, ocazie cu care cel dintîi — ne scrie N. A. — a recunoscut furtul și a vrut să plătească lemnele, dar păgubașul a pretins nu bani ci lemne. Lemne i-a promis. Dar n-a mai văzut nimic de la nimeni.

■ **Conducerea Cooperativei „Muncă și artă"**, din strada Despot Vodă nr. 14, sectorul 2, ne înștiințează că, pentru a o sprijini pe **Florica Gavrilescu**, a cerut consiliului popular al sectorului 2 „să-i repartizeze apartamentul nr. 39 din Aleea Siliștei nr. 1, bloc 2, et. 3, care va deveni disponibil prin aprobarea altei locuințe unei alte muncitoare" de la aceeași cooperativă.

■ **Ion Brighiu** din Constanța, strada N. Bălcescu nr. 1, ne întreabă ce să facă pentru a-l moșteni numai el pe fratele său din București, cînd va muri acela. Îndrăznim să-i sugerăm să-și lase fratele să trăiască. Dacă îi va face pe voie și-l va lăsa cu grija moștenirii pe cap, va putea, atunci, să scrbeze evenimentul cu un avocat care îl va învăța de toate.

■ Tulburător răspunsul semnat de Titu Piinișoară, prim vicepreședinte al Consiliului popular al municipiului Tîrgu Jiu, prin care ni se confirmă că lui **Aristică Geamănu** din strada Bradului, bl. 7, ap. 13, i s-a încasat pentru consum de energie electrică mai mult cu 66,90 lei, și că a fost invitat la biroul autorului incorectitudinii pentru a i se restitui suma. Nu cumva trebuia trimis chiar acela să ducă omului banii luați fără drept și să-și ceară scuze?

■ **Lucia Vasilescu** din str. Competiției nr. 12, sectorul 2, a fost mai întîi anunțată că, prin trecerea la o nouă centrală, telefonul său va avea numărul 53 06 41, pentru ca apoi să nu mai aibă ton, iar demersurile sale să nu mai fie auzite.

■ Urmare scrisorii lui **Florea Răceanu**, sîntem înștiințați că organele județene — în urma controlului la Întreprinderea de întreținere și exploatare a pajiștilor Mehedinți — au constatat că restrîngerea activității unității a fost făcută arbitrar. S-au luat măsuri pentru intrarea în legalitate. Petiționarul și alte persoane au fost reintegrate în unitate.

■ **Ștefan Toth**, președintele fotocineclubului „Nufărul" din Oradea, ne trimite o depeșă pentru a face publicitate, cum spune dînsul, în „județul dvs../ printr-un articol în cadrul paginii culturale a ziarului dvs". Dacă tot nu citește revista, barem să-i facem reclamă, nu-i așa ?

■ Locatarii Blocului 10, proprietate personală, din strada Izvorul Mureșului nr. 10, sectorul 4, reclamă zadarnic deficiențe foarte supărătoare apărute la imobil după darea lui în folosință, în primăvara lui 1977. Constructorul tace, I.C.V.L.-ul n-aude, primăria sectorului nu răspunde la sesizări, ne scrie președintele asociației locatarilor.

■ Un grup de muncitori forestieri, de la sectorul de industrializare Valea Ierii, județul Cluj, sînt nemulțumiți pe bună dreptate pentru că „de la întreprindere am primit răspuns că trebuie să primim rația alimentară din comuna unde locuim, iar de la comună că trebuie să ni se dea în localitatea unde este întreprinderea". Cei 9 semnatari, din satul Filea de Sus, comuna Ciurila — Cluj, sînt : **Vasile Culda, Ioan Fertea, Iosif Fertea, Simion Fertea, Teodor Fertea, Iulin Martiș, Teodor Martiș, Liviu Martiș și Vasile Popa.**

■ **Mihaela Jar**, din București, strada Aviator Mircea Zorileanu nr. 43, semnalează un arbore monument al naturii lăsat să „moară" pe strada Maior Șontu nr. 1 din Focșani.

■ La scrisoarea lui **Gheorghe Ciornei** din Pitești, ne răspunde chiar primarul municipiului : s-a cercetat sesizarea și este întemeiată sancțiunea aplicată petentului care nu și-a îndeplinit obligațiile de serviciu așa cum trebuia, în funcția de șef birou aprovizionare la I.A.P. Pitești — Colibași. Cifrele exacte arată și adevărul mai exact decît invectivele lui Gheorghe Ciornei.

■ **Consiliul popular al județului Argeș, Direcția comercială**, ne informează că plîngerea cetățeanului Petre Popescu din Căteasca se dovedește întemeiată. Într-adevăr, butelia de aragaz i-a fost ridicată de I.L.P.P. Pitești, deoarece era defectă și nu prezenta siguranță în exploatare. S-a stabilit să i se elibereze neîntîrziat o nouă butelie.

■ Primăria din Ploiești ne anunță că muncitorul **Petre Costache** de la Întreprinderea de stofe „Dorobanțul" figurează pe lista de priorități la poziția 6

pentru apartament cu 3 camere. Tovarășului prim-vicepreședinte **Nicolae Coman**, care semnează răspunsul că va primi casă, îi transmitem zîmbetul celor patru copii ai petentului.

Pagină realizată de
DORIN GHERGHINESCU ■

Poșta redacției

Mioara Matei — Tecuci: Scrieți-ne citeț! ● **Paul Nicolau** — Lugoj: Reveniți la memoriul trimis în aprilie, dar ați primit deja un răspuns ● **Maria Ghițcu** — Roșiori de Vede : Sesiunea de transferări și numiri pe posturile didactice publicate vacante se va organiza în perioada 15 iulie — 15 august, așa că recomandăm Sandei Ghițcu să se adreseze Inspectoratului școlar cu cerere de transferare în perioada legală de transfer. ● **Maria Dobre** — Bălăceanca (sector agricol Ilfov): Pentru a primi un răspuns competent privind ultimele noutăți în legătură cu boala dv. este necesar a vă adresa medicului specialist din dispensarul policlinic de care aparțineți ● **Mircea Ivașcu** — Galați: Conform Legii retribuirii nr. 57/1974 (anexa nr. 3 la H.C.M. nr. 72/1975) șoferii care transportă carburanți și alimentează direct cu aceștia autovehiculele la puncte fixe se încadrează la nivelul III ● **Vasile Pop** — Band (Mureș): Potrivit Decretului 455/1979 și Legii nr. 57/1974, numărul personalului încadrat la ultima gradație (a VII-a) nu poate depăși 6% din totalul personalului încadrat în fiecare unitate școlară în parte, așadar unitățile școlare mici, care nu au un număr minim de 17 cadre didactice, nu pot acorda gradația a VII-a ● **Maria Munteanu** — Aiud, **Florica Teodorescu** — București, **Ion Enache** — Craiova, **Maria Birsănescu** — Arad : Vă așteptăm. La redacția revistei „Flacăra" se intră fără bonuri sau înscrieri. Puteți veni în fiecare zi la secția „Scrisori și probleme cetățenești" ● **Marin Zulean** — Horezu (Dolj): Sînteți caricaturist, minunat! V-a apărut un desen în „Urzica" nr. 11, și mai frumos! Dar să ne trasați nouă sarcina să vă facem rost de revista respectivă ni se pare un gest... nici măcar demn de o caricatură... ● **Constantin Rusu** — Năvodari (Constanța): Nu ați fost găsit de cei cărora le-am adresat scrisoarea dv. (este vorba despre tovarășii de la Consiliul popular al județului), așa că vă rugăm să ne mai scrieți, precizînd adresa exactă și locul de muncă ● **Elena Pandele** — Maxinu (Buzău), **Fănică Durneac** — Zăicești (Botoșani), **Gheorghe Predescu** — Pitești, **Petrica Nicolicea** — Pirnova (Caraș-Severin), precum și mulți alți cititori ai revistei: Adresa dr. Mihai Leontopol este: **Centrul medical de fonoaudiologie și chirurgie funcțională O.R.L. — str. Mihail Cioranu nr. 21 — sector 5, tel. : 31.04.99, 31.56.17 sau 31.59.80.**

PIA OLARU ■

● „FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Pentru sănătatea sănătății (III)

Actul medical nu suportă mediocritatea

(Urmare din pagina 1)

grame pe termen lung înseamnă coordonarea eforturilor tuturor factorilor care contribuie la starea de sănătate a populației, nu numai a medicilor, ci și a altor specialiști, care pot și trebuie să intervină în condiționarea fenomenului denumit „sănătate".

— Cum rezolvați acoperirea (echilibrată) cu specialiști a tuturor județelor țării?

— În momentul de față sîntem pe punctul de a acoperi întreaga rețea cu cadre medicale de medicină generală. Mai rămîne de rezolvat problema unor specialități, dar și aici trebuie judecat de la caz la caz. Avem specialități bine acoperite, cum sînt : medicina internă, chirurgia generală, ftiziologia, reumatologia, stomatologia și farmacia. Alte specialități, mai ales cele chirurgicale derivate, ca oftalmologia, O.R.L., apoi radiologia, laboratorul clinic, anatomia patologică etc., au nevoie de îmbunătățiri substanțiale. Pînă la obținerea numărului corespunzător, ministerul are obligația să utilizeze mai bine cadrele existente. Este posibil ca, dublînd numărul de tehnicieni radiologi — de pildă — să putem folosi medicul specialist radiolog mai bine decît îl folosim în prezent, cînd îl obligăm să facă o muncă de rutină.

— Se întîmplă însă și astfel : un medic devine specialist într-un județ, dar pentru că este departe de familie, pleacă spre locul unde își are familia. Se creează deci iar un dezechilibru ! ?

— S-a ajuns aici și datorită unor realități sociale, ca să le spunem așa. Între Capitală și cîteva orașe mari, pe de o parte, și alte localități din țară, pe de altă parte, diferențele de bază materială, de condiții de viață erau prea diferite, disproporția era prea mare, ceea ce a dus la exod spre centrele mari. Pe măsură ce diferența dintre localitățile mari și cele mici se șterge, condițiile de viață se îmbunătățesc în toată țara, pe măsură ce și unitățile sanitare mai mici își vor respecta riguros competențele, cu mijloace de investigații și cadre bine pregătite, atracția centrelor mari diminuă, iar oamenii se vor simți mai legați de locul unde sînt repartizați.

— Vă frămîntă, știm, tratarea în țară a unor afecțiuni grave care, mai există păreri, se pot rezolva numai în străinătate. Ce reușite aveți în acest sens ?

— Este adevărat, medicul se confruntă uneori cu situații în care, trebuie să recunoască, nu poate face nimic. Numărul unor asemenea cazuri este în continuă scădere și în imensa majoritate a disciplinelor putem rezolva totul, deoarece avem la dispoziție ceea ce ne trebuie. Se ajunge aici însă din necunoașterea la timp a bolii. Cazurile de care vorbim ne solicită mult, sînt foarte costisitoare, iar rezultatele de multe ori dezamăgesc. Sigur, ele nu pot dispare bătînd din palme, dar printr-o colaborare interdisciplinară mai atentă, prin creșterea competenței medicului din rețea, sperăm să nu mai fim puși în situația de a face intervenții disperate. Sigur că în spital există un indice de letalitate inevitabil, al nostru este în scădere și l-am dori cît mai mic. Dealtfel, longevitatea este în creștere, ceea ce impune adaptarea continuă a cunoștințelor și metodelor la această situație. Pentru rezolvarea cazurilor limită de care ați amintit dv. nu este nevoie de foarte multe lucruri, decît de un bun simț antrenat și organizat, ceea ce de fapt reprezintă o definiție a fenomenului științific. Știința nu este altceva decît un bun simț antrenat și organizat.

— Totuși, în situații limită, ministerul oferă posibilitatea unor bolnavi, pentru a se trata sau opera în altă parte ?

— În general cazurile limită se adresau specialităților în oftalmologie, chirurgie cardio-vasculară, nefrologie și neurologie. Acum avem posibilitatea să rezolvăm toate cazurile de oftalmologie datorită unor specialiști de valoare mondială. Colectivul condus de prof. Ioan Pop D. Popa de la Fundeni este în curs de realizare a valvelor cardiace de producție românească. În transplantul de organe și țesuturi avem realizări importante : transplantul mîinii, transplantul de membre, transplantul de cornee care aproape s-a generalizat la cabinetele de vîrf de oftalmologie din țara noastră. Se lucrează experimental pentru transplantul de ficat...

— Iar dv. ați realizat transplantul renal...

— Dealtfel, nu numai la noi în țară, dar și în alte părți, aceste transplante de organe nu au importanță deosebită, ele nu rezolvă pe plan practic problema respectivă. Importanța constă în pasul înainte făcut pe plan științific. Sîntem încă departe de momentul în care transplantul de organ să devină un panaceu accesibil tuturor. Sîntem încă în stadiu experimental, dar progrese se fac și în această direcție. Și pentru că ați vorbit de un anumit fel de umilință medicală, e bine să reținem un fapt : ceea ce nu se poate rezolva la noi în țară, nu se poate rezolva în general nici în alte părți. Și aceasta reprezintă pentru noi nu o justificare, ci mai curînd un impuls. O spun pentru cei care ne solicită pentru unele afecțiuni incurabile, cum sînt maladiile degenerative ale sistemului nervos.

— Transplantul renal, transplantul de cornee, transplantul mîinii etc. reprezintă totuși un pas formidabil făcut de medicina românească ! Se vor găsi poate remedii și pentru bolile mai grave, considerate deocamdată incurabile.

— Aveți dreptate. Rezultatele deosebite sînt urmarea firească a condițiilor pe care ni le-a pus la îndemînă conducerea de partid și de stat, urmarea firească a îndemnului și sprijinului pe care l-am primit și-l primim în continuare. Aș vrea să restabilesc însă proporțiile adevărului : la noi în țară progresul este făcut nu numai prin regrefarea unui membru sau a unui rinichi ; progresul este mult mai mare și interesează marea masă a medicilor. Avem, de exemplu, chirurgi de mare reputație, chirurgi cu care s-ar putea mîndri orice țară din lume : prof. Ion Juvara, prof. Dan Setlacek, prof. Alexandru Trestioreanu, prof. Ion Chiricuță, prof. Dumitru Burlui, prof. Agrippa Ionescu, prof. Dorin Hociotă ; avem neurochirurgi renumiți, ca prof. Constantin Arseni ; nume de notorietate în geriatrie, ca acad. Ana Aslan ; oftalmologi de clasă, ca prof. Mircea Olteanu ; avem o școală prestigioasă de medicină internă, de obstetrică, de ortopedie, cardiologie, psihiatrie etc. Nume ca ale profesorilor Radu Păun, Vlad Voiculescu, Panait Sîrbu, Victor Ciobanu, Gheorghe Goldiș, Vlaicu Roman, Ștefan Berceanu, Ion Baciu, Ion Laslo, Emilian Bancu, Ioan Negoiță, Petre Brînzei, Vasile Predescu, Gherasim Leonida, Aurel Denischi, Gheorghe Băcanu, Petre Georgescu, Simion Purice, Lucian Buligescu, Luis Turcanu sînt de fapt renume. Altă generație, generația profesorilor Alexandru Prișcu, Iulian Mincu, Dan Rădulescu, Tiberiu Șeicaru, Nicolae Ursea, Vasile Fica, Viorel Ranga, Tudor Stoica, Ioan Costică este deja consacrată ca schimbul valoros al predecesorilor. Sigur că în această enumerare am nedreptățit pe alți colegi, dar în graba acestui interviu am omis pe mulți care, prin pregătire, experiență și rezultate, se numără printre medicii de prestigiu din țara noastră. Să nu se supere, pentru că însuși faptul că lumea se va întreba de ce nu sînt aici, va însemna recunoașterea binemeritată.

— Tovarășe ministru, una din ideile secretarului general al partidului este și aceasta : să primim de la alte popoare, trebuie mai întîi să și oferim. Ce oferim, mai nou, în domeniul medicinei, al farmacologiei românești ?

— În primul rînd noi dăm cel mai de preț lucru care se poate da : experiență umană. În momentul de față, un mare număr de studenți străini, din aproape 80 de țări, studiază la facultățile de medicină din România, un număr mare de medici se perfecționează și se specializează în unitățile noastre. Este contribuția noastră cea mai de preț pentru ajutorul, mai ales, al țărilor în curs de dezvoltare. În același timp, este mîndria medicinei noastre — de a avea elevi răspîndiți pe tot pămîntul. Apoi, un mare număr de medici lucrează în străinătate prin contract, sînt solicitați în multe țări tocmai datorită înaltului nivel profesional, seriozității și competenței cu care își desfășoară activitatea.

Există numeroase proiecte de colaborare și de rezolvare în comun a unor probleme de cercetare fundamentală și clinică între institutele românești și institutele de specialitate din alte țări.

La acestea se adaugă schimburile de experiență, vizitele de documentare și manifestările științifice la care medicii noștri au reținut atenția cadrelor de specialitate străine, ceea ce a dus atît la cunoașterea mai bine a medicinei românești peste hotare, cît și la progresul științei medicale în general.

— De cînd sînteți ministrul sănătății, multe din problemele promovării noului în medicină și-au găsit rezolvarea, altele sînt — credem — pe cale de rezolvare. Ce mai intenționați în acest sens ?

— De cîte ori trebuie să răspund la o asemenea întrebare, îmi amintesc de Maurice Meterlinck (laureat al Premiului Nobel) care afirma : „La fiecare răspîntie de drum care duce spre viitor, tradiția a pus împotriva fiecăruia dintre noi 10 000 de oameni care să păzească trecutul". Noul pătrunde greu și, așa cum am mai spus, în biologie intră și mai greu. Un farmacist spunea că pentru un medicament nou care să intre în practică, sînt necesari zece ani de muncă încordată și 10 000 de idei inițiale, din care numai una ajunge la realizare. Ce vreau să spun ? Vreau să spun că noul ne surprinde uneori, ne obligă să ne adaptăm și nu întotdeauna găsim resursele necesare adaptării mai rapide. Adaptarea la o situație nouă presupune efort. Cert este că noul în medicină își face loc mai greu decît în științele tehnice și pentru faptul că rezultatele se văd mai tîrziu. De aceea, se impune mai multă prudență decît în alte domenii de activitate, prudență pe care o promovez și căreia îi rămîn fidel și atunci cînd unele subiectivisme își fac loc în aprecierea noului.

— De acord cu prudența, dar o confruntare trebuie să existe, o confruntare loială.

— Am fost și sîntem în continuare confruntați cu idei noi, cu medicamente și metode noi. Ministerul Sănătății este receptiv și le acordă toată atenția și a organizat la nivelul Academiei de Științe Medicale o comisie care le triază, selecționează și celor care au perspectivă, le creează un cadru corespunzător. În medicină afirmațiile trebuie făcute mai cu prudență, pentru a nu trezi optimism prematur în rîndul pacienților. Nimic nu este mai dureros de acceptat decît nădejdea spulberată a unui bolnav, mai ales

■ Planurile pe termen lung sînt indispensabile pentru dezvoltarea medicinei noastre ■ Importanța transplantelor constă în pasul înainte făcut pe plan științific ■ Avem chirurgi de mare reputație, cu care s-ar putea mîndri orice țară din lume ■ Noul ne surprinde uneori, ne obligă să ne adaptăm și nu întotdeauna găsim resursele necesare adaptării mai rapide ■ Un institut pentru valorificarea superioară a plantelor medicinale ■ Dacă vom crește gradul de pregătire și de educație sanitară al mamelor, al întregii populații, vom asista la o adevărată revoluție în medicină.

cînd boala este grea. Din acest punct de vedere, acordînd în continuare atenție serioasă analizării ideilor noi, trebuie să nu lăsăm să ajungă la bolnavi decît ceea ce este dovedit pe baze științifice ca eficient și profitabil.

— Sînteți mulțumit cum se folosesc, se promovează pe piața externă medicamentele românești brevetate ?

— Am putea face mult mai mult din acest punct de vedere ; dacă am ști să impunem ceea ce facem, pentru că le facem bine și nu sînt cu nimic mai prejos decît ceea ce se utilizează pe piața internațională. Am în vedere și Gerovitalul, Boicilul, Covalitinul, Ulcosilvanilul, Ulcacetamida, Clonidina, Apilarnilul și multe altele. Mai mult decît atît, cumpărăm, plătind bani grei, ceea ce am putea să facem cu posibilitățile noastre. Avem sarcină din partea conducerii de partid și de stat să folosim mai bine inteligența medicală românească, să folosim mai bine baza de materii prime naturale care este incomplet folosită, precum și specialiștii pe care îi avem în acest domeniu. Aș aminti doar cîteva nume : prof. Dumitru Dobrescu, prof. Ioan Simitti, prof. Victor Zota, prof. Mircea Iovu. Vreau să spun că noi avem specialiști de reputație care ar putea să producă, prin sinteze originale, mult mai mult decît facem astăzi. Nu le-am pus încă la dispoziție tot ceea ce trebuie, dar am luat măsuri și așteptăm rezultatele. Dealtfel, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a trasat sarcina clară de a organiza un institut pentru valorificarea superioară a plantelor medicinale.

— Care este rolul cadrelor medicale din domeniul cercetării, în noua etapă de exigență pentru sănătatea publică din România ?

— Vorbind strict prin prisma sarcinilor Ministerului Sănătății, cercetarea noastră medicală trebuie reorientată într-un sens mai pragmatic. Nu vreau să se creadă că minimalizez cercetarea fundamentală, dar pentru etapa noastră actuală de dezvoltare avem nevoie de cercetări care să se răsfrîngă în practică prin elemente pozitive, concrete. Institutele noastre — și avem multe — trebuie să cunoască mai bine realitatea și să vină cu soluții. Ministerul Sănătății este alcătuit din puțini specialiști și trebuie să-și bazeze activitatea, în cadrul legal pe care îl avem, pe informațiile, sugestiile, propunerile și datele furnizate de institutele de specialitate. Cercetarea care nu se repercută asupra practicii este un non-sens.

— Ce credeți despre medicina tradițională ? În ce măsură se valorifică ea astăzi ?

— Avem o medicină tradițională care, de fapt, nu s-a concretizat prin metode coerente, așa cum ar fi acupunctura, dar care reprezintă totalitatea îngrijirilor acordate de altcineva decît de medic. Doresc să fac o precizare : primul medic al familiei este mama. Mama a fost primul nostru medic care ne-a pus prima cataplasmă, ne-a dat un sirop calmant, ne-a făcut o frecție sau ne-a dat un decoct de plante pentru a trata o dispepsie. Dacă astăzi noi vom crește gradul de pregătire și de educație sanitară al mamelor, al întregii populații, vom asista la o adevărată revoluție în medicină.

Revenind la medicina tradițională, ea nu poate fi echivalată nici cu descîntecele, nici cu unele practici mistice, ci cu măsurile de ocrotirea sănătății bazate pe observații naturale, bazate pe experimente, bazate pe folosirea mijloacelor pe care natura le pune la dispoziție : plante medicinale, apă, cură de aer, cură de soare etc. Medicina tradițională nu are nimic peiorativ în ea. Este solid bazată p. observație, care în fond este primul pas către fenomenul științific.

— O întrebare mai generală, pe care o pun omului de știință, omului politic, omului de stat : ce credeți că trebuie făcut pentru apărarea naturii umane, în conjunctura aceasta de agresivitate a tehnicii, a forțelor necivilizatoare ? Mă gîndesc că starea de sănătate a omului depinde și de climatul în care se dezvoltă, în mare măsură.

— Dealtfel, aici sînt mai multe întrebări. Dacă aș spune că civilizația își creează concomitent și elemente de distrugere, aș spune o platitudine. În condițiile intelectualizării excesive, în condițiile unui efort permanent și prea rapid de adaptare, ființa umană răspunde uneori paradoxal sau nu mai răspunde deloc. Afirmației lui Roy Emerson trebuie să-i acordăm mai multă atenție („În natură nimic nu se dă, totul se plătește"). Înseamnă ca trebuie să fim mai atenți cu propria noastră sănătate. De fapt nimeni nu este perfect sănătos. Un umorist a spus „mă aflu în stare patologică de sănătate perfectă". Aceasta înseamnă că toți avem mici supărări, mici suferințe, dar esențial este ca echilibrul biologic general și mintal să fie păstrat, esențial este să avem capacitatea de muncă conservată. Și fiindcă m-ați întrebat ce poate să contribuie la echilibrul ființei umane, personal cred că munca este cel mai important factor de echilibru. Cel mai mare handicap al nostru este lipsa exercițiului fizic și intercalarea unei perioade de activitate fizică ar avea nu numai efectul cunoscut asupra sedentarismului, dar ar stimula și capacitățile de adaptare ale organismului.

Ca ființă superior organizată, omul reprezintă, pînă în prezent, cea mai de sus treaptă a evoluției în biologie. Plecînd de la faptul că această evoluție este totuși limitată și că resursele naturale sînt și ele limitate, cred că trebuie regîndit un echilibru între om și natură.

Ca medic, cred că pacea este esențială, iar cursa înarmărilor antiumană. Războiul ar fi azi un suicid planetar și bine înțeles un non-sens, o aberație. „Inter arma silent musae", dicton inexact, deoarece între arme nu tac numai muzele, ci tace totul și chiar pentru totdeauna. De aceea, prin menirea noastră, trebuie să fim primii în lupta pentru pace. Dealtfel, dictonul latin „Si vis pacem para bellum" trebuie oricum pus în cel mai bun sens, adică „Si vis pacem, para pacem".

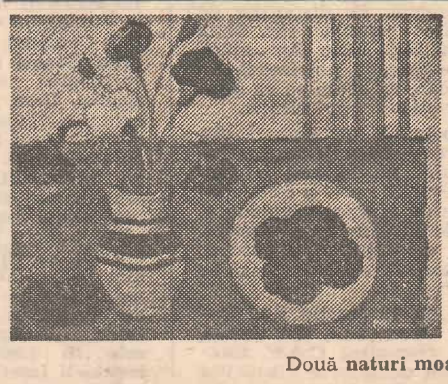

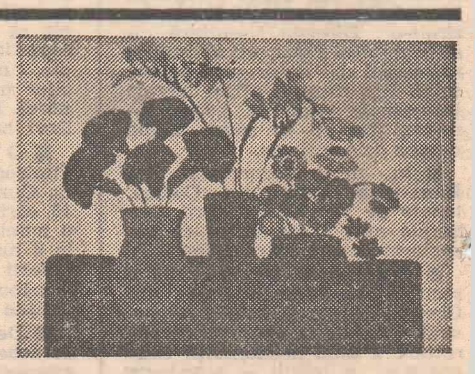

Două **naturi moarte** de Octavia Berca

CORNELIA DEGERATU

Absolventă a Facultăţii de medicină Bucureşti, promoţia 1959. Din anul 1962 şi pînă în prezent, lucrează în cadrul Institutului de medicină fizică, balneoclimatologie şi recuperare medicală Bucureşti, mai întîi ca specialist în balneofizioterapie şi recuperare medicală, apoi, ca medic primar, şef de secţie, iar din 1978 director de institut. Este doctor în ştiinţe medicale din 1971. Are peste 70 de lucrări în specialitate, iar în prezent, sub tipar, o monografie care tratează o noutate în materie — „Algoneurodistrofia".

„PROBLEMA NU E ATIT SĂ DESCOPERIM NOI SURSE, CIT SĂ LE VALORIFICĂM PE CELE EXISTENTE"

● Nămolul terapeutic, adevărat tezaur de sănătate, ar trebui exploatat mai raţional ● Înfiinţarea Comisiei interdepartamentale de protecţie şi exploatare a factorilor naturali, un important pas înainte ● Reglementările nu sînt totdeauna respectate

— Care sînt, stimată tovarăşă doctor Degeratu, preocupările specialiştilor din institutul pe care îl conduceţi ?

— Avem o largă arie de manifestare. Ca institutul nostru are sarcini complexe privind acordarea asistenţei medicale ; sarcini de cercetare a mecanismelor de acţiune, a factorilor fizici, artificiali şi a celor naturali, plus studii de eficienţă a acestora şi de descoperire a noi factori. Facem, totodată, studii de conservare a factorilor naturali, deci, de exploatare raţională şi de protecţie a lor, de stabilitate a apelor minerale. Institutului nostru îi revine şi sarcina îndrumării metodologice a tuturor staţiunilor mari — 30 de interes general şi încă 60 de interes local — îndrumarea serviciilor de terapie şi recuperare medicală din toate judeţele ţării. Specialişti ai institutului nostru sînt nu numai medici, ci şi hidrogeologi, specialişti în balneotehnică, arhitecţi, fizicieni, chimişti, al căror scop final este traducerea cercetărilor noastre în practică, sesizarea problemelor legate de protecţia factorilor naturali, de exploatarea lor neraţională...

— Ne vine în minte Techirghiolul sub aspectul exploatării neraţionale a nămolului.

— Din păcate, nu numai Techirghiolul ! Sînt încă multe probleme deschise, şi ele nu privesc numai lacurile arhicunoscute, ci şi alte zeci încă necunoscute de marele public, care ar putea însă beneficia de ele şi ale căror proprietăţi curative excelente cercetătorii noştri le-au descoperit. Nămolul însă se exploatează încă neraţional. Exploatarea lui se face încă primitiv — echipele de nămolari îl scot încă cu găleţile. Nu avem încă instalaţii adecvate pentru nămoluri ! Techirghiolul a ajuns la o creştere îngrijorătoare a nivelului. Există pericolul ca lacul să deverseze în mare. Dacă se va ajunge aici se va pierde o cantitate incomensurabilă de săruri şi de biomasă — agenţii generatori ai nămolului.

— Ce ar fi de făcut ?

— Soluţia ar fi interceptarea fluxului de apă dulce din zonele circumlacustre şi, eventual; de pe fundul lacului. Pentru că, se pare, Techirghiolul este alimentat şi de nişte izvoare de fund.

— Revenind la problema utilajelor necesare pentru buna întreţinere a lacurilor sărate, s-ar putea spune că încă trăim sub imperiul lui „merge şi aşa, cu găleata". Ce credeţi că se poate face pentru urnirea lucrurilor în sensul perfecţionării lor ?

— Exploatînd oarecum la întîmplare, fără suficientă viziune ştiinţifică şi prevedere, ne vom păgubi singuri. Se impune concentrarea tuturor eforturilor, într-un cadru organizat, pentru realizarea unor utilaje cu adevărat corespunzătoare, prin folosirea cărora să eliminăm pierderile în exploatare. Spun organizat deoarece, dacă, pînă acum, nu prea aveam pe cine să tragem la răspundere în materie de bună exploatare a factorilor naturali, de acum, prin noul cadru format, zăcămintele hidrominerale au fost repartizate unor beneficiari concreţi, care urmează să răspundă de cercetarea, protecţia şi valorificarea factorilor terapeutici naturali.

— La ce anume vă referiţi ?

— La înfiinţarea în urmă cu aproape un an a Comisiei interdepartamentale de protecţie şi exploatare a factorilor naturali, tutelată de Consiliul Sanitar Superior, comisie care adună la masa tratativelor, luîndu-se hotăriri comune, toţi factorii implicaţi în această problemă deosebit de importantă pentru ţară.

— Înţelegem că putem vorbi de acum de o coordonare unitară.

— Într-adevăr ! Prin înfiinţarea ei, s-a şi trecut la rezolvarea unei probleme de esenţă, cea a atribuirii zăcămintelor hidrominerale. Aproape 140 de zăcăminte au fost deja analizate juridic şi economic, fiind nominalizate unităţile cărora li s-a făcut atribuirea. Pot să vă spun că, prin această măsură, s-a luat deja startul în privinţa studiilor de optimizări în domeniul exploatării, cît şi în privinţa documentaţiilor de exploatare.

— Pînă cînd vor apărea acele documentaţii de exploatare a fiecărui zăcămînt în parte, de care vorbeaţi, va mai trece ceva timp. Ce credeţi că trebuie făcut pînă atunci ?

— Să se respecte cu stricteţe reglementările date de Ministerul Geologiei şi Ministerul Sănătăţii. Acolo unde vor apărea cazuri speciale, să fie supuse, în continuare, comisiei interdepartamentale, mai ales că, de acum, se ştie clar cine răspunde de un zăcămînt sau de altul.

GEORGETA ŞTEFANESCU ■

DE CE SE ÎNTÎRZIE PRODUCEREA medicamentelor apifitoterapice ?

Totul a plecat de la o idee, pe care Tamara Păunescu a avut-o înaintea altora. Azi, cînd redutabile firme de medicamente din Elveţia, Franţa etc. manifestă un deosebit şi concret interes faţă de realizările cercetătoarei româncе, e de datoria noastră să subliniem că ideea Tamarei Păunescu, de a amesteca extracte de plante cu produse apicole, a fost cu adevărat prima pe plan mondial. Dealtfel, mai multe brevete de invenţie consfinţesc această prioritate. Accesibile biochimismului uman, tocmai datorită originii lor naturale, uşor de procurat şi ieftine, medicamentele obţinute din amestecurile respective, numite apifitoterapice, s-au dovedit eficace într-o gamă largă de afecţiuni, conducînd la ameliorări şi chiar la vindecări dintre cele mai spectaculoase. Cauza lor, a unei noi arme în arsenalul luptei pentru sănătate, a fost îmbrăţişată nu doar de „Flacăra", care a pledat pentru ele de la bun început, ci şi de numeroase personalităţi ale vieţii noastre medicale, ca reputaţii profesori Valerian Popescu, Petre Firu, Ştefan Berceanu ş.a. Despre toate astea am scris la timpul potrivit, nu mai revenim. Înainte de a trece însă mai departe, să ne fie permis să reproducem concluziile unei cercetări, e drept ceva mai vechi, dar care ne-a parvenit abia acum, efectuate în cadrul Clinicii de chirurgie maxilo-facială a Facultăţii de stomatologie din Bucureşti, sub conducerea profesorului Valerian Popescu (+ dr. Ion Maftei şi dr. Ioana Ilie cu) :

„Utilizarea unor preparate apifitoterapice, realizate prin asocierea unor extrase din propolis, păstură şi specii vegetale, pentru tratamentul unor bolnavi cu radioepitelite ale mucoasei bucale, necroze întinse ale părţilor moi sau osteoradionceroze ale maxilarelor, a condus la următoarele rezultate, pe care le considerăm încurajatoare :

1. tendinţa de limitare a extensiei progresive a leziunilor ;

2. delimitarea rapidă şi eliminarea sechelelor osoase ;

3. limitarea proceselor inflamatorii supraadăugate ;

4. stimularea proceselor reparatorii ;

5. ameliorarea stării generale ;

6. absenţa manifestărilor adverse.

Rezultatele clinice observate recomandă preparatele apifitoterapice ca adjuvante utile în tratamentul unor accidente postradioterapice, determinîndu-ne să le includem în categoria radioprotectoarelor".

Iată deci, limpede, palpabilă, o nouă dovadă în favoarea apifitoterapiei, ultima dintr-un „dosar" voluminos. Lucrarea de mai sus, ca şi altele citate în decursul timpului în această pagină, precizează statutul medicamentelor în discuţie, ele trebuind privite nu ca panaceu, dealtfel inventatoarea s-a ferit să cadă într-o asemenea capcană, cît ca adjuvante folositoare în combaterea diferitelor afecţiuni. Adjuvante, repetăm, naturale, eficace, ieftine, capabile să înlocuiască, în multe cazuri şi cu rezultate terapeutice notabile, medicamentele de sinteză, acestea fiind, pe de-o parte, mai greu de suportat de către organism şi, pe de alta, mai costisitoare, achiziţionate din import.

Numai că, în pofida acestor virtuţi, demonstrate şi răsdemonstrate, preparatele Tamarei Păunescu nu se găsesc, nici azi, în farmacii, la îndemîna bolnavilor ? ! Zicem nici azi pentru că era de aşteptat, după înfiinţarea unui laborator specializat în cadrul Institutului de virusologie „Ştefan S. Nicolau" din Capitală, ca ritmul de producere a medicamentelor să crească, în aşa fel încît drumul lor către farmacii să se scurteze. Din păcate, nu s-a întîmplat aşa, deşi de la întemeierea laboratorului, pus sub nemijlocita conducere a inventatoarei, au trecut 4 ani ? ! Sigur, s-au făcut unii paşi înainte, dar aceştia s-au realizat şi se realizează mai ales la nivelul laboratorului, alte organisme implicate, îndeobşte Institutul pentru controlul de stat al medicamentului şi cercetări farmaceutice, grăbindu-se în ritm de melc ? ! Cum se poate explica altfel faptul că produsul „Apifitol T", a cărui şarjă zero a fost elaborată încă din luna februarie în cadrul Întreprinderii „Biofarm", n-a primit nici la această oră avizul necesar fabricaţiei ? ! Deşi cu acţiuni benefice în insuficienţe medulare, în hepatite, în anemii, în complicaţii infecţioase, în pielonefrite etc, biostimulatorul respectiv e plimbat dintr-o parte într-alta, spre deruta inventatoarei care, pe bună dreptate, nu mai înţelege nimic ? ! „Apifitolul T" e privit, ne spunea mai deunăzi Tamara Păunescu, ca şi cînd, realizîndu-l, l-aş folosi pentru mine şi, cel mult, familia mea ? ! Am mai spus-o, o astfel de atitudine faţă de un produs nou, fie el „Apifitol T"i fie el oricare altul, e profund dăunătoare, aducînd importante prejudicii sănătăţii publice. Din păcate, tergiversările nu vizează numai „Apifitolul T", ci şi alte preparate apifitoterapice, care se găsesc de luni de zile, după ce vor fi primit aprobările medicale, în situaţia de a aştepta, de ce ?, pînă cînd ?, şarja zero. E cazul „Fobigelului", plăci şi suspensii indicate în tratamentul actinomicozei, al „Ciplomentului", tablete şi perle cu capacităţi hematopoetice, al „Anemosistanului", spray, soluţie şi suspensie cu acţiune hemostatică, al „Pianemului", fiole antihemoragice, al „Protilbostatului", soluţie, plăci şi tablete cu indicaţii în neoplazii, în sfîrşit, al „Ivstenolului", ovule cu valoare antiseptică şi antiinflamatoare, produse pe care autoarea le-a testat în terapia umană, obţinînd rezultate mai mult decît îmbucurătoare.

Numai că, uneori, greutăţile cu care colectivul de apifitoterapie se confundă, şi nu de ieri, de azi, sînt generate de comoditatea altora. Să dăm un exemplu. Ca să poată produce industrial „Apifitol T", Întreprinderea „Biofarm" are nevoie de normele tehnice de ramură pentru materiile prime componente, fagure negru, fagure cu păstură etc. Elaborarea acestora, pe baza normelor interne, era şi e obligaţia Institutului de cercetări apicole care, nu numai că n-a stabilit normele interne, lăsîndu-le pe seama Tamarei Păunescu, dar nu definitivează nici măcar normele tehnice de ramură ? ! Cu toate că, în urmă cu multe săptămîni, colectivul de apifitoterapie i-a pus la dispoziţie proiectele de normă internă ? ! În acelaşi impas se găseşte şi întocmirea caietului de sarcini pentru propolis. Sigur, institutul respectiv, ca oricare altul, are problemele lui, necazurile lui, dar situaţia medicamentelor apifitoterapice se cere, cît mai grabnic, soluţionată, nu în interesul unei persoane, cum eronat privesc unii chestiunea, ci în interesul nostru, al tuturor.

E momentul ca, prin eforturi unite, fără achitări de poliţe şi nejustificate invidii, extractele de plante cu produse apicole, aşa-zisele medicamente apifitoterapice, să ajungă neîntîrziat în farmacii.

Cine pune beţe în roatele Covalitinului?

N-am mai scris de mult despre medicamentul numit Covalitin, folosit cu rezultate notabile în tratamentul litiazei renale. Nu ne-am mai ocupat de el de cînd, în urmă cu aproape 3 ani, inventatoarea lui, dr. Tina Covaliu, era aleasă membru de onoare al Universităţii din Cairo. Firească, de atunci s-au întîmplat multe, dar apreciem că ne va fi greu, dacă nu imposibil, să le cuprindem pe toate revenind asupra temei. De aceea, ne vom referi în cele ce urmează numai la cîteva din succesele mai noi ale Covalitinului, fără a ocoli însă greutăţile cu care se confruntă, în cadrul Spitalului P.T.T. din Capitală şi nu numai acolo, secţia de Liză cationică pe care o conduce, ţinînd de Centrul de hematologie, Tina Covaliu.

În iunie 1981, medicamentul a fost omologat în U.R.S.S., ţara respectivă fiind a 11-a, după Spania, Franţa, Elveţia, Bulgaria etc, în care a pătruns în temeiul rezultatelor terapeutice obţinute. Dealtfel, tot în iunie 1981, cu ocazia unui simpozion internaţional organizat, cu acest subiect, la Bucureşti, academicianul Andrei Lopatkin, şeful şcolii sovietice de urologie, a comunicat concluziile la care a ajuns un urma administrării produsului original românesc pe un mare lot de bolnavi, concluzii întru totul favorabile Covalitinului. Pe aceeaşi linie s-a încheiat, recent, acţiunea de omologare a medicamentului şi în Italia, profesorul Arnaldo Mori, de la Universitatea „Gemelli" din Roma, finalizînd studiile clinice. Pe 8 iunie 1982, Tina Covaliu s-a întors din Finlanda. Ca invitată a firmei „Laaketuku Oy" a ţinut o serie de conferinţe despre Covalitin, la Spitalul Universităţii din Helsinki, la Spitalul Jorvin, la Spitalul Sairaala etc, expunerile cercetătoarei din România fiind primite cu maximum de interes. Drept urmare, a fost semnat un acord de exclusivitate pentru „înregistrarea, vînzarea şi distribuirea medicamentului original românesc", o nouă dovadă a preţuirii de care se bucură pe plan internaţional Covalitinul şi, implicit, inteligenţa şcolii româneşti de medicină. Notînd că, între altele, profesorul pakistanez Manzoor Ahmed Qureshi a vizitat, nu demult, secţia condusă de Tina Covaliu, exprimîndu-şi dorinţa fermă de a încheia o colaborare de lungă durată între aceasta şi Policlinica „Al Karam" din Karaci e evident că produsul în discuţie a încetat să mai fie o chestiune strictă a celei care l-a realizat, el căpătînd o importanţă mai mare, fiind şi o serioasă sursă de prestigiu pentru ţară.

În continuare, agenda doctorului chimist Tina Covaliu e încărcată. Inventatoarea a plecat, de cîteva zile, în Olanda, unde urmează să ia parte, ca invitată a reputatului profesor De Bruyn, la o manifestare ştiinţifică de litiază renală programată la Maastricht. Din Olanda, se va opri la Paris, ca oaspete al profesorului Maurice Camey, şeful serviciului de urologie de la Spitalul „Foch", specialist ce foloseşte, de cîtva timp, Covalitinul în cadrul tratamentelor sale. Ca o curiozitate, să menţionăm că între cei care au beneficiat de Covalitin, simţindu-se foarte bine, se află şi celebrul creator de modă Ted Lapidus. Tot în calitate de invitată, Tina Covaliu urmează să participe, între 5 şi 10 septembrie, la cel de-al XIX-lea Congres al Societăţii internaţionale de urologie, cu care prilej va înfăţişa, la San Francisco, date legate de succesele terapeutice ale medicamentului românesc.

Cercetătoarea ar avea, şi are, suficiente motive de satisfacţie, fiind mîndră că poate contribui, după puterile sale, la afirmarea medicinei româneşti peste hotare. Dacă are satisfacţii, ea are, din păcate, şi unele necazuri, fiind uneori tracasată, sicanată. Secţia de care răspunde, deşi ţine de Centrul de hematologie (director dr. doc. Vlad Apăteanu), e găzduită într-o aripă a Spitalului P.T.T. din Capitală (director dr. Gabriela Sandu). Ţinuta ei e, în prezent, remarcabilă, dar puţini sînt cei care ştiu că mare parte din mobilier, mochetă, oglinzi, canapele etc, au fost cumpărate pe banii doctoriţei Covaliu ? ! Un întreg dosar de chitanţe poate depune mărturie în acest sens. Deşi eficienţa secţiei e, de asemenea, ridicată (cele 80 de paturi au un indice de utilizare de 91 la sută, media pe reţea fiind de 85—90), în incinta ei tratîndu-se deopotrivă pacienţi români şi străini, ultimii sosiţi special din Italia, Kuweit, U.R.S.S., Grecia, Iugoslavia etc., spaţiile ei sînt, tot timpul, ameninţate cu restringerea ? ! Cu toate că există, în cadrul spitalului, o Convenţie care delimitează, sub semnătura celor 2 directori şi, firească, sub cea a Tinei Covaliu, spaţiile şi sarcinile tuturor secţiilor, cea de Liză cationică se găseşte, din nou, în situaţia de a i se solicita să mai cedeze din încăperi ? ! Asta după ce, în urmă cu cîteva săptămîni, Tina Covaliu a manifestat înţelegere, renunţînd la unele spaţii ? ! Am mai spus-o şi o repetăm, inteligenţă avem, dar nu ştim totdeauna s-o valorificăm cu maximă eficienţă, cum altfel ar trebui interpretate toate aceste beţe puse în roţile Covalitinului ? !

Ar mai fi o problemă. Secţia are, pe lîngă şefa ei, doctor în chimie şi cercetător ştiinţific gradul I, alte două cercetătoare, dr. Lavinia Ţiţirigă şi dr. Adriana Poenaru, precum şi un medic, dr. George Şubinski, pe linie de consiliu popular. Un al cincilea post există, dar el e, de mai multă vreme, vacant, ceea ce, desigur, încarcă foarte tare obligaţiile celor în activitate, cu atît mai mult cu cît dr. Ţiţirigă e suferindă, lipsind adesea, iar dr. Poenaru urmează un curs de specializare la Spitalul „Fundeni". Cum şi dr. Covaliu circulă frecvent în străinătate, concluzia e simplă, postul liber trebuie, cît mai urgent, ocupat ! S-au întreprins în această direcţie tot felul de diligenţe, solicitîndu-se scoaterea lui la concurs, dar Academia de Ştiinţe Medicale a tot aminat rezolvarea acestei cereri, cu atît mai îndreptăţită cu cît, reamintim, Liza cationică deţine mai multe contracte ferme de cercetare. Atît în ţară, cu Academia de Ştiinţe Medicale, cu Întreprinderea de medicamente Bucureşti etc. cît şi în străinătate, acestea din urmă, 11 la număr, implicînd prestigiul întregii şcoli româneşti de medicină. Un prestigiu care, nu-i aşa, se cere întărit, consolidat, ci nu compromis.

OVIDIU IOANIŢOAIA ■

Salonul clandestin

Pe căi absconse dar senine, Ion Coman din Constanța a primit — acum vreo opt ani — autorizație de construcție, pe str. Unirii nr. 25, pentru o casă cu... salon de dans. **„Destinată, cum ne scriu locuitori ai cartierului, închirierii pentru nunți, botezuri și alte petreceri". „Deși noi am rugat să se condiționeze această construcție, întrucît sîntem oameni ai muncii, avem familii și copii și avem nevoie de odihna cuvenită, nu am fost luați în seamă. Din partea Consiliului popular municipal nu am primit nici un sprijin ci numai sfaturi".**

Și astfel, la adăpostul lipsei de fermitate a celor meniți să întronceze ordinea publică și legalitatea, Ion Coman se simte invulnerabil, mai mult, se simte încurajat în acțiunea sa clandestină. De opt ani își sfidează concetățenii (și chiar primăria orașului) și, în str. Unirii, în fiecare simbătă și duminică, uneori chiar și în mijlocul săptăminii, au loc nunți, botezuri, cheluri, chiolhanuri, muzică cu stația de amplificare dusă pînă dincolo de decibelii suportabili de urechile omenești, scoțind „la pepeni" și cei mai tari nervi. Cam tot de atîția ani, exasperați, cetățenii adresează memorii forurilor locale care le dau dreptate și iau măsuri numai pe jumătate. Precum putem citi în răspunsul (nr. 871 din 15 mai 1980) al Comitetului Executiv al Consiliului popular municipal Constanța : „În repetate rînduri proprietarul locuinței din str. Unirii nr. 25, tov. Coman Ion, a fost atenționat, amendat contravențional și impus retroactiv pentru venitul realizat din activitatea evazionistă de închirieri, fără ca această acțiune să-l determine să înceteze activitatea. Față de această situație, organul financiar al Comitetului Executiv al Consiliului popular al municipiului Constanța a intervenit la oficiul juridic pentru ca numitul Coman Ion să fie deferit organului de cercetare penală în baza prevederilor art. 10, Legea 13/1968. Totodată, Inspecția financiară va continua să urmărească și să aplice amenzile contravenționale numitului Coman I". Dacă a fost ori nu cercetat penal nu știm, dar știm că nu-l impresionează amenzile, le plătește și gata, afacerile merg mai departe. Recidivistul are experiență — lumea reclamă, primăria emite hîrtii... el merge mai departe. Nu e el omul să se sperie de o... amendă, în rest numai vorbe, nimeni — se pare — n-a îndrăznit încă să aplice întocmai legile pentru a pedepsi cum se cuvine un evazionist fiscal înrăit, un recidivist în închirieri clandestine de localuri pentru petreceri (deși lucrurile sînt perfect reglementate), un recidivist în sfidarea ordinii publice, unde iarăși avem legi și reglementări ferme. Din adresa nr. 178 R din 9 octombrie 1980 mai aflăm că are „în proprietate 2 locuințe neînstrăinate în termen de 1 an de zile de la dobîndire. I s-a întocmit documentație în vederea trecerii în proprietatea statului a celei de a doua locuințe în condițiile articolului 56 aliniatul 2 din Legea nr. 4/1973". Dar nu cea cu salonul clandestin care prosperă, prosperă în continuare. S-au adresat cetățenii și Miliției municipiului Constanța de unde au primit răspunsuri similare cu cele de la consiliul popular : „Din verificările efectuate de către noi s-a stabilit că cele sesizate de către dvs. se confirmă, fapt pentru care s-au luat măsuri impotriva celui în cauză". (Adresa nr. 100 004 din 13 ianuarie 1982). Ce fel de măsuri, cît de eficace ?, din moment ce afacerile sînt în floare ! Pînă cînd ?

Pînă cînd, tovarăși lucrători ai Consiliului popular al municipiului Constanța, se pot îngădui actele și faptele antisociale ale unui ins care pulverizează sonor și moral cartierul, ordinea publică, încălcînd normele vieții noastre sociale ? Nu e timpul luării unor măsuri reale, în fapt, nu doar pe hîrtie ? Nu este ionic pentru opinia publică a orașului faptul că un om care încalcă legile țării rămîne mereu nepedepsit.

CICI IORDACHE ■

Feriți-le casa!

Doi soți — Floarea Sîrbol și Nicolae Stoica din satul Teiș, comuna Sotînga, județul Dîmbovița — au economisit cinstit din retribuții și au hotărît să-și construiască o casă pentru ei și pentru cei patru copii ai lor. Pe 5 martie 1977 au cumpărat cinci prăjini de teren (340 mp). După ce au strîns o parte din materiale s-au dus la consiliul popular și au solicitat autorizația de construcție. Au căpătat-o (nr. 35 din 30 octombrie 1978). Au ridicat primul nivel și nimeni din cei în drept nu le-a reproșat că ar fi greșit cu ceva. Afară de doi reprezentanți ai I.R.E. Ploiești care, **după** vreo lună i-au anunțat că vor trece peste casa lor cu linia de înaltă tensiune. Floarea și Nicolae se sperie că au cheltuit banii degeaba. Pierd timpul pe la audiențe. Scriu la Sectorul de sistematizare și arhitectură al Consiliului popular al municipiului Tîrgoviște. Care le răspunde (nr. 180/659 — dosar IV/20) la 4 iulie 1980 : „În urma deplasării organelor de specialitate la fața locului, s-a constatat că linia electrică de 220 KV Tîrgoviște — Doicești nu afectează proprietatea dv., ultimul fir trecînd actualmente pe la limita proprietății vecine. Ținînd cont că în autorizația nr. 35 din 30 octombrie 1978 privind construirea unei locuințe cu P+1 nivel, eliberată de Consiliul popular Șotînga s-a avut în vedere o distanță legală de prestație față de linia electrică, considerăm că scrisoarea dv. este întemeiată și că puteți continua lucrările de construcție pentru terminarea locuinței dv. Semnează șef-sector arh. Constantin Valeriu".

Clar, nu ? Așa au crezut și soții Floarea și Nicolae, și-și continuă lucrările la casă în ritmul propriu retribuțiilor lor de oameni ai muncii și de părinți a patru copii. Clar, nu ? Ei bine, nu ! De ce ? Pentru că iar vin tovarășii de la I.R.E. Ploiești. Și iar amenință cu demolarea casei. Și iar audiențe. Și iar sesizări. Și iar răspuns : (nr. 1 479/1981) : „În urma deplasării organelor de specialitate la fața locului s-a constatat că linia electrică de 220 KV Tîrgoviște — Șotînga nu afectează proprietatea dv., ultimul fir trecînd actualmente la limita proprietății vecine... Puteți continua construcția pentru terminarea locuinței. Semnează arh. Dumitru Gheorghe, șef secție la S.S.A.G. din Consiliul popular al județului Dîmbovița".

Clar, nu ? Așa au crezut și soții Floarea și Nicolae, și primul lor copil de 18 ani, și ultimul lor copil de 7 ani. Și-au muncit și și-au mai ridicat cuibul pînă la acoperiș. Clar ? Ei bine, nu ! De ce ? Pentru că, din nou, printr-o adresă oficială sînt îndrumați la I.R.E. Ploiești. Care — scurt — scrie pe planul casei : **să fie demolată pînă la 30 iunie 1982 !**

Clar, nu ? Ei bine, nu. Soții Floarea și Nicolae și cei patru copii ai lor ne scriu : „Vă mulțumim din suflet pentru ajutorul ce ni-l veți da, sperînd că nu vreți să luați viața a șase persoane deodată. Această agonisire este munca noastră".

Subscriem. Stimați tovarăși, vă rugăm feriți-le casa. Așa este moral, legal și normal. Dacă din cine știe care rațiuni vreți totuși s-o demolați, atunci — stimați tovarăși care ați tot semnat autorizații de construcție — faceți bine și plătiți exact cît face „viața a șase persoane". Dacă știți cît costă o viață, înmulțiți cu șase și veți obține prețul — moral și normal — al acelei case din satul Teiș, oprită-n acoperiș...

MIRCEA BUNEA ■

O instalație termică mai ieftină decît 26 de procese!

Cel mai interesant aspect al oricărei anchete cred a fi ardoarea cu care fiecare dintre „părți" își susține cauza, indiferent de mijloacele la care recurge. În fond, orice poate constitui un argument nu este lăsat de o parte. Fiecare relatare pare logică, încărcată de sinceritate și bun simț și ești, rînd pe rînd, tentat să dai dreptate celor pe care-i asculți. Dar, toate aceste manevre se destramă în fața dovezilor reale, a actelor scrise, cu alte cuvinte. Abandonînd însă, pentru moment, aceste considerente îmi îngădui să observ cît de grav se poate contorsiona judecata unor oameni, dealtfel întru totul normali, cînd sînt angajați într-o pledoarie subiectivă. Acesta mi se pare a fi miezul multor, celor mai multe conflicte ivite între unii cetățeni.

Care este, în fapt, subiectul anchetei de față ?

Patru proprietari, a tot atîtea apartamente, din clădirea de pe strada Romulus nr. 47, s-au hotărît, încă din 1976, să colaboreze pentru realizarea unei instalații centrale de încălzire a locuințelor pe care le dețin. În acest scop Mircea Ion, Manole Șumcă, Ghimici Gheorghe și Gheorghe Boboc întocmesc și semnează o convenție clară. Dar de la acea dată și pînă astăzi s-au desfășurat nu mai puțin de 26 de procese, cel dintîi început în 1976, ultimul încheiat în 1981, printr-o hotărîre definitivă asupra legalității căreia s-a pronunțat și Procuratura Generală.

Cine a declanșat acest fluviu de conflicte ajuns în fața instanțelor ? Familiile Ghimici și Boboc, care consideră că au fost îndepărtate de la transpunerea în viață a intențiilor comune, din 1976, de către ceilalți proprietari. „Sînt oameni răi și or să ne bage în mormînt", afirmă cei doi soți Ghimici și Boboc. Viața lor a devenit un calvar și, dacă ar putea, și-ar căuta altă locuință. Dreptatea e numai și numai de partea lor. Ei au vrut să contribuie la realizarea instalației, dar ceilalți au făcut-o în secret, le-au așezat rezervorul sub dormitor producîndu-le grave „prejudicii morale și materiale", n-au ținut cont și de interesele celorlalți de a avea căldură, se lucrează chiar sub ferestrele lor (familia Boboc, cealaltă locuind la etaj unde resimte, de asemeni, neplăcerile celor de la parter).

Abordînd problema în această ordine, adică vorbind întîi cu cei care s-au plîns justiției, ești tentat să-i crezi, mai ales că dintr-o sacoșă, plină ochi, sînt scoase documentele multiplelor procese. Paginile sînt răsfoite cu dexteritate, fiecare dintre ele părînd a fi cunoscută în amănuntul ei minor ca și în semnificația sa majoră. Toate bune și frumoase (vorba vine „frumoase") numai că din acele acte, ca și din cele consultate la tribunal sau în casa familiei Șumcă rezultă cu totul altceva decît ne-au spus primii interlocutori. Și anume (rezumînd la maximum) : cei care au rupt convenția inițială, de acum 6 ani, au fost Boboc și Ghimici, pe care nimeni și nimic nu i-a împiedicat să-și execute lucrările necesare în propriile apartamente, înțelegerea celor patru vizînd doar cele comune, adică centrala în sine ; întîrzierea cu care s-a purces la executarea instalațiilor (începutul a avut loc în luna mai a acestui an) li s-a datorat, avînd net caracterul de șicană ; solicitarea tribunalelor s-a făcut și pentru anularea unor autorizații deja obținute (altă modalitate de a obstrucționa o intenție la un moment dat comună celor patru familii) etc., etc. Nimic din întregul arsenal posibil, menit să blocheze introducerea instalațiilor în clădirea de pe strada Romulus 47, nu a fost neglijat. S-a invocat desființarea fostei spălătorii, deși instanțele au constatat, la fața locului, că aceasta nu a fost dotată și folosită nicicînd ca atare, spațiul respectiv, destinat acum (50 la sută din suprafața existentă) rezervorului, prezentîndu-se, la data controlului, ca un loc fetid, sursă de infecție și paraziți de tot felul. Inventivitatea familiilor Boboc și Ghimici s-a extins în sens negativ, firește, ele procedînd și la desființarea unei instalații sanitare amplasate la mansardă, pe scara de serviciu. Afirmațiile binevoitoare, dorința de conciliere cu vecinii se destramă în fața celor două procese verbale întocmite de executorii sosiți la această adresă, în vederea aplicării celor stabilite de instanțe și în care atît Mihai Ciocan cît și colegul său Tucă Alexandru specifică amenințările proferate și de Ghimici și de Boboc și care au mers pînă la amenințarea cu blocarea coșului de evacuare, zidirea acestuia etc., etc. Dar și despre numiții executori ni s-a spus că erau necinstiți, cumpărați etc.

În curtea frumoasei construcții, patru muncitori, unul mai vîrstnic, maistrul Stoica Dumitru, ceilalți mai tineri, Alexandru Lungu, Mărgărit Simion și Cluci Gheorghe, își văd de treabă. Într-o doară, îi întrebăm cum merg lucrările și aflăm că au întîmpinat mari greutăți atît din partea lui Boboc și a soției acestuia cît și din partea lui Ghimici, care i-au izgonit din subsol, din pod, de oriunde trebuiau să muncească, lovindu-i chiar și obligîndu-i pe muncitori să-i scoată afară după ce le-a fost smuls ciocanul din mînă. „Din hoți și proști nu ne scoate, ne spune maistrul Stoica. Ne-au dărîmat un zid abia făcut, au vrut să ne lovească cu o găleată în cap, unul din băieți a fost pălmuit de madam Boboc". (Familia Boboc prezintă însă certificate medico-legale din care rezultă că au avut unele leziuni la un deget și la coaste, ceilalți — locatari și lucrători — neavînd această prevedere, mai cu seamă că, oricît de legal ar fi un astfel de certificat — și nu punem la îndoială valabilitatea lui — nu se poate ști dacă un deget s-a umflat fiindcă a fost lovit sau fiindcă s-a lovit cu el...).

Pe scurt, și în încheiere, vom uza de o declarație a lui Gheorghe Boboc : **„Cu banii cheltuiți pe procese, ne făceam instalația".** Cu asta sîntem pe deplin de acord. Adăugînd totuși că timp de ani de zile zeci de oameni ai legii și-au consumat timpul, întorcînd pe toate fețele reclamațiile familiilor Boboc și Ghimici, că cei doi „dușmani" ai acestora au stat în frig iarna și că ei înșiși vor îndura în confortul vecinilor lor, spărgînd lemne în pivniță sau stînd la rînd, pentru a cumpăra petrol. Cui au folosit toate aceste eforturi ? În locul unei conviețuiri firești, al unor bune relații între cei care-și împart locuințele și, implicit, zilele (e vorba de oameni iești la pensie), ei nu au făcut altceva decît să înverșbească aceste raporturi, să-și otrăvească zilele adunate în ani, să-și cheltuiască banii și energia pentru a ajunge, în final la o singură performanță : 26 de procese.

EMANUEL VALERIU ■

Cum a devenit un om... „om la toate"

Povestea lui Vasile Leonte din Iași este strîns legată de destinul a două bibliobuze. Conducător auto fiind, s-a transferat în interesul serviciului la biblioteca județeană „Gheorghe Asachi" — Iași — special pentru ele, — la început, pentru primul, apoi și pentru cel de al doilea. Directorul bibliotecii, rememorînd întîmplările ultimilor ani ni se destăinuie cu ce greutate a reușit să obțină postul de șofer în schemă (vreo doi ani i-au trebuit, de insistențe, pentru el), că ținea foarte mult la ideea bibliobuzelor, fusese trimis doar în Germania pentru studiul acestora. Făcuseră rost și de șofer — Leonte — îl ducea, îl aducea înapoi, mai tîrziu transformîndu-l în punct fix, racordat la o unitate comercială pentru lumină, pentru încălzire. Șoferul a rămas să ajute mînuitorul de cărți, să supravegheze bibliobuzul, să mai meargă pe la blocurile din jur cu listele pentru restanțieri... Asta ar fi trebuit să facă, subliniază interlocutorul nostru, numai că nu prea s-a ținut de treabă. Vara se ducea de colo pînă colo, plimbîndu-și un cîine ; un vecin i l-a otrăvit, și așa au început procesele cu cîinele ; apoi, cel mai adesea era găsit pe plajă la Purcica... Mult au avut de furcă cu el — se plînge directorul — motiv pentru care a fost adus la sediu spre a fi folosit la alte treburi : să supravegheze garderobele, să mai repare o broască, să schimbe un bec... Au cerut în numeroase rînduri transformarea postului de conducător auto, în post de mînuitor de carte dar nu s-a aprobat. În ultimă instanță Comitetul de cultură a retras postul de conducător auto, ca nefiind justificat, din cauză că mașina nu mai circula, așa încît noi i-am desfăcut contractul de muncă pentru reducere de post, iar lui i s-a găsit un loc de muncă la I.J.T.L.

Nici o vorbă n-a rostit tovarășul director despre al doilea bibliobuz, ca și cînd nici nu ar fi existat vreodată și n-ar fi avut și el influență asupra cazului Leonte. Istoria lui am aflat-o, scoțînd cu cleștele cîte o informație de la același interlocutor. Și-au procurat, într-adevăr, încă un autobuz, nou nout, pentru care s-au investit aproape 700 000 lei. Dar, cum n-a fost folosit ca bibliobuz mai deloc, este ca și scos din cauză. De ce n-a fost folosit ? Mai întîi că, pentru a dota autobuzul cel nou cu rafturile necesare unui bibliobuz, a durat mai bine de un an de zile (? !) ; pe urmă, nu aveau cum să-l pună în circulație în cele 3 mari cartiere ale Iașului — cum fusese inițial planificat — întrucît ar fi trebuit făcute 3 racorduri pentru lumină și încălzire — lucru destul de greu de realizat ; în sfîrșit, fiind scos din circulație primul bibliobuz, care mergea pe benzină, au considerat că este mai eficient să-l pună pe cel nou în locul lui (acesta mergînd cu motorină), așa încît...

Ajungem astfel la cazul Leonte. Pe 21 octombrie 1981 i se desface contractul de muncă pentru reducere de post. La dosar apare o adresă — 301 — din 22 octombrie — prin care i se face cunoscut lui Leonte că forul tutelar, respectiv Comitetul județean de cultură și educație socialistă, i-ar fi asigurat transferul în interesul serviciului la I.J.T.L. Iași. Omul nu a primit nici pînă în ziua de azi această adresă. Și, dealtfel, la nr. 301 din registrul de ieșiri al unității figurează nu Leonte, ci o oarecare Andreescu Maria care solicita concurs pe un post. Și la poștă, în dreptul semnăturii lui, apare o altă semnătură. Dincolo de aceste amănunte, care își au și ele rostul în această cauză, să reținem că unitatea îi oferă, chipurile, un post, abia după ce-i desface contractul de muncă, deci în momentul în care el, Leonte, nu mai avea nici un fel de raporturi cu unitatea. Adresa în cauză este deci inoperantă. Mai mult, nu unitatea a făcut demersuri pentru transferarea omului — cum ar fi fost legal, ci omul **singur** merge la I.J.T.L. solicitînd un post de șofer pe taximetru. Este acuzat că directorul I.J.T.L.-ului i-a oferit post de șofer, pe autobuze însă, iar el nu a primit. Este simplu de dovedit — dacă o astfel de dovadă ar fi necesară — de ce nu a acceptat un astfel de loc de muncă. Pentru că era bolnav ! Acesta și fusese motivul pentru care nu plecase de la bibliotecă, efectuînd fel de fel de munci. Deci, ar fi trebuit să i se ofere un post corespunzător. Nimeni, nici chiar pînă în ziua de azi, nu a făcut-o. În final, primăria municipalității i-a dat o autorizație pentru a-și deschide un chioșc pentru flori artificiale. E mulțumit sub acest aspect dar este nemulțumit — și noi credem că pe bună dreptate — de hotărîrea definitivă : i s-a admis recursul doar sub aspectul obligării unității de a-i plăti o indemnizație pentru preavizul neacordat, plus cheltuieli de judecată parțiale. Instanța a considerat deci că i s-a oferit loc de muncă — fie și după desfacerea de contract, dar că el nu a acceptat, deci că unitatea nu ar fi avut nici o vină.

O restudiere atentă a dosarului ar scoate la lumină adevărul : cineva trebuie să-i plătească omului acest timp al așteptării, pentru că vina ține de un resort anume al unității — cel al bunei organizări. Și, ca o adăugire la cele spuse, încă un amănunt : a trebuit să vină un nou președinte la Comitetul județean de cultură și educație socialistă pentru a lămuri, în sfîrșit, problema bibliobuzului.

GEORGETA ȘTEFĂNESCU ■

Monda umano ?

Superfirme — superspionaj

In unele telefoto sau imagini provenite de pe stadioanele spaniole unde, în aceste zile, se disputa tensionatul „Mundial '82", am văzut reclame ale altor firme mari. Între acestea sînt şi unele japoneze nu mai puţin vestite. M-am gîndit, atunci, ce sumă imensă trebuie să se fi încasat pentru aceste reclame, ce, prin intermediul fotografiilor sau transmisiilor televizate, ajung sub privirile aparent dezinteresate ale milioanelor de oameni. Cîteva zile mai tîrziu, asupra a două dintre aceste superfirme s-a lansat una dintre cele mai grave acuzaţii — spionaj industrial. Mai mult decît atît, specialiştii susţin că este una dintre cele mai mari afaceri de acest gen. Dealtfel, şi primele măsuri au fost spectaculoase : la începutul săptămînii trecute, agenţii federali americani au arestat şase persoane şi au lansat mandate de arestare împotriva altor 12, aflate însă în Japonia.

...Într-o zi din luna noiembrie anul trecut, intrepidul Federal Bureau of Investigation (F.B.I.), care cîteva decenii la rînd a fost condus de faimosul mînă forte J. Edgar Hoover, a aflat prin mijloacele sale că nu mai puţin temerarii oameni de afaceri japonezi, şi îndeosebi cei angajaţi de arhicunoscuta Hitachi, manifestă un interes cu totul aparte asupra unor ordinatoare de ultim răcnet (precum cel cu nr. 3 081) şi foarte puternice, produse de nu mai puţin cunoscuta I.B.M. Acţionîndu-se cu rapiditate şi potrivit practicii oculte, s-a reuşit să se mijlocească un contact strict secret între reprezentanţii firmei Hitachi şi un funcţionar al I.B.M. Acesta, deşi a lucrat de unul singur, a reuşit să fure multe documente valoroase, în schimbul cărora a primit 622 000 dolari. Întîmplător sau nu, dar la începutul anului, acelaşi funcţionar a fost contactat şi de reprezentanţi de la celebra Mitsubishi, care i-au oferit 22 000 dolari, în acelaşi scop.

Şi, iată, zilele trecute, succesorul de azi al temutului Hoover, William Webster, a anunţat flagrantul delict pentru că funcţionarul era, de fapt, un agent deghizat care a acţionat din ordinul superiorilor de la F.B.I. şi cooperînd strîns cu I.B.M. Afacerea a fost adusă şi la cunoştinţa departamentului american al justiţiei, care a formulat oficial acuzaţia de spionaj industrial. Pentru fiecare dintre cei şase arestaţi s-a fixat o cauţiune de 200 000 de dolari, sumă achitată imediat pentru unul dintre aceştia de avocatul firmei Hitachi.

La Tokio, un oficial de la Mitsubishi declară însă că nu crede în acuzaţiile americane iar un purtător de cuvînt de la Hitachi le dezminte cu vigoare. Tot acolo, Ministerul comerţului internaţional şi al industriei — arhicunoscut sub prescurtarea M.I.T.I. — refuză orice comentariu.

Dar să ne oprim aici, tocmai apare o nouă imagine de pe un stadion care, într-un loc central, conţine şi reclamele firmelor amintite aici, plătite, şi acestea, cu bani grei pentru că uneori marile afaceri se mai fac şi în văzul lumii. Scandalul Lookheed, cu ramificaţia sa japoneză, abia se mai prăfuise. Unul trece, altul vine...

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea în care trăim

Semnul de foc şi negustorii de frică

...O explozie îngrozitoare, o uriaşă vîlvătaie incandescentă de o luminozitate orbitoare şi, în aceeaşi clipă, pe înaltul cerului îşi face apariţia o imensă ciupercă de flăcări şi fum. Înfiorătoarea ciupercă atomică. Semnul de foc al distrugerii, al pîrjolului, al morţii, al sfîrşitului.

„Vreţi să scăpaţi de acest infern ?"

Întrebarea aparţine revistei franceze „Paris Match". În urmă cu o vreme, ea a publicat un scurt articol însoţit de cîteva fotografii. Privindu-le, în primul moment am fost tentat să mă gîndesc la temerarele expediţii în masivele din ţara zăpezilor veşnice sau chiar, de ce nu, la explorarea vreunei planete îndepărtate a sistemului nostru solar.

Mă înşelasem însă. Nu era vorba de aşa ceva. Textul şi fotografiile anunţau cititorilor, celor „angoasaţi" de pericolul unui eventual bombardament atomic, că îşi pot găsi liniştea vizitînd... o prăvălioară deschisă la Paris, în strada St. Lazare nr. 92.

O dugheană oarecare. Cu singura deosebire că aici nu se vînd nici ciorapi, nici slipuri, nici rochii sau cravate. Potrivit informaţiei din revista franceză, aici oricine îşi poate achiziţiona, pe bază de numerar sau cec, tot ceea ce îi este necesar în materie de „echipament împotriva radiaţiilor".

De fapt însă, ca să spunem lucrurilor pe nume, nu chiar oricine îşi poate procura echipamentul de protecţie antiatomic. Nu pentru că n-ar fi binevenit sau pentru că n-ar fi util să existe — pentru orice eventualitate — în garderoba fiecăruia. Şi nici pentru că n-ar exista în cantităţi suficiente sau pentru că, vezi dumneata, cititorule, negustorii l-ar vinde „la negru", pe sub mînă şi doar cunoscuţilor.

Nu ! Problema principală este preţul acestor echipamente. „Sînt cam mari" — o recunoaşte chiar patronul magazinului. „Dar merită !" — adaugă tot el. Ce o să răspunzi, de pildă, cînd la o recepţie a „înaltei societăţi" vei fi întrebat dacă ai un costum antiatomic ? Poţi să răspunzi că nu ? Ai fi descalificat....

Chiar dacă un detector de radiaţii Nardeux E 217 costă aproximativ 5 000 de franci (dacă, între timp, nu s-a scumpit), un aparat de respirat cu butelie de oxigen cam 7 500 de franci sau un combinezon „Fenzi" aproximativ 1 500 franci, oricum, merită.

Merită, deoarece, sîntem asiguraţi, calitatea şi aspectul acestora sînt remarcabile. „Costumul-combinezon" de un alb-argintiu este de-a dreptul splendid — remarcă articolaşul după ce descrie multiplele şi diversele obiecte ce pot fi cumpărate în micul magazin.

Merită, de asemenea, pentru că „investiţia este oricum rentabilă" — precum pretinde reclama adresată potenţialilor cumpărători ai acestor noutăţi. Dacă nu veţi utiliza combinezonul pentru a supravieţui unui apocalips atomic „puteţi oricînd să-l folosiţi în mod confortabil vara, în sportul iolelor".

Magazinul din Paris nu este singurul de acest fel, şi nici unica „întreprindere", născută ca urmare a cursei absurde a înarmărilor nucleare. În destule ţări occidentale subsolul s-a transformat în adevărate „buncăre" antinucleare. Moda „adăposturilor" personale a făcut ravagii. Bineînţeles, se adăposteşte cine are bani, cine nu...

Numeroase firme şi societăţi, patroni mai întreprinzători şi care mizează pe tensiune, au intuit posibilitatea unor reuşite afaceri „valorificînd" neliniştea creată de pericolul unei conflagraţii nucleare mondiale. Şi cum îi preocupă doar profitul (indiferent de mijloace ; scopul scuză...) au profitat de ocazie. Au fost deschise restaurante şi hoteluri, săli de distracţii şi chiar... cazinouri în adăposturi antiatomice. Au fost lansate „meniuri atomice" şi chiar o „bucătărie" specializată pentru cazul în care planeta ar fi radioactivă şi doar adăposturile ar rămîne „curate". Mai este nevoie oare să amintim că preţurile sînt direct proporţionale cu grosimea zidurilor adăposturilor antiatomice ?

Evident, cei ce frecventează noile prăvălii şi localuri antiatomice nu se numără printre cei care stau zile întregi la cozile din faţa oficiilor de plasare, nici printre cei cărora nu le ajung cîştigurile să-şi plătească chiria locuinţelor sau să asigure taxele şcolare pentru copii. Nu, nu este vorba despre această categorie de oameni. Ei au alte preocupări. Ei ies în stradă, organizează marşuri, demonstraţii, mitinguri nu pentru a spori numărul adăposturilor antiatomice ci pentru a opri cursa înarmărilor, instalarea de noi rachete nucleare în Europa, pentru a stăvili şi preîntîmpina posibilitatea izbucnirii unui război nuclear catastrofal pentru întreaga omenire, pentru planeta însăşi.

Nu ar fi oare mai simplu ca în locul construirii de adăposturi antiatomice să facem să dispară pericolul izbucnirii unui război atomic ?

Nu ar fi oare mai firesc să facem totul ca semnul de foc, uriaşa ciupercă aducătoare de moarte, să nu apară, să nu întunece niciodată seninul atît de frumos al cerului ?

Omenirea trebuie să supravieţuiască. Şi pentru asta nici un efort nu este prea mare.

Bineînţeles, supravieţuirea omenirii nu semnifică supravieţuirea profiturilor negustorilor de frică. Dimpotrivă. Odată cu dispariţia pericolului de război va trebui să dispară şi această specie degradantă pentru condiţia umană. Cei ce comercializează frica — cu amănuntul sau „en-gros" — aparţin unei categorii ce poluează atmosfera politică a planetei.

Vor dispărea, sperăm, cît mai grabnic împreună cu prăvălioarele lor (indiferent de dimensiunile acestora sau de „marfa" vîndută). Falimentul acesta nu ne îngrijorează. Falimentul negustorilor de frică va însemna biruinţa raţiunii...

AL. PINTEA

Corespondenţă specială pentru Flacăra de la O.N.U.

Ziua cea mai lungă

S-a întîmplat ca România să vorbească la Naţiunile Unite la ora solstiţiului de vară. Ziua cea mai lungă a anului.

Din însărcinarea preşedintelui ţării, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, şi în baza mandatului încredinţat de Marea Adunare Naţională, ministrul nostru de externe, Ştefan Andrei, a prezentat poziţia şi propunerile României cu privire la dezarmare.

În atîtea rînduri glasul României s-a auzit în Adunarea Generală, în alte organisme ale O.N.U., în diferite alte locuri, formulînd propuneri menite să aducă mai aproape de noi ziua încetării cursei înarmărilor, a trecerii la dezarmare.

De atîtea ori, în săptămînile şi lunile pregătitoare ale actualei sesiuni speciale, România şi-a făcut auzit glasul în sprijinul ideii atît de actuală şi de presantă prin semnificaţia ei : trebuie acţionat cît nu este prea tîrziu ! Cînd vor cădea bombele, nu va mai fi nimic de făcut, sub molozul exploziilor nucleare nu va mai fi nimeni în stare să distingă învingătorii de învinşi, oameni mai buni şi oameni mai răi.

Aici, în sala plenarelor, în faţa Adunării Generale, la ora solstiţiului de vară au fost prezentate consideraţiile Marii Adunări Naţionale, ale preşedintelui Nicolae Ceauşescu, cu privire la dezarmare. Propuneri care izvorăsc din conştiinţa unei situaţii internaţionale explozive, cu o încărcătură de periculozitate greu de imaginat. Propuneri venind din credinţa poporului nostru că popoarele lumii sînt în stare să găsească ieşirea din acest labirint cu pereţi căptuşiţi de rachete şi focoase nucleare, de depozite radioactive şi containere cu arme chimice. Din convingerea că oricît de încurcat ar fi ghemul neînţelegerilor lumeşti, el poate fi descurcat la masa tratativelor, eliminînd odată pentru totdeauna riscul apariţiei unei săbii scoase din teacă pentru a tăia înainte de a silabisi mersul firelor şi durerea ascunsă în lungul lor. Din hotărîrea de a face împreună cu celelalte ţări, mari sau mici, tot ce este posibil în vederea luminării zilelor ce vin. Din convingerea că pacea pe pămînt trebuie să înceapă prin a fi pace pe fiecare continent în parte. Că pacea Europei poate începe cu pacea în Balcani. Că pacea în sud-estul Europei trebuie să însemne pace deasupra Bărăganului şi deasupra tuturor bărăganelor cîte sînt.

De solstiţiu au fost repuse aceste lucruri în forumul cel mai de sus, la Naţiunile Unite. O rostire de pace şi de încredere în viitorul planetei, venind dinspre Dunăre şi Carpaţi, dinspre Mioriţa şi Sarmizegetusa, dinspre Rovine şi Mărăşeşti, dinspre Călugăreni şi Oarba de Mureş. Ca o exclamare de pace, pentru noi şi pentru toţi cei ca noi.

Ca o speranţă în ziua cea mai lungă a păcii în Universul nostru de azi şi de mîine şi de totdeauna, pe care avem datoria să-l transmitem generaţiilor ce-şi aşteaptă rîndul în dunga mileniilor.

NEAGU UDROIU

Lumea se amuză

După „EULENSPIEGEL" — R.D.G.

Muzeul de ceară al filmului

Dar să ne întoarcem la Buena Park unde se află una dintre cele mai fabuloase atracţii din lume : muzeul de ceară care înfăţişează stele de film şi celebrităţi ale ecranului şi adiacentul Palat al artei vii.

Situat nu departe de Disneyland, între satul japonez şi ferma Knott, la jumătate de oră de mers cu maşina de la Hollywood, Muzeul de ceară înfăţişează peste 160 vedete de film, într-o grupare de 70 ansambluri. El întruchipează o adevărată istorie a Hollywood-ului, de la filmele mute a ecranizările panoramice.

Este un spectacol unic în care retrăieşti scene din filme celebre şi vezi stele de cinema, în mărime naturală, întruchipînd momente din cele mai fabuloase roluri ale lor.

Chiar de la intrare te întîmpină Charlie Chaplin, vestitul comic al filmelor mute, unul din cei mai străluciţi comedieni ai tuturor timpurilor. Scena îl înfăţişează pe Charlot în neuitata producţie din 1925, „Goana după aur".

Rudolph Valentino este prezent în marele film din 1926, „Fiul şeicului", turnat cu puţin înaintea morţii sale. Idolul romantic, junele prim din filmele anilor 1920 este înfăţişat într-o splendidă figură de ceară şi este şi acum obiectul suspinelor multor vizitatoare...

Mary Pickford şi Douglas Fairbanks sînt prezentaţi într-o producţie din 1929, „Scorpia îmblînzită", film turnat după celebra piesă a lui Shakespeare.

Supranumită „Inima dulce a Americii", actriţa Mary Pickford a fost cea care a oficiat la deschiderea acestui muzeu, la 4 mai 1962.

Tot din aceeaşi epocă (1929), într-o producţie Hal Roach, este şi filmul lui Stan şi Bran „Zina perfectă". Într-o scenă din această comedie clasică a filmului mut, Stan, şi Bran au distrus teatrul „Bijou" şi privesc satisfăcuţi la proprietarul furios.

Cei trei regi ai comediei, fraţii Marx, sînt prezenţi într-o scenă de comedie burlescă din filmul „Spărgătorul de nuci" (1930). Chico cîntă la pian, Harpo zdrăngăne la harpă, iar Grouche pufăie din nelipsita-i ţigară.

Mai departe vezi două scene din seria filmelor de groază, realizate în anii 1930—1931, după celebrele romane engleze „gotice" sau „negre" : „Dracula" de Bram Stocker şi „Frankenstein" de Mary Shelley.

În primul, Bela Lugosi, în rolul celebrului vampir, îşi pune sărutul fatal pe o altă victimă încîntătoare, de data aceasta Helene Chandler, în timp ce zgomote sinistre se aud în jur : lupii urlă, iar capacul unui sicriu, în care stă culcat un cadavru, scîrţîie, deschizîndu-se încet, pentru ca apoi să se închidă, la loc...

În celălalt film, Boris Karloff, în rolul monstrului Frankenstein, întîlneşte o persoană înspăimîntată de această apariţie. Scena se petrece la lumina orbitoare a unui fulger şi sub bubuitul înfiorător al tunetelor. Se spune că Boris Karloff a fost încîntat văzîndu-şi alter-ego-ul său din ceară...

Un actor de care puţini ne mai amintim, dar care a fost o incontestabilă vedetă a filmelor western, este Will Rogers. Într-o scenă dintr-o producţie 1931, „Împuşcătura în picior", este prezent cu un lasou în mînă.

Ethel, John şi Lionel Barrymore, stelele unei producţii a anului 1932, „Rasputin şi împărăteasa", sînt prezenţi într-o scenă somptuoasă. Ethel Barrymore, în rolul împărătesei, poartă o rochie presărată cu perle, replică exactă a originalului creat de Western Costume şi care a costat 1 800 dolari.

„Viaţa privată a regelui Henric al VIII-lea", film din anul 1933, ni-l înfăţişează pe actorul Charles Laughton întruchipînd pe regele englez cu cele mai multe însurători. Pentru acest rol Laughton a fost desemnat de Academia filmului drept cel mai bun actor al anului 1933. Costumul pe care-l poartă statuia a costat frumoasa sumă de 2 500 dolari.

Fermecătoarea Greta Garbo şi partenerul ei ideal, John Gilbert, sînt prezenţi într-o scenă din filmul „Regina Cristina" (1933).

Marea actriţă poartă o rochie de catifea neagră care a costat 2 500 dolari. Rochia este replica exactă a originalului, care a costat 35 000 dolari. Fantasticul costum a necesitat 125 de ore pentru brodat.

Am revăzut-o cu încîntare pe Judy Garland, fermecătoarea adolescentă cu voce de aur, într-o scenă din filmul „Vrăjitorul din Oz" (1939), care a cucerit cu graţia ei spectatorii din întreaga lume. În rolul inventivei Dorothy, ea zbură pe drumul de cărămizi galbene împreună cu prietenii săi, „Omul în armură" (Jack Haley) „Sperietoarea de ciori" (Ray Bogler) şi „Leul cel laş" (Bert Lahr).

Marele comic al ecranului Harold Lloyd este înfăţişat într-o scenă din filmul „Miercurea nebună" (producţie 1947).

Maestru al performanţelor senzaţionale, încărcate de suspens, Harold Lloyd este gata să escaladeze pervazul unei ferestre situate la înălţimea ameţitoare a unui zgîrie nori, pentru a transmite spectatorilor o ameţeală generală.

Un ansamblu reproduce o scenă din filmul „Bulevardul Sunset", o producţie din anul 1950, avînd ca protagonişti pe Gloria Swanson, William Holden şi Eric von Stroheim. Filmul zugrăveşte povestea tragică a unui fost star de cinema. Ansamblul cuprinde un autentic automobil Rolls-Royce valorînd 10 000 dolari şi mantoul original din blană de chinchilla pe care l-a purtat Gloria Swanson la turnarea acestui film.

(Va urma)

A. IOSEFINI

VETERANII

Judecînd după evenimentele petrecute în primul tur, se apreciază că El Mundial '82 e mai degrabă o competiție a valorilor consacrate, nici un jucător mai tînăr nereușind pînă acum să se impună atenției. Nici chiar mult lăudatul și atît de răsfățatul Maradona n-a izbutit să mulțumească pe toată lumea.

Dacă tinerii nu strălucesc, în schimb „veteranii" confirmă ! „Purtătorul lor de cuvînt" e desigur Dino Zoff. La 40 de ani, portarul squadrei azzurra și al lui Juventus Torino continuă să se remarce printr-o sobrietate și un plasament fără cusur, el înscriindu-se, cu șanse notabile, în cursa pentru cel mai bun portar al mondialelor. Pe aceeași listă figurează un alt „old boy", nu mai puțin celebrul Pat Jennings, în vîrstă de 37 de ani. Apărător al buturilor lui Arsenal Londra, nord-irlandezul Jennings și-a sărbătorit, prin victoria în fața Spaniei, cel de-al 95-lea tricou în națională, el debutînd în urmă cu 13 ani ? ! În sfîrșit, un al treilea „veteran" despre care se vorbește mult la El Mundial e belgianul Wilfried Van Moer, și el în vîrstă de 37 de ani. După accidentarea lui Gerets, selecționerul Thys l-a chemat pe Van Moer și i-a încredințat banderola de căpitan al echipei, pe care fostul jucător al lui Beveren, de-acum în preajma retragerii, a primit-o cu vădită emoție. Nu pot să zic decît că voi face tot ce-mi va sta în putință, a declarat Van Moer. Mare lucru însă, în meciul cu Polonia lui Lato (și el de 33 de ani), n-a făcut, fiind schimbat la pauză !

Cît de optimiști sînt acești fotbaliști trecuți prin atîtea încercări ne-o spune însuși Jennings: „nu mă gîndesc niciodată mai departe de meciul următor. Dacă voi fi considerat capabil să-mi păstrez locul, mi-l voi păstra, dar doresc să fiu selecționat după merite, nu după sentimente". Cei 3 continuă.

16 sau 24 ?

Actuala formulă de desfășurare a campionatelor, cu 24 de echipe în loc de 16, cîte au fost la edițiile anterioare, continuă să fie controversată. Cel mai vajnic apărător al „țintarului" din Spania rămîne brazilianul Joao Havelange, președintele F.I.F.A., care declara nu demult la Zaragoza : „...la viitorul Congres F.I.F.A. voi susține ca numărul selecționatelor să rămînă același și pentru 1986", adăugînd că o eventuală finală Algeria — Camerun ar fi coincis cu cea mai frumoasă zi din viața sa ? !

Începutul competiției i-a ținut parte lui Havelange, echipe de „mîna a doua" obținînd rezultate remarcabile, Algeria bătînd R.F.G., Kuweit făcînd 1—1 cu Cehoslovacia, Camerun 0—0 cu Polonia și așa mai departe. Numai că, treptat, outsiderii s-au stins și în turul al doilea al Mundialului au promovat, cu puține excepții (Belgia în locul Ungariei, Irlanda de Nord în locul Iugoslaviei), formațiile aflate în primele două grupe valorice ale tragerii la sorți. Ca o consecință firească, atacurile la adresa lui Havelange și a prezentei formule (durată mai mare, oboseală inutilă etc.) s-au întețit, nu puține fiind vocile care cer întoarcerea la sistemul cu 16 echipe. Între acestea, cea a antrenorului brazilian Tele Santana : „cu o eroare sau două, am știut dinainte cine se va califica. Au fost 24 de participante, dar au rămas cele 16 care meritau să joace la El Mundial. Atunci, vă întreb, de ce atîta tevatură ?"

Va decide, firește, Congresul F.I.F.A., în care, după cum se știe, cel mai greu cuvînt îl aparține tot lui Havelange !

După primul tur

Să încercăm, stimați cititori, după cîte am văzut și după cîte am aflat, o scurtă caracterizare a echipelor, judecate după evoluția lor în primul tur :

POLONIA : a rămas aceeași echipă solidă, serioasă, strălucitoare pe contraatac. Boniek și Smolarek, serviți de „rampa" Lato, putînd păcăli, prin viteză și abilitate, oricare ;

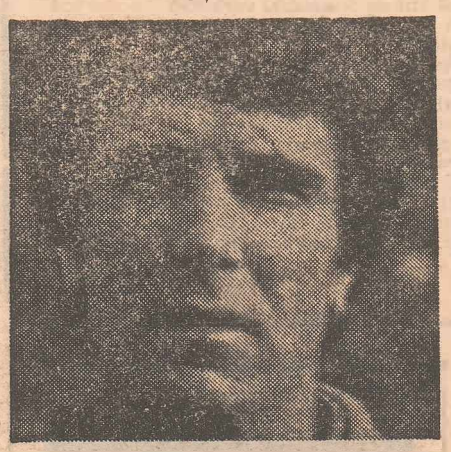

„Incomparabilul" Zoff sau Italia — Argentina 2—1

ITALIA : evoluție sub așteptări, deși echipa lui Bearzot e, de mai mulți ani, aceeași ; reintrarea lui Rossi, după 2 ani de suspendare, n-a convins ; n-a marcat decît două goluri, izbutind calificarea (în dauna Camerunului, tot 3 puncte, tot golaveraj 0) grație unei clauze regulamentare mult criticate ;

CAMERUN : una din învinsele glorioase ale actualei ediții ; portarul Nkono și vîrful Milla au fost „piesele ei grele" ; ca și Italia, n-a pierdut, n-a cîștigat, realizînd 3 meciuri egale ; Mazzola despre ea: „ei, dac-am fi avut noi moralul camerunezilor!" ;

PERU : s-a comportat onorabil și atît;

R.F. GERMANIA : calificare în imediata apropiere a penibilului, după un 1—2 cu Algeria și un 1—0 „trucat" cu Austria; despre acest din urmă meci, France Presse scria : „Austriecii și vest-germanii au făcut, vineri, la Gijon, un prost serviciu sportului în general și fotbalului în special, sacrificînd total calitatea jocului pentru un rezultat care convenea ambelor echipe" ; se prevede însă că Rummenigge și Stielike, accidentați, vor arăta ce știu;

AUSTRIA : fotbal metodic, calculat, dar fără sare și piper ; Pezzey începe să fie prea bătrîn, iar Krankl prea comod ; o echipă, după opinia noastră, un pic demodată ; la mijloc, oricît s-ar strădui, Prohaska (pe care l-am văzut nu demult la București, cu Internazionale) nu poate rezolva singur totul ;

ALGERIA : una din marile revelații ale actualei ediții ; după 45 de minute în meciul cu Chile (ultimul din serii) era calificată, avînd 3—0 ; a mai primit însă două goluri și a pierdut calificarea la golaveraj ; dacă partida R.F.G. — Austria se juca „cinstit", intra în turul II ; Marcel Hidalgo, selecționerul Franței : „păcat că algerienii n-au crezut în steaua lor". Păcat ;

CHILE : ca și Salvador și Noua Zeelandă, a pierdut tot ; a trecut pe la El Mundial și parcă nici n-a fost!

BELGIA : a învins Argentina și asta spune, desigur, mult ; echipă echilibrată, capabilă oricînd de surprize, păcat că 2 dintre titularii ei, portarul Pfaff și fundașul Gerets (căpitanul formației) s-au accidentat, devenind indisponibili ,

ARGENTINA : 11 vedete cu buzunarele pline, dar nu, din ce-am văzut pînă acum, și o echipă?! După un început șters, Maradona și-a mai revenit, dar Kempes și Bertoni par „umbrele" fotbaliștilor din 1978 ; tot greul cade, la mijlocul terenului, pe umerii lui Ardiles, dar să nu uităm că acesta vine după un sezon britanic foarte încărcat ; cu toate acestea, Menotti pare optimist ; Jupp Derwall merge, în continuare, pe „mîna" Argentinei, anticipînd o finală Argentina — Spania ?!

UNGARIA : acel 10—1 cu Salvadorul i-a costat mult pe elevii lui Meszoly, dovadă că, și în fotbal, nu-i bine să te lăcomești ; următorii adversari, avizați, și-au luat măsuri de precauție ; Ungaria a lăsat impresia unei echipe fără vlagă ;

SALVADOR : golaverajul de 1—13 e grăitor ; o formație modestă și naivă ;

ANGLIA : alături de Brazilia, singura echipă care a realizat maximum de puncte ; deși fără Keegan (despre care se zice că nu va putea fi recuperat), „leii" lui Greenwood au arătat numai lucruri bune (condiție fizică excelentă, angajament, ambiție etc.), depunîndu-și candidatura pentru un loc fruntaș ; în timp ce Greenwood tace, diplomat ca totdeauna, Enzo Bearzot „vede" Anglia în finală !

FRANȚA : față de preliminarii, în ușoară creștere ; punctul forte al garniturii lui Hidalgo îl constituie, socotesc tehnicienii, linia de mijloc, adevărată „cavalerie ușoară" (Giresse, Genghini, Platini, Soler etc.) înclinată spre un joc combinativ, cu pase scurte ; luni seară, deși fără Platini (accidentat), „cocoșul galic" a întrecut Austria : 1—0 ;

CEHOSLOVACIA : evoluție șterasă; n-a sperat nimic, n-a obținut nimic ;

KUWEIT : o pată de culoare în peisajul campionatului, dar una e să vrei și alta e să poți ; oricum, fotbalul kuweitian e în creștere (vezi 1—1 cu Cehoslovacia, gol primit dintr-un penalty imaginar) și vom mai auzi despre Al Dakhil și Yacoub ;

IRLANDA DE NORD : fotbal tipic britanic, în forță și cu maximum de angajament ; apreciată drept o surpriză de proporții, calificarea formației lui Billy Bingham e, o spunem fără temeri, meritată, mai ales după acel 1—0 în fața Spaniei, cînd nord-irlandezii au evoluat 29 de minute în 10 jucători, Donaghy fiind eliminat fără motiv! Urmaș al lui Danny Blanchflower la cîrma națională, Bingham pare un înțelept al fotbalului, el lăsîndu-și jucătorii să facă plajă, să bea bere cu lăzile și să joace pocker pînă în zori?! Atacat în presă, mai ales de cea spaniolă (?!), el s-a mulțumit să declare că băieții lui știu mai bine decît el ce trebuie să facă?!

SPANIA : o calificare fără glorie, ca să n-o numim altfel ; doar 3 goluri, între care două din lovituri de la 11 metri inventate?! După arbitrajele prestate la partide ale Spaniei, 2 arbitri au fost suspendați?! Cu toate acestea, „Pepe" Santamaria mai speră : „va veni și vremea noastră, Spania va cîștiga titlul!"

IUGOSLAVIA : marea învinsă a primului tur, a ratat calificarea în meciul cu Spania, pe care Gudelj și ceilalți l-au jucat excelent; n-a mai repetat prestația contra Hondurasului, cîștigînd în minutul 88 din penalty (a fost fault), dar după ce, la 0—0, adversarii irosiseră două ocazii uriașe ; cu Iugoslavia în turul II, întrecerea ar fi avut, e sigur, mai multă poezie ;

HONDURAS : n-am văzut de mult atîta tristețe, poate chiar disperare, ca în clipa în care Petrovici a transformat lovitura de la 11 metri în penultimul minut al meciului Iugoslavia — Honduras : învinșilor, la fel de buni ca „plavii" pînă atunci, dacă nu chiar superiori în repriza a doua, nu le venea să creadă. Rămăseseră pe gazon ca niște stane de piatră, iar antrenorul Ucles plîngea în hohote ; la 0—0 și în cazul unei izbînzi, altfel scontate, a Spaniei în fața Irlandei, Hondurasul s-ar fi calificat ? !

BRAZILIA : pare făcută, judecînd după jumătatea de oră din finalul întîlnirii cu U.R.S.S., să devină campioană a lumii, dar cine știe?! O formație de excelenți tehnicieni, în care, după vorbele selecționerului sovietic Konstantin Beșkov, „Socrates este capul, Zico picioarele, cel mai complet fiind Junior" ; ca de obicei, de la Gilmar încoace, portarii sînt mult sub valoarea jucătorilor de cîmp și asta s-ar putea să-l coste scump pe Tele Santana ;

U.R.S.S. : o garnitură robustă, cu cîțiva jucători (Dasaev, Blohin, Senghelia) de clasă ; a pierdut în fața Braziliei, dar invocă în apărare faptul că arbitrul Castillo a privat-o de două lovituri de la 11 metri, pe care, ca să fim sinceri, nici noi

Un atacant pentru toate anotimpurile : Blohin

nu le-am văzut?! Dacă Blohin pare irezistibil, Senghelia, cealaltă „carte" cîștigătoare a lui Beșkov, nu strălucește, evoluînd modest ; dar dacă-și va reveni ?!

SCOȚIA : a fost la un pas de calificare, dar, la 1—1 cu U.R.S.S., într-un moment în care se afla la cîrma jocului fundașii Narey și Miller s-au încurcat reciproc, Senghelia profitînd și marcînd;

NOUA ZEELANDĂ : deși au pierdut totul, jucătorii „kiwis" (numiți așa după pasărea kiwi) nu s-au supărat și, după înfrîngerea din partida cu Scoția, au oferit învingătorilor un „drink" la hotelul „Don Carlos" din Sevilla, iar portarul Van Hattum a pornit să străbată Europa ; au venit ca turiști, au plecat ca turiști...

6 arbitri „eliminați"

Toți arbitrii contestați, dintr-un motiv sau altul, în primul tur nu vor mai oficia în turul următor al mondialelor ,a precizat italianul Artemio Franchi, președintele comisiei de specialitate a F.I.F.A. Aceștia sînt în număr de 6 :

● Augusto Lamo Castillo (Spania), care a refuzat două lovituri de la 11 metri echipei U.R.S.S. în partida cu Brazilia ;

● Kwabena Dwomoh (Ghana), despre care se apreciază că a viciat rezultatul meciului Cehoslovacia — Kuweit 1—1, acordînd primei formații un penalty imaginar ;

● Lund Sorensen (Danemarca), vinovat de transformarea în penalty a unui fault comis în afara careului în întîlnirea Spania — Iugoslavia. Deși a primit notă maximă din partea comisarului F.I.F.A. (? !), Sorensen nu va mai arbitra nici o partidă la centru ;

● Miroslav Stupar (U.R.S.S.) : „a provocat unul din cele mai mari scandaluri ale Mundialului" (France Presse), revenind asupra deciziei de validare a unui gol în meciul Franța — Kuweit ; Franchi pe această temă : „Stupar nu și-a făcut datoria" ;

● Luis Barrancos (Columbia) a tolerat jocul dur al salvadorienilor în partida cu Argentina ;

● Hector Ortiz (Paraguay) : l-a eliminat nejustificat din joc pe Donaghy (Irlanda de Nord) în minutul 61 al întîlnirii cu Spania, fără ca jucătorul respectiv să fi avut cartonaș galben ? ! Și el va trebui să se mulțumească, asemenea lui Sorensen, cu condiția de arbitru de linie.

De remarcat că două din aceste greșeli au favorizat, evident, echipa țării gazdă, „ajutată" să se califice. În aceste condiții, pare justificată declarația selecționerului belgian Guy Thys. „Noi n-am fost direct lezați, dar arbitrajele sînt în favoarea Spaniei". Se pare că figura din 1978, cînd Argentina s-a bucurat, în calitate de gazdă, de „atenția" arbitrilor, e pe punctul de a se repeta.

Pe lista „indezirabililor" va fi inclus, bănuim, și Luis Siles (Costa Rica), cel care, luni seara, n-a acordat belgienilor un penalty la 1—0 pentru Polonia.

Ardiles, un fel de Onisie și Bone în echipa Argentinei

NOI ȘI MUNDIALUL. Cu ocazia Mundialului, dar și a finalului diviziei A, Consiliul U.A.S.C. din Centrul universitar București și Clubul de fotbal Sportul studențesc au scos un buletin intitulat „Fotbal '82". Scrisă cu talent și realizat grafic la fel (autori Ioan Buduca, Ioan Groșan, Octavian Știreanu), revista conține o sumedenie de interviuri și reportaje ce se citesc dintr-o suflare, precum și, pe lîngă ele, gluma anului ! Mai exact, următoarea declarație a lui Menotti : „Dacă s-ar întocmi un clasament mondial al echipelor naționale după valoare, România s-ar situa între primele 6 din lume !". Glumeț băiat Menotti, ca și autorul interviului, Vasile Căbulea, „părintele" recentei expresii „blugi de catifea maron" (vezi „Scînteia tineretului") ● FAIR-PLAY. Georg Schmidt, selecționerul Austriei, după meciul (pierdut) de luni seara : „Consider victoria francezilor absolut meritată". Colegul său belgian, Guy Thys, pe marginea partidei (pierdută) în fața Poloniei : „Polonezii au cîștigat pe drept, chiar dacă scorul e un pic cam mare". ● SANTILLANA CONTRA SANTAMARIA. Carlos Alonso Gonzalez „Santillana", vîrful de atac al lui Real Madrid, e foarte supărat că selecționerul „Pepe" Santamaria nu l-a folosit în turul I, neintroducîndu-l nici măcar pe lista rezervelor. Sînt foarte dezamăgit, a spus el, și m-aș bucura dacă mi s-ar acorda acum o șansă. I se va acorda ? ● ITALIA REDIVIVUS! Iată, Bearzot începe să aibă dreptate : Italia — Argentina 2—1 ! Contraatacînd fulgerător și apărîndu-se exact, pe alocuri eroic, peninsularii au cîștigat pe merit, campionii lumii mizînd prea mult pe Maradona, care, „controlat" de Gentile, aproape că n-a mișcat. Kempes, ca de obicei, a jucat prost, fiind și înlocuit. Argentinienii s-au mai ales cu două bare (Maradona și Passarella) și un tricou rupt, cel al lui Ardiles. ● 8 PENTRU RAINEA. Avînd de condus un meci extrem de greu, între două echipe „rele", Italia și Argentina, Nicolae Rainea s-a achitat mai mult decît onorabil. El a acordat 6 cartonașe, unul roșu (Gallego) și 5 galbene (Rossi, Kempes, Maradona, Ardiles și Gentile). Îi reproșăm doar că n-a fost mai drastic cu ultimul, care merita eliminat. Iată, exprimată cu eleganță, și opinia lui Menotti : „există legi ale jocului care-l obligă pe arbitru să-l avertizeze pe jucătorul vinovat de brutalitate (n.n. cu adresă la Gentile) și, în caz de recidivă, să-l elimine". ● MINUT DE RECULEGERE. Partida Italia—Argentina a fost precedată de un minut de reculegere ținut în memoria unui motociclist spaniol care s-a accidentat mortal însoțind autocarul fotbaliștilor sud-americani spre stadionul „Sarria" din Barcelona. ● INCIDENT. Antrenamentul de marți al nord-irlandezilor, desfășurat la Alcobendas, lîngă Madrid, a fost întrerupt timp de o oră, spectatorii reacționînd la o „palmă" dată de unul din jucători unui copil de mingi. ● RECUNOAȘTERE. Mihnit după înfrîngerea din meciul cu Franța, portarul austriac Koncilia a criticat lejeritatea antrenamentelor conduse de Schmidt, afirmînd că, în consecință, coechipierilor lui „le-au lipsit ardoarea și forța de șoc". ● UN EGAL FĂRĂ GLORIE. Marți seară, R.F.G.—Anglia 0—0, după 90 de minute de studiu, lipsite de nerv și ritm. Antrenorii au dat vina pe accidentări (Keegan absent, Hansi Müller, Stielike și Rummenigge nerefăcuți) și pe temperatura ridicată. După acest 0—0 lipsit de glorie, întîlnirile cu Spania vor decide cîștigătoarea grupei. ● TIFOSI. Victoria squadrei azzurra în fața campionilor lumii a stîrnit un entuziasm de nedescris la Roma. mii de tifosi manifestînd în centrul orașului. Primul ministru Giovanni Spadolini a ieșit la balcon, salutîndu-i pe suporteri. ● EL MUNDIAL CONTINUĂ, finala e abia în 11 iulie.

Pagină realizată de
OVIDIU IOANIȚOAIA

Cușca Suflerului

Suvenir dintr-alt secol

Lui Niculescu-Buzău îi crăpa capul de „dișteptˮ... Nu i-au trebuit anii de haimanalîc teatral să-și mobileze mintea. În compartimentele cerebelului, pronia îi pusese, cu vîrf și îndesat, de toate. Instinctul îi strunea ghicitul vieții și implicit al scenei. O făcea fără greș. Cărat de la Buzău cu trupa lui Zaharia Burienescu, a deprins meșteșugul de la mătură, ca toți cei de dinainte. Nu tu Conservator, nu lecții de declamație. O insistentă observație a oamenilor, a vieții și întîmplărilor ei. Posesor al acestui spirit, repet „dișteptˮ, pătrundea direct „isențaˮ... (Expresiile îi aparțin).

La început, Burienescu nici nu-l plătește ; doar cînd face figurație, cu cincizeci de bani. Totuși, el suflă răzbit, aburește și șterge lună sticlele de lampă de la amărîta de scenă improvizată într-o curte la Tîrgoviște, de Paștele lui 1890. Lumina chioară prinde oarecare licăr...

Evoluează. În „Viața la café-chantantˮ, comedia lui Anton Bacalbașa, directorul îi dă un rolișor de peltic. Tînăr arătos — are 17 ani — simpatic, mucalit, începe să scapere cuvintele, după un fel al lui, făcîndu-se că le scapă pe drum... Publicul, cîștigat, se chitește să i le adune și să-și creeze cu ele prilej de veselie. Tot atîtea poante. Lampagiul de seară o face cu migală, intuitiv, fără ostentație. Comic natural. Să mori de ris !

Uite-l, nebăgat în asociație, cu gajul săltat, un leu pe ziua de spectacol ! Se joacă doar Joia și Duminica. Joia, gol, suflă vîntul ; duminică, o țîră de pospăială. Și viața amarnică de artist curge în continuare, cu foame, frig, mai fără pingele, greu și de tutun...

Așa ajunge la Vîlcea unde dă, prima oară, peste un mare actor, Theodor Popescu. Care studiase în Italia cu inegalabilii Rossi și Salvini. „Italienissimulˮ poartă țilindru, tună grandilocvent tiradele, îmbrobodește în admirație spectatorii, cu „Othelloˮ și „Don Cezar de Bazanˮ. Cel plecat de la Buzău holbează ochii, urmărește cu interes ascendența din scenă a magistrului, trage consecințele și învață ce poate din arta acestuia. La fel. de la corifeii Naționalului craiovean, ajuns corist-comprimar în renumitul ansamblu. Este epoca de glorie a operetei craiovene, înaintea Bucureștiului.

Coristul-comprimar primește doi lei pe zi și o duce cum dă Dumnezeu. Își pregătește jalnica zilnică fierturâ în gura sobei, comprimîndu-și stomacul, să-i rămînă și de mahorcă. Face tot ce face împăcîndu-se cu viața, punînd ochii pe alt mare artist, Aron Bobescu, în trupa căruia își va cîștiga mai tîrziu notorietatea. Rangul de prim comic. Din trupa operetistului ajunge în cea a lui Millo, care e spre 80 de ani. Bătrînul **comediant,** nemaiținîndu-l puterile la piesa „Lipitorile satelorˮ, cînd dă peste mîna lui Ion Teslaru și acestuia îi cad banii, să nu se mai aplece, îi prinde din aer... La una din reprezentații, constatînd că unul din angajații tineri nu-și știe rolul, octogenarul se adresează suflerului în auzul publicului :

— Suflă dobitocului mai tare, nu vezi că e greu de urechi ?...

Angajat de Leonescu-Vampiru — iscusit impresar și mai puțin actor, afară de calul lui de bătaie, „Răpirea sabinelorˮ — Niculescu-Buzău trage cu coada ochiului la „măhărelileˮ acestuia, tot atîtea lecții de teatru. Cum se umple o sală, confecționarea unui „afiptˮ, cum poți păcăli publicul și mulțumi pe cei din trupă. Toate astea le bagă la devlă — învățăminte pentru mai tîrziu.

Și din nou dă în greul provinciei... În trupa de operetă a lui Nicu Poenaru. Supus țilindrului lui Theodor Popescu, aprig Abdul-Hamid. La Focșani, buzoianul cinează, noapte de noapte, după spectacol, îndestulîndu-se cu strict cinci covrigi, luați pe cinci parale de la simigerie.

Timpuri providențiale, ce aveați să nașteți singularul comic Niculescu-Buzău, în ce negură v-ați pierdut ?

GABY MICHAILESCU ■

Măcelul teilor

Prin foarte multe parcuri ale Capitalei, sînt tei imenși care, în această perioadă îl bucură pe orice trecător cu parfumul florilor. Nu numai în parcuri, dar și pe multe artere ale Capitalei, teii fac parte din decorul Bucureștiului. Chiar și pe lîngă Casa Scînteii, cu ani în urmă, au fost plantați foarte mulți tei. Se știe, florile de tei reprezintă și un valoros medicament. Nu demult, în revista noastră a apărut un articol în care se preciza că în momentul de față ne aflăm în timpul cel mai optim pentru recoltarea plantelor medicinale. Se pare că mesajul a fost receptat, întrucît s-a pornit o adevărată campanie de recoltare, printre altele, și a florilor de tei. Spunem acest lucru fiindcă am aflat că multe unități comerciale din jurul Casei Scînteii, lucrătorii lor, au primit sarcină ca în timpul liber să culeagă flori de tei. Chiar s-a fixat și o normă de trei kilograme de floare pentru muncitor, cantitate care a trebuit să fie predată de întreprinderile respective — Plafarului. O idee care, mărturisim, este de toată lauda și binevenită, fiindcă florile de tei lipsesc de foarte mult timp din unitățile Plafarului. Și mai spunea cineva că dacă aceste flori de tei nu sînt culese an de an, se pare, arborele, în timp, își rărește floarea.

Dar ideea recoltării masive a florilor de tei, inițiativă bună și de toată lauda, a lăsat urme adînci asupra arborilor. Nu știm sub ce formă și cum s-a făcut recoltarea florilor, dar rezultatele, la prima vedere, se văd. Teii din jurul Casei Scînteii au fost pur și simplu maltratați, mulți dintre ei de-a dreptul despicați, alții au ajuns cu crengile înfipte în pămînt. Întregul decor este trist și arată ca după un măcel. Altfel spus uzina producătoare de flori de tei din jurul Casei Scînteii a fost distrusă. Cineva trebuie să răspundă de distrugerea teilor fiindcă, știe toată lumea, arborele crește foarte greu. Așteptăm un răspuns de la cei care se ocupă de „sănătatea" arborilor din Capitală, fiindcă un asemenea lucru nu trebuie să se mai repete...

SORIN ROȘOIACHE ■

În acest număr reproduceri după lucrări ale pictorului FRANCISC BARTOK

Hipism

La peste 30 de grade

Primele două curse cîștigate de mînjii lui Gheorghe Tănase, Trudin și Vesel, au fost, duminică, pașii-surpriză ai întîlnirii cu trapul. Cei doi reprezentanți ai unei generații cu mari promisiuni au obținut valori pe care nimeni nu le putea anticipa.

A urmat un triplu constînd din cursele 7 și 8 de totală revelație pentru tribune, arbitri și conducători, cea mai importantă cursă a zilei, cursa a șasea, fiind de fapt și premiul de încercare a derbiștilor și revenind lui Sondaj (Traian Marinescu). O cursă foarte strînsă, ce anunță un derby complicat, în sensul că nu se putea vorbi de un favorit. Erau bănuiți de surpriza cea mare Hemelius (Nicolae Gheorghe), Harnic (Mircea Ștefănescu) și Sondaj (Traian Marinescu). Cursa a șaptea, de asemenea foarte reușită, a fost a norocului. Clara (Mircea Ștefănescu) și In (T. Marinescu), hotărîți mult timp să se lupte pînă aproape de sosire, au galopat în turnantă, cedînd locul I Julietei. (Gheorghe Tănase). Superba cursă a amatorilor, cursa a opta, a cîștigat-o foarte frumos doctorul Mihai Leontopol, care l-a susținut cu multă tărie pe Diafan. „A fost cea mai frumoasă cursă a doctoruluiˮ, spun, citînd un arbitru (Petrică Ionescu), Mihai Leontopol fiind aplaudat la scenă deschisă. Galopase Florida (Petre Munteanu), de asemenea cu șanse, iar Stăvilar a avut ghinionul, ca prietenul său din sulky, Bogdan Manea, să cadă în extaz nu departe de linia de sosire, savurîndu-și o victorie imediat pierdută. Mihai Leontopol, chiar handicapat de un galop aproape de start, cîștigă în trombă cu un cronometraj excelent pentru Diafan. (1'27",8. Haralambie Șerban, suferind de vedetism, l-a dublat cu Hemion pe actorul George Buznea, acesta jucînd în deplasare Karamazovii. Detașată rămîne alergarea lui Perjar în cursa a cincea, campionul reușind să obțină 1' 21" 8, cel mai bun timp prezent al hipodromului. Întrucît Abil (Sandi Ionescu) a pierdut în lupta cu „Steaua turfuluiˮ, fetița de 11 ani Marina Dumitrescu, care plîngea fiecare înfrîngere a acestuia, de data aceasta, a primit-o cu fruntea sus. Cei care au mai rezistat pînă la cursa a zecea au avut surpriza unui Dineu (Sandi Ionescu) la potou.

ELENA ȘTEFĂNESCU ■

Prea grav tribut imprudenței !

Nu vrem să accentuăm cu nimic durerea familiilor pe care le vom aminti în rîndurile de față, dar socotim o elementară datorie să reținem atenția cititorilor asupra unor stupide imprudențe care au costat vieți omenești.

Cît poate să însemne un simplu „am uitat", o banală grabă de cîteva secunde ?

În ziua de 29 mai a.c., copilul Daniel C., în vîrstă de 9 ani, din Bd. Păcii nr. 3, București, a fost electrocutat mortal în timp ce făcea baie în locuința sa. Cercetările efectuate de miliție și procuratură au stabilit că tragicul eveniment s-a produs datorită unui aparat electric de uscat părul, conectat la priză, uitat de părinți pe marginea căzii. Alunecînd în apă, aparatul a declanșat ireparabilul.

Dar clipa de neatenție în împrejurări ce reclamă, prin natura lucrurilor, maximum de prudență, ce poate să aducă ?

Adrian Grigorescu, de 22 ani, din București, str. Locot. Nicolae Pascu nr. 10, electrician la Întreprinderea textilă „7 Noiembrieˮ înlocuia, în aceeași zi fatală pentru minorul Daniel C., tuburile de neon arse, într-una din secții. Subaprecierea pericolului pe care îl prezintă folosirea neglijentă a instalațiilor electrice, un gest teribilist, pe care îl observăm adesea și la alții care pretind că sînt atît de pricepuți și siguri că nu li se poate întîmpla nimic rău, aveau să-l coste și pe Adrian Grigorescu propria viață.

Cum tot ușurință, ignoranță și teribilismul de a demonstra că se poate recurge la improvizații în materie de instalații electrice aveau să-i curme zilele și lui Marin Iancu, de 26 ani, lăcătuș mecanic la Întreprinderea „Aversaˮ. Aflat în curtea locuinței sale, din comuna Ștefănești, str. Stupilor nr. 204 — sectorul agricol Ilfov — și încercînd să conecteze un cablu electric la radiocasetofon, pentru a asculta muzică în aer liber, a fost electrocutat, decedînd în drum spre spital.

Stupid ! Trei vieți — tribut imprudenței ! Cît de fulgerător poate să dispară o ființă omenească dintr-o aparentă banală neglijență !

Și cîți dintre noi nu sîntem expuși unor astfel de pericole, datorită ușurinței condamnabile cu care acționăm uneori în împrejurări similare ! Graba, superficialitatea, ignoranța, neatenția, teribilismul — iată cuvinte al căror sens ar trebui privit cu toată responsabilitatea, pentru a evita ireparabilul !

MIHAI GROZAVU ■

Cronica șoselei

Întîmplări ciudate [dar adevărate] pe șosea

Îmi vin în minte cîteva cazuri bizare, întîmplate în ultimii 2—3 ani, pe unul din drumurile importante ale țării :

O cabină făcută ciur

— Autostrada București — Pitești, la 2—3 km de podul peste Argeș, pe sensul dinspre citadela chimiei spre Capitală. Vreme urîtă, frig pătrunzător și o ceață densă, de nu vezi nici la 20 de metri. Cîțiva oameni se muncesc să readucă în poziție paralelă cu axul șoselei un ditamai trenul rutier, încărcat cu țevi, care s-a așezat în diagonală. Colosul se încăpățînează însă, făcînd zadarnice încercările repetate de a-l determina să iasă din poziția de „cișˮ care ocupă banda I și chiar o porțiune din culoarul II. Deodată o bubuitură groaznică, zgomot de geamuri sparte, de scrîșnet de metale care se lovesc între ele, țipete, într-un cuvînt un vacarm nemaipomenit tipic coliziunilor între coloșii motorizați.

Lucrurile se clarifică imediat

Un autotren, venit dinspre Pitești, a intrat în partea din spate a mastodontului. Țevile au străpuns parbrizul, au trecut prin cabină și apoi au penetrat mai departe peretele acesteia înfigîndu-se în cele stivuite frumos în caroseria autoizotermei. O omletă pentru un întreg regiment. „Grigore, o făcurăm de oaie", îi zice șoferul autovehiculului—obstacol, ajutorului său. „Nu cred că a mai rămas vreunul viu în cabina străpunsă de zece țevi, lungi de 12 metri".

Cînd din mașina făcută sită, coboară înspăimîntați doi oameni unul mai tînăr și altul cu părul cărunt, Grigore se repede la ei și începe să-i pipăie „Sînteți răniți, v-a lovit vreo țeavă, aveți ceva fracturi ? Răspundeți odată, nu ne mai perpeliți atîta !" „Pe dracu n-avem nimic, dar am tras o spaimă de moarte. Și tu mă minzule, doar ți-am spus nu o dată pe drum, mergi Marcule mai potolit, nu vezi ce „lapte" e afară. Tu nu și nu. Din 70 n-ai mai scos-o. Îți place ce-ai făcut? Parcă ne-am întoarce de pe front așa arată mașina". „Nea Nae, bine că sîntem noi vii că mașina se repară".

Ce i-a salvat de la moarte pe ocupanții cabinei ? Faptul că volanul era dispus pe dreapta ca la toate mașinile englezești și țevile au pătruns pe stînga. Capul ajutătorului de șofer a fost astfel ocolit. Bine, vor spune cititorii, dar titularul cum a scăpat că doar el ocupa în cabină locul din stînga. Din întîmplare scaunul nu era ocupat de nimeni. Fiind frig, șoferul se culcase să se încălzească jos, pe carcasa de deasupra motorului, dispus, la astfel de mașini, sub cabină.

Ce bine că a fost doar un vis

Doi încercători de prototipuri, de la uzina din Colibași primiseră sarcina să urmărească comportarea la drum a unui nou tip de carburator. Încercările se făceau ziua, noaptea, la șes, la deal, pe șoselele muntoase în condiții de temperatură și umiditate diferite etc. În noaptea aceea se aflau pe autostradă. Se făcuse 3. Virgil trage pe un loc de parcare. „Mihai dragă eu depun armele, nu mai pot. Îmi ajung 10 ore de mers continuu. De vreo două ori mi s-au închis ochii și dacă nu-mi reveneam rapid, mă trezeam pe cîmp cu roțile în sus. Decît să se întîmple nu știu ce minune, mai bine dorm o oră două". „Exact asta voiam să-ți propun și eu".

Cele două mașini sînt așezate una în spatele celeilalte, se deschid geamurile, căci zăpușeală de peste zi nu încetase nici la ora aceea tîrzie. Șoferii înclină mai pronunțat spătarele scaunelor și adorm imediat. Nu trec nici 20 de minute, și deodată din mașina lui Virgil se aud niște țipete înfiorătoare. Parcă un om era pe cale să fie înjunghiat, ori parcă niște extratereștrii apăruseră cu fețele și îmbrăcămintea lor sofisticată și-l treziseră brusc din somn pe bietul Virgil. Mihai, buimac de somn, speriat la culme, de țipetele care le aude, sare repede de la locul lui și se precipită spre Dacia lui Virgil. Îi trec cu viteza fulgerului prin minte fel de fel de ipoteze ; cine știe, pe cîmp aici, departe de orice așezare omenească l-or fi atacat niscaiva derbedei, s-o fi speriat de vreun animal care s-a apropiat de mașină, că prin pădurile din apropiere fauna-i bogată. Vorba aia să-ți apară așa tam-nesam niște coarne de căprior prin geam, nu-i deloc un lucru obișnuit, ori poate i-o fi venit rău. Oricum dacă țipă are nevoie de ajutor. L-a prins frica și pe Mihai. Nu-i trebuie decît cîțiva pași (căci Mihai e un găligan de 1,95 m) și e în dreptul portierei mașinii lui Virgil, care continuă să țipe și să se zbată.

„Pomul ! Ce mă fac, intru în el. Nu pot, nu pot vira s-a blocat direcția, gata m-am făcut praf... !" „Mă Virgil, băiatule ce-i mă cu tine, ce s-a întîmplat ? Ți-e rău cumva, nu pricep nimic". În timp ce vorbește, își scutură zdravăn de umeri colegul. Buimac acesta se trezește din somn „Unde sîntem, ce s-a întîmplat, Mihai ?" „Tu mă întrebi ce s-a întîmplat. Urlai de parcă erai în mîinile canibalilor. Am impresia c-ai visat urît. Aoleo ce m-ai speriat". „Da, mă așa-i. Visam că atîpisem la volan. Apoi parcă m-am trezit, dar direcția blocată m-a expediat direct într-o plută și mașina s-a făcut țăndări. Izbitura de pom o coincis probabil cu zgomotul făcut de tine la intrarea în mașină. Ce bine că totul a fost doar un visˮ. Suprasolicitarea fizică și mai ales nervoasă își spun cuvîntul. Chiar și cînd e vorba de cei mai mari ași ai volanului. De reținut că cei doi eseiori aveau la activ fiecare cîte 3 milioane de kilometri rulați.

O coliziune neobișnuită

Un Mercedes 280 S gonește în noapte dinspre Pitești spre București cu peste 150 km pe oră. „L-am văzut, e de culoare oliv. Se plimba prin Pitești. Ce mai, mașina arată bine de tot. La volan era un om de vreo 50 de ani. O fi el Mercedes dar merge prea repede. O explozie de pneu e puțin probabilă, alte probleme pe autostradă mai ales la ora asta tîrzie nu are. Mă gîndesc doar la o singură chestie. Ieri mi-a apărut pe șosea, tăindu-mi calea, un porc mistreț. Un colos mă Aurele, cred că avea peste 200 de kg. Dacă îl luam în bot, adio cu Skodița mea. Abia am avut timp să frînez". „Și ce naiba caută la 3 noaptea pe șosea mastodonții ăștia, nea Sile ? Ce, le arde de plimbări nocturne. Ei nu dorm ?"

„Nu, uite că e toamnă și preferă să doarmă ziua, iar noaptea își umplu burțile cu porumb. Cum traseul din pădure unde își au domiciliul, spre lanurile cu porumb, trece peste autostradă, uite că poți să ai deloc plăcuta surpriză să te întîlnești nas în nas cu ei". Convorbirea începuse între șoferul unei autospeciale de intervenții la sonde și ajutorul lui, imediat ce fuseseră depășiți de Mercedes. Discuția între cei doi reîncepe în momentul cînd Aurel, tînărul ajutor, începe să picotească. „Nu dormi, mă prîslea că mă molipsești și pe mine" „Uite maistre îmi pun niște proptele din bețe de chibrituri la pleoape și să vezi că rezist. Dar ce văz în fața meștere ? E Mercedesul oliv și cineva, probabil șoferul, care se agită în jurul mașinii. Ce s-o fi întîmplat ?"

Autospeciala depășește cu viteză mică eleganta mașină și intră pe acostament. Cei doi coboară și se apropie de autoturism, neînțelegînd încă mobilul stării de agitație a șoferului. Mașina pare întreagă. Abia cînd îi examinează fața își dau seama că bolidul s-a lovit de ceva. Masca e șifonată complet și intrată puternic în ventilator. E clar, mașina trebuie remorcată. Dar de ce s-a lovit ? Șoferul Mercedesului galben ca ceara răspunde la întrebare printr-un semn cu degetul îndreptat spre dreapta șoselei. Nu se observă la început natura obstacolului : niște saci, un morman de nisip, de criblură. E ceva gri închis, nedefinit. Abia cînd cei doi se apropie își dau seama că e vorba de un mistreț uriaș. Nu mai mișcă. Mercedesul i-a venit de hac, așa cum putea să-i vină și el autoturismului, dacă acesta nu avea un șasiu atît de solid. Încă un motiv, care pledează pentru viteză ponderată, chiar cînd rulezi pe autostradă, timpul e frumos, șoseaua uscată, mașina e în perfectă stare și nimic nu pare să împieteze deplasarea.

VICTOR BEDA ■

Gimnastică

Fotografie de GHEORGHE SLAVE

Ecaterina Szabo, campioană de junioare a Europei

Desfășurate, la sfîrșitul săptămînii trecute, în Turcia, în sala „Kemal Atatürk" din Ankara, campionatele europene pentru juniori au consemnat, în proba feminină, un succes de răsunet al culorilor românești, Ecaterina Szabo devenind campioană absolută a continentului. Eleva antrenorilor Maria Florescu și Adrian Goreac a dominat net întrecerea, cucerind, pe lîngă titlul la individual compus, alte 3 medalii în probele pe aparate, aur la sărituri și sol, argint la paralele.

Menționînd că „zestrea" delegației noastre a fost completată de încă două medalii de bronz, ambele obținute de Levente Molnar, la cal și, respectiv, inele, să adresăm tinerilor gimnaști și antrenorilor lor sincere felicitări și urări de noi succese !

OMUL CARE JOACĂ

Estivale...

Aș vrea să vă îndemn, stimați cititori, să așternem pentru o săptămînă puțină liniște peste evenimentele Mundialului. „Jocurile" sînt ca și făcute și trebuie să fim convinși că problemele noastre sînt și merită privite ca fiind mult mai adevărate și mai demne de atenție. Probabil sau mai mult ca sigur că reputatul publicist Ioan Chirilă, prezent și acum în teatrul turneului final, va scoate la fel de repede ca și pînă acum „cartea mondialelor", plimbîndu-ne prin Prado, cîntîndu-ne „Aura Espana" și făcîndu-ne să simțim filfîitul porumbelului vînat din ce în ce mai mult al lui Picasso, toate, între două drumuri de hidalgo de la basci la andaluzi și mauri, cu escale inevitabile pe „Nou Camp" și „Santiago Bernabeu". Vă asigur că s-ar putea să nu fie doar simple imagini...

Iată însă că am reușit, totuși, să avem și noi ceva reprezentanți prezenți cu ochiul, și să sperăm că și cu mintea, alături de „oficialul" Rainea, la acest colocviu internațional de cea mai mare anvergură al fotbalului. Este vorba de cîțiva antrenori, chiar 3, 4 ziariști plecați pe „pașii" lor.

Am destulă încredere în constatările pornite din creion sau rostite prin grai viu pe care acești specialiști puțini ne vor face să le simțim. Problema mai adevărată mi se pare a fi alta, și anume, dacă acești tehnicieni implicați în procesul fotbalului reușesc să-și imagineze cum procedează, cel puțin din punct de vedere al antrenamentelor, acela pe care ei îi văd că joacă destul de bine impresionîndu-le prin constatarea ochiului senzația cugetului. Sigur că sînt puțin circumspect, și pentru că am avut întîmplarea să citesc o „Notă cu privire la folosirea perioadei de tranziție pentru jucătorii de divizia A", emisă de Colegiul central al antrenorilor dar, mai ales, semnată de noul președinte al acestui for, prof. Mircea Rădulescu. Auzisem de la buni mînuitori ai condeiului limbii române că respectivul intelectual „se cam joacă" nestiutor cu moștenirea Văcărești-lor, dar nu-mi închipuiam că poate să creadă în ceea ce face pînă la a se expune public. De fapt, îi trebuia un brînci spre a fi cunoscut la suprafață și, mai în glumă mai în serios, Mircea Lucescu, cel puțin neatent, i l-a dat. N-aș vrea să-mi reamintesc că l-am auzit destul de des exprimîndu-se cu variațiuni pe tema „ei făcea...", dar acum, scuzînd și posibila grijă de a controla ceea ce merită sperat că a greșit sărmanul dactilograf (același nea Spiru, de care v-am mai vorbit), gafele sînt și prea tehnice pentru un fost și posibil din nou profesor universitar (fie și de fotbal) pentru a fi trecute cu vederea. Dar să vă prezint ceva din perle : „Avînd în vedere că reluarea pregătirilor pentru noul sezon foarte mulți fotbaliști acuză accidente după primele antrenamente, întîrziind intrarea lor în formă sportivă, Colegiul Central al Antrenorilor consideră că aceste accidente apar ca urmare a întreruperii brusce a efortului în perioada de tranziție, fapt ce duce la slăbirea mușchilor..." Ei, ce ziceți, acesta fiind motoul ? Apoi, ni se recomandă ce ar trebui să facem, cînd ar trebui să ne odihnim.

Ni se sugerează sporturi ajutătoare : **„Tenis de cîmp**, ajută la menținerea rezistenței, prin incursiunile făcute la fileu, revenirile pe linia de fund, acțiuni, care se repetă deseori. Jocul menține suplețea musculară și forță explozivă prin ruperile brusce de ritm și prin executarea efectuate la repunerile mingii în joc"... Sper să nu citească Borg, dar chiar așa s-a scris. Apoi, ni se recomandă înotul... Nu vă mai citez „mot-á-mot", dar vă rog să credeți că, respectînd ritmul mișcărilor, te-ai putea îneca... Ni se recomandă și polo, care „este una dintre cele mai complete activități de vară"... uitîndu-se că mai există și terase, atît cît și cum se mai poate... Nu lipsește nici baschetul, considerat că „acționează asupra capacității de a lua decizii sub presiune, de a gîndi rapid, de a fi în permanentă mișcare, de a efectua ruperi de ritm, de a folosi spațiile libere care se creează"... Sper că nea Mișu Nedef și Costel Cernat să nu prindă aceste rînduri ale unui profesor universitar de sport despre jocul lor dar, trebuie să vă mărturisesc, că atunci cînd am citit cuvintele „sub presiune", m-am văzut în postura unui „Pacific" într-unul din depourile mai vechi ale Grantului. Marea frumusețe vine în final, atunci cînd ni se recomandă „alergările și sprinturile", atenționîndu-ni-se „că sînt plictisitoare și necesită o permanentă încurajare (poate insistența soțiilor)"... Ei, acum simt că tremur. Deși îi mulțumesc soției pentru cît a vrut și ea să cîștigăm campionatul și cupa, totuși, n-aș vrea să cred că s-ar putea încumeta să-mi comande sprinturi la umbra „Bellonei", rupîndu-mă din liniștea terasei de la „Europa".

CORNEL DINU ■

El mondial

continuă

REPLICI. Se zice că, după ce Enzo Bearzot (Italia) a declarat „cred că, în turul II, cariera Argentinei la acest campionat se va sfîrși", calmul Menotti și-ar fi ieșit din fire ! Spuneți-i macaronarului, ar fi exclamat el, să-și vadă de treburile lui ? ! ● SLIVO LA FENERBACHE ? Se dă ca sigur transferul iugoslavului Slivo la Fenerbache Istanbul, echipa antrenată de un compatriot al lui Slivo, Branko Stankovici. Prezent la El Mundial, Ali Shena, președintele clubului turc, l-a „convins" pe Edhem Slivo (32 de ani), pînă în acest sezon în Franța, la Nice ● „SPIONUL" VOGTS. Între „ochii și urechile" lui Jupp Derwall, antrenorul formației R.F. Germania, se află și fostul internațional Berti Vogts. Căpitanul din 1978 al națională a „spionat" jocul Angliei și i-a înmînat lui Derwall un amplu raport. Nu prea a ajutat ● PENALIZARE. Pedepsită cu 12 000 de dolari pentru incidentele din meciul cu Franța, federația din Kuweit a introdus un apel la F.I.F.A. Acesta a fost respins, drept pentru care șeicul Fahd s-a înfuriat : „parcă te poți aștepta la altceva de la F.I.F.A. ?!" ● ARDILES VREA LA SOARE ! Pînă în acest an în Anglia, argentinianul Osvaldo Ardiles e curtat de mai multe cluburi europene. Încă nu s-a decis, dar a anunțat că va opta pentru o țară latină, Franța, Spania sau Italia. Pur și simplu, Ardiles vrea la soare ! ● CÎT COSTĂ UN INTERVIU ? Dorind să stea de vorbă cu Maradona, Jean Francois Buglet de la France Presse a fost, într-un tîrziu, primit de impresarul acestuia, Jorge Czerterspiller. Da, i-a zis impresarul, signor Maradona studiază cererea dumneavoastră, dar să știți că vă costă 5 000 de dolari ?! Inutil să adăugăm că Buglet s-a lăsat păgubaș. ● RIVERA ȘI LOGICA. Un succes al sud-americanilor, a afirmat fostul internațional Gianni Rivera, ar fi logic în fața Italiei, dar logica n-a prea fost respectată la acest campionat mondial. Așa e. ● RECOMPENSĂ. Pentru a-și recompensa suporterii, care au însoțit în număr mare echipa la El Mundial, federația scoțiană a hotărît să ieftinească serios, cu 75 la sută, biletele de intrare la meciul Scotia—R.D.G., programat în toamnă, la Glasgow, în campionatul european ● PREVIZIUNE. După antrenorul formației țării-gazdă, o finală Brazilia—Spania e „mai mult decît posibilă". Vrabia mălai visează ! ● DÎRCEU ÎN FRANȚA. La 30 de ani, Dîrceu a terminat contractul cu Atletico Madrid și va juca în Franța, probabil la Lyon. ● REFUZ. Deși rugați de organizatori, brazilienii refuză să joace meciurile din turul II pe stadionul „Nou Camp" din Barcelona, a cărui capacitate e mult mai mare față de cea a arenei „Sarria", gazda inițială a partidelor fostei campioane mondiale. Guilette Coutinho, președintele Confederației braziliene a sporturilor, a respins oferta în mod elegant : „regulamentul e regulament și nu văd ce rațiuni ar fi să schimbăm".

Citiți în pagina 22 comentarii și note inspirate de desfășurarea campionatelor mondiale de fotbal

„Superstarul acestor campionate" (U.P.I.), Zbigniew Boniek, 26 de ani, fost la Widzew Lodz, din toamnă la Juventus Torino. Cele 3 goluri înscrise Belgiei l-au consacrat definitiv.

Amnezie

În urmă cu două săptămîni, referindu-ne la activitatea Comisiei pe competiții și disciplină a federației de fotbal, am atras încă o dată atenția asupra modului pripit, părtinitor și, tocmai de aceea, neregulamentar în care forul respectiv s-a obișnuit să judece, arătîndu-se cînd foarte aspru, cînd foarte blînd, în funcție de numele jucătorilor sau echipelor ajunse în fața lui. Redeschizînd dosarul greșelilor mai mari sau mai mici ale comisiei prezidate de Gheorghe Prodea, am reamintit abuziva eliminare a Craiovei din Cupă, asupra căreia insistăm pentru că n-am încetat s-o socotim drept răspunzătoare pentru vicierea ierarhiei unui întreg sezon competițional, dar am zăbovit și asupra altor erori, între care asupra cazului Nițu. Să reamintim datele lui. În partida cu F.C. Argeș de la Pitești, portarul Stelei, el însuși pînă nu demult legitimat la F.C. Argeș, a comis o serie de acte nesportive, indecente chiar, provocînd deopotrivă adversari și spectatori, făcîndu-se vinovat de deteriorarea atmosferei. Drept urmare, deși gazdele își asiguraseră, prin victoria în fața Stelei (1—0), rămînerea în divizia A, minutele de după meci au fost încendiare, autobuzul jucătorilor bucureșteni scăpînd cu greu de nervii mulțimii.

În prima sa ședință, cum era și normal, Comisia de competiții și disciplină a luat în discuție incidentele de la Pitești dar ca a judecat, o dată în plus, părtinitor. L-a suspendat cu o etapă pe Moiceanu (F.C. Argeș) dar, invocînd lipsa foii de arbitraj (de parcă argumentul respectiv n-ar fi fost valabil și pentru Moic[illegible]), l-a lăsat nepedepsit pe prin[illegible]alul vinovat, Nițu apărînd bine mersi poarta Stelei în ultima etapă de campionat, contra Constanței ? ! Procedînd așa, ea a oferit Stelei, al cărei portar titular (Iordache) era indisponibil la data aceea, un avantaj clar, de care, repetăm, formația militară, demnă de stimă și prețuire, nici n-avea nevoie.

Ne-am așteptat însă, așa era logic, așa era regulamentar, ca în ședința următoare, după ce va fi sosit la F.R.F. și foaia de arbitraj semnată de Sever Drăgulici, Nițu să fie chemat la ordine și sancționat cît mai drastic. Ce credeți, ce s-a întîmplat ? Portarul Stelei nici măcar n-a fost convocat în fața comisiei ? ! Atît de exigenți cînd e vorba despre un jucător sau altul din divizia C, cu care comisia lui Gheorghe Prodea „își face planul", membrii forului respectiv au „uitat" de cazul Nițu ? ! Atitudinea aceasta a fost provocată, se pare, la intervenția F.R.F. și C.N.E.F.S., organisme care și-au încălcat, și nu e prima oară, tocmai menirea lor de a veghea la respectarea regulamentului, acel regulament atît de invocat, de pe poziții de falsă principialitate, cînd a fost vorba de scoaterea Craiovei din Cupă ? !

După incidentele de la Pitești, generate de Nițu, după nota noastră critică de acum două săptămîni, poziția de struț adoptată de comisie nu înseamnă doar o greșeală, una din atîtea altele, ci se constituie într-o adevărată sfidare a opiniei publice sportive, în urma căreia forul în discuție și-a pierdut definitiv autoritatea morală. Față de acest fapt grav, singura soluție care le rămîne membrilor săi e, ni se pare limpede, demisia ! E exact ceea ce cerem.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Flacăra Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (**Nicolae Grigore-Mărășanu**, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I D. Goia, Mihai Pelin) – 14 57, 25 66 ; Secția cultură-învățămînt (**Ilie Purcaru**, Victor Nița, Adrian Dohotaru, Tania Radu) – 26 00, 25 60 ; Secția scrisori, probleme cetățenești (**Răzvan Bărbulescu**, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mircea Buneo, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu, Dorin Gherghinescu) – 25 58, 21 30 ; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (**Ovidiu Ioanițoaia**, Dan Bîrlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balacciu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuza, George Cușnarencu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Mănecan, Olimpia Olaru, Constantin Dragomir, Victor Socaciu, Sorin Postolache) – 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42 ; **Secretar responsabil de redacție – Nicolae CRISTACHE** – 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50 ; **Redactor șef adjunct – Nicolae ARSENIE** – 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28 ; **Redactor șef** – 17 60 10 interior 20 02. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136–137, telex 11126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI : 3 LEI

41 505